

Puumalan kunnan tilinpäätös 2020

Puumala
SAIMAAN KAUNEIN

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS.....	1
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	3
YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	6
OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	8
KUNNAN HENKILÖSTÖ.....	12
YMPÄRISTÖASIAT	12
ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	12
ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA.....	13
SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA.....	14
SELONTEKO KUNTAKONSERNIN TOIMINNASTA, TALOUDESTA JA VALVONNASTA.....	23
ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	23
KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN	24
TOIMIALOJEN KÄRKITAVOITTEET JA -TOIMENPITEET VUODELLE 2020	27
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	33
KÄYTTÖTALOUSOSA	33
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	34
KUNNANVALTUUSTO.....	34
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	35
KUNNANHALLITUS.....	36
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	37
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT.....	38
ELINVOIMAPALVELUT.....	39
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	41
OPETUSPALVELUT.....	42
VARHAISKASVATUSPALVELUT	46
NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT	48
AIKUISKOULUTUSPALVELUT	50
KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	51
TEKNINEN LAUTAKUNTA	54
YHDYSKUNTAPALVELUT	55
PELASTUSPALVELUT	56

KIINTEISTÖPALVELUT.....	57
YMPÄRISTÖVALVONTA.....	59
KAAVOITUS- JA TONTTIPALVELUT	60
ASUMISPALVELUT.....	61
RUOKAHUOLTO- JA PUHTAANAPITOPALVELUT	62
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	72
KOKONAISTULOT JA -MENOT (ulkoiset)	72
TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT.....	73
TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset).....	79
TULOSLASKELMA (ulkoiset)	80
RAHOITUSLASKELMA	81
TASE	82
KONSERNITULOSLASKELMA	84
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	85
KONSERNITASE	86
LIITETIEDOT.....	88
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	104

TOIMINTAKERTOMUS

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2020 tullaan muistamaan koronasta. Keväällä Suomessakin levinnyt virus mullisti elämän Suomessa ja myös Puumalassa. Kesällä tartuntatilanne rauhoittui huomattavasti, mutta vuoden loppua kohti siirryttäessä synkentyivät tautiluvut jälleen, ja monenlaiset rajoitukset palasivat arkeemme.

Maaliskuussa 2020 maan hallitus teki joukon päätöksiä, jotka vaikuttivat suoraan tai välillisesti kunnan palvelujen toimintaan ja organisointiin. Perusopetuksessa siirryttiin suurelta osin etäopetukseen ja varhaiskasvatuksen kysyntä pysähtyi lähes kokonaan. Myös esimerkiksi liikuntapalvelut keskeytyivät lähes kokonaan. Rajoitustoimista johtuen kunnassa käytiin yt-neuvottelut ja varauduttiin henkilöstön lomauttamiseen. Rajoitustoimien päättymisen myötä vain osa lomautuksista jouduttiin kuitenkin panemaan toimeen.

Useat puumalalaiset yritykset ovat joutuneet ottamaan koronakriisin iskut vastaan rajuina. Näitä haittoja minimoidakseen kunta yhdessä Puumalan yrittäjien kanssa kehitti oman tukiohjelman, jonka täytäntöönpano tapahtui kesällä 2020. Kunta aloitti myös yhtenä Suomen ensimmäisistä jakamaan työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamaa yksinyrittäjien tukea.

Koronaepidemia on tuonut paljon murhetta, mutta myös positiivisia vaikutuksia erityisesti Puumalaan. Korona sai suomalaiset matkailemaan innokkaasti kotimaassa, myös Puumalassa. Kävijämäärät Puumalan saaristoreitillä kasvoivat selvästi ja myös uusi Saimaan saaristoreitti käynnistyi onnistuneesti. Tulevien kesien osalta tilannetta parantaa yhdessä ELY-keskuksen kanssa toteutettu Lintusalontien perusparannus, ja myös kantatie 62:lla toteutettiin laajoja päällystystöitä tänä kesänä. Myös loma-asuntojen sekä tonttien kauppa kasvoi selvästi ja innostus on näkynyt hyvin myös mm. rakennuslupamäärissä.

Uusi pienjäteasema avautui keväällä 2020, mikä toi huomattavan parannuksen muun muassa ongelmajätteen- ja huonekalujätteen kierrätykseen. Alkusyöksystä saatiin toimintaan paljon kaivattu sähköautojen latauspiste, joka parantaa kunnan saavutettavuutta huomattavasti. Aiemmin lähin julkinen latauspiste on sijainnut Imatralla. Vuoden aikana toteutettiin myös asukastyytyväisyyskysely Taloustutkimus Oy:n toimesta. Puumala sai tutkimuksesta erittäin hyvät arvosanat: peräti 59 % antoi kyselyssä parhaan tai toiseksi parhaan arvosanan (9-10), kun muissa kunnissa vastaava prosentti oli 41.

Vuoden aikana valmisteltiin myös Pistohiekan ranta-asemakaava-alueen kehittämistä. Tätä koskevat suunnitelmat hyväksyttiin syyskuussa kunnanvaltuustossa. Lisäksi valtuuston käsiteltävänä on ollut useampiakin kaavaprojekteja, joista merkittävimpänä Kuoreksenniemen-Sahanlahden asemakaavan muutos. Valtuusto päätti myös muuttaa kunnan äänestysaluejakoja ensi kevään kuntavaaleista lähtien: jatkossa koko kunta on yksi äänestysalue. Myös Puumalan vesiosuuskunnan toiminta-alue vahvistettiin.

Kunnan toimialajohtajista palvelujohtajan virkasuhde on ollut osa-aikainen 1.2.2020 lähtien. Kunnanjohtaja Matias Hilden irtisanoutui marraskuussa 2020 ja hänen virkasuhteensa päättyi 31.1.2021.

Taloudellisesti vuosi muodostui kuntakentälle aiempaa positiivisemmaksi, ja myös Puumalassa taloudellinen tulos oli aiempien vuosien tapaan selvästi positiivinen. Toimintatuotot pienentyivät noin 240 000 eurolla, josta valtaosa johtui edellisvuotta pienemmistä puunmyyntituloista.

Henkilöstökulut pienentyivät noin 180 000 eurolla, mistä valtaosa selittyy koronaepidemian palvelukatkok-
silla. Palvelujen ostojen kasvu oli noin 290 000 euroa, mikä muodostui lähes kokonaan ESSOTE:n kuntalas-
kutuksen kasvamisesta. Kasvuprosentti oli kuitenkin hyvin maltillinen, kun huomioidaan epidemian aiheut-
tamit lisäkustannukset, jotka ovat ulottuneet lähes kaikkiin sote-sektorin toimintoihin. Kasvua loivensi pie-
nentynyt erikoissairaanhoidon käyttö. Muista menolajeista merkittävää toimintakulujen kasvua oli kunnan
myöntämissä avustuksissa: menokasvu johtui kunnan yrityksille jaetusta koronatuesta, johon valtuusto
osoitti käytettäväksi 100 000 euron määrärahan.

Toimintakate muodostui noin 400 000 euroa edellisvuotta heikommaksi. Valtionosuudet sen sijaan kasvoi-
vat huomattavasti (765 000 euroa), johtuen ennen kaikkea valtion merkittävistä koronatukipaketeista kun-
nille. Verotulot pienentyivät noin 176 000 eurolla, mikä vastasi varsin tarkasti tilikaudelle tehdyn kunnallis-
veroprosentin aleneman vaikutusta. Koronatukena korotettu yhteisövero-osuus kasvatti kunnan verotuloja,
mutta tilitysjärjestelmästä johtuen osa vuodelle 2020 suunnatuista kiinteistöveroista siirtyi sen sijaan vuo-
delle 2021. Kokonaisuutena vuosikate muodostui noin 2,4 miljoonan euron suuruiseksi, ja poistojen jälkeen
tilikauden ylijäämäksi tuli 1,7 miljoonaa euroa. Kunnan taseen ylijäämä nousi tilikauden jälkeen yli 10 mil-
joonan euron.

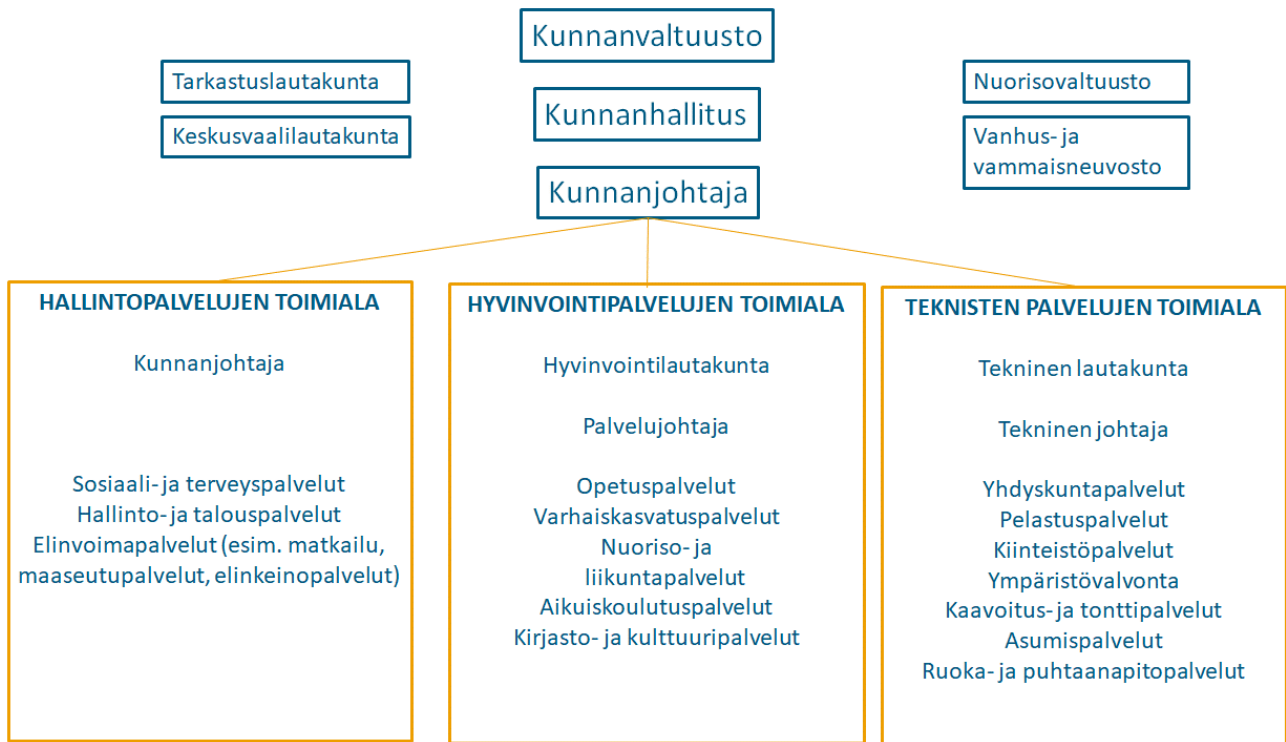
Nettoinvestoinnit olivat tilikaudella noin 1,1 miljoonaa euroa, joka jakaantui tasaisesti useisiin eri kohteisiin:
näistä merkittävimmät olivat urheilukentän peruskorjaus, Lintusalontie, Pistohiekan alueen kunnallistek-
niikka ja kirkonkylän katuverkosto.

Rahoitusmarkkinoiden syvä ja nopea romahdus maaliskuussa vaikutti merkittävästi myös kunnan rahoitus-
omaisuuden arvoihin, mutta kesän ja loppuvuoden aikana tilanne palautui hyvin nopeasti ennalleen. Vuo-
den lopussa kunnan rahoitusomaisuuden kehitys oli noin 155 000 euroa positiivinen. Osa rahoitusomaisuuu-
desta ja tuotosta siirrettiin 1.1.2021 perustettuun Puumala-rahastoon.

Luonnollinen väestönmuutos oli vuonna 2020 negatiivinen 42 hengen verran. 24 asukkaan muuttovoiton
sekä väkiluvun korjauksen jälkeen asukasluvun pienenemä oli tilikaudella 19 henkeä (0,9 %).

Kunnan työttömyysaste nousi nopeasti keväällä koronaepidemian myötä, mutta laski nopeasti. Keskimäärin
työttömänä oli vuoden aikana 8,5 % työvoimasta (v. 2019: 8,8 %), mikä oli maakunnan alhaisin lukema.

KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Kunnanvaltuuston kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Keskusta	10 valtuutettua
SDP	5 valtuutettua
Perussuomalaiset	3 valtuutettua
Kokoomus	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu

Puheenjohtajisto 1.6.2017 – 31.5.2019 ja 31.5.2019-31.5.2021

Pj. Pasanen Unto (kesk)
 1 vpj. Luukkonen Erkki (Kesk)
 2 vpj. Laine Martti (Kok)

Jäsenet

Hupli Heikki (ps)
 Ikonen Seija (kesk)
 Kasanen Antti (ps)
 Karjalainen Esa (kesk)
 Kautonen Harri (kesk)

Kietäväinen Olavi (kd)
 Korhonen Minna (kesk)
 Kyhyräinen Paavo (kesk)
 Lautala Pentti (kok)
 Lempiäinen Elisa (sdp)
 Luukkonen Asko (ps)
 Luukkonen Olli (kesk)
 Montonen Keijo (sdp)
 Närhi Annukka (kesk)
 Penttinen Laura (sdp)
 Piskonen Irja (kesk)
 Pitkonen Laura (sdp)
 Virta Jorma (sdp)

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet

Pj. Kautonen Harri (kesk)
 Vpj. Montonen Keijo (sdp)
 Ikonen Seija (kesk)
 Kasanen Antti (ps)
 Korhonen Minna (kesk)
 Luukkonen Olli (kesk)
 Pitkonen Laura (sdp)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Mäkelä Allan (kesk)
 Virta Jorma (sdp)
 Valtonen Emmi (kesk)
 Mattila Janne (ps)
 Puttonen Leena (kesk)
 Pitkonen Jukka, Paavo Kyhyräinen 2.3.2020 alkaen (kesk)
 Lempiäinen Elisa (sdp)

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet

Pj. Hämäläinen Timo
 Vpj. Markkanen Marja Liisa
 Puurtinen Kari
 Pölönen Katri
 Valkonen Juhani

Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä

1. Luukkonen Eero
2. Ihanamäki Pirkko
3. Tilli Tommi
4. Hupli Heikki
5. Luukkonen Marja Leena

Hyvinvointilautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Pitkonen Laura	Söderström Riitta
Vpj. Luukkonen Asko	Hupli Heikki
Närhi Annukka	Valtonen Emmi
Lautala Pentti	Majuri Lauri
Lempiäinen Elisa	Ihanamäki Pirkko
Piskonen Irja	Ikonen Seija
Reponen Timo	Laamanen Kari

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Piskonen Irja	Närhi Annukka
Vpj. Kietäväinen Olavi	Hannula Kaija
Ihanamäki Pirkko	Söderström Riitta
Niemi Sakari	Lindgren Niklas
Virtanen Urpo	Mikkola Esko

Teknisen lautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Luukkonen Olli	Kiljunen Oiva
Vpj. Penttinen Laura	Söderström Riitta
Ihanamäki Pirkko	Virta Jorma
Karjalainen Esa	Lasaroff Sirpa
Kyhyräinen Paavo	Puttonen Jere
Lipo-Lempiäinen Tiina	Rexho Sirja, Kaija Hannula (11.11.2019 alkaen)
Peltonen Niko	Puurtinen Kari

Valtuuston vaalilautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Karjalainen Esa	Korhonen Minna
Vpj. Kietäväinen Olavi	Kasanen Antti
Lempiäinen Elisa	Penttinen Laura

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Talouden selvä toipuminen covid-19-epidemista siirtyy vuoden 2021 puolelle, sillä epidemian toinen aalto hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta vuoden 2021 puolella. Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,3 % v. 2020 ja sen jälkeen kasvavan 2,5 % v. 2021.

Talouden toipumisen ennakoidaan alkavan pandemiaan liittyvän epävarmuuden hälventyessä vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,0 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023. Keskipitkällä aikavälillä kasvu hidastuu, kun työpanoksen kasvu hidastuu. Kuitenkin vajaan 1,5 prosentin vauhdissa pysyvä kasvu on potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtia nopeampaa.

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena v. 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tilanteen normalisoituessa alijäämä pienenee asteittain tulevina vuosina. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy kuitenkin niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Yritykset ovat sopeuttaneet työvoimakustannuksiaan irtisanomisten lisäksi lomautuksilla. Lomautettujen määrä väheni ennätystasolta kesällä nopeasti, mutta syksyllä lomautettujen määrä on kääntynyt uudestaan nousuun.

Heikosta ja epävarmasta taloustilanteesta johtuen työmarkkinat eivät nyt vedä työvoimaa ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä on tänä vuonna lisääntynyt. Työtilaisuuksia on yhä tarjolla. Avoimia työpaikkoja oli kolmannella vuosineljänneksellä 43 000, vain hieman viime vuotta vähemmän. (Lähde: valtiovarainministeriö).

Vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden valossa kuntatalous vahvistui ennätysheikolta tasolta poikkeuksellisen hyviin lukemiin. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäinen. Vuosikatteen vahvistuivat kaikissa kuntakokoryhmissä, eikä syömävelkaa jouduttu ottamaan juuri lainkaan. Kuntatalouden vahvistumista selittävät valtion myöntämät kertaluontoiset koronatuet ja kunnallisverojen odotettua parempi kehitys. Vahvan tulokehityksen ohella menot kasvoivat maltillisesti, sillä koronatilanteen vuoksi useat kuntien toiminnot olivat suljettuina kevään ja syksyn aikana. Kunnissa nähtiin myös ennätysellinen määrä lomautuksia. Kunnat ja kuntayhtymät saivat koronan aiheuttamiin talousvaikeuksiin valtiolta tukea noin kolme miljardia euroa.

Vuonna 2020 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki vain 27 kuntaa, kun edellisellä vuonna tulos oli alijäämäinen 223 kunnassa. Kaikkien vuonna 2020 negatiivisen tuloksen tehneiden kuntien tappiot jäivät muutamiin miljooniin.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 2,0 prosenttia, verotulot 4,0 prosenttia ja valtionosuudet 27,2 prosenttia. Kuntien poikkeuksellisen vahvaa kunnallisveroa selittää muun muassa verokorttiuudistus, joka lykkäsi noin 350 miljoonaa euroa kunnallisveroa vuodelta 2019 vuoden 2020 puolelle. Yhteisöverotulojen romahdusta paikkaa yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä. Kuntayhtymien tilanne oli kokonaisuutena heikko. Joissakin sairaanhoitopiireissä koronan talousvaikutukset näkyivät

selvästi, mikä kiertynee jo piakkoin kunnille yhdeksi uudeksi koronaan liittyväksi menopaineeksi. (Lähde: Kuntaliitto)

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulorakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämistä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisää aikaa talouden sopeuttamiselle.

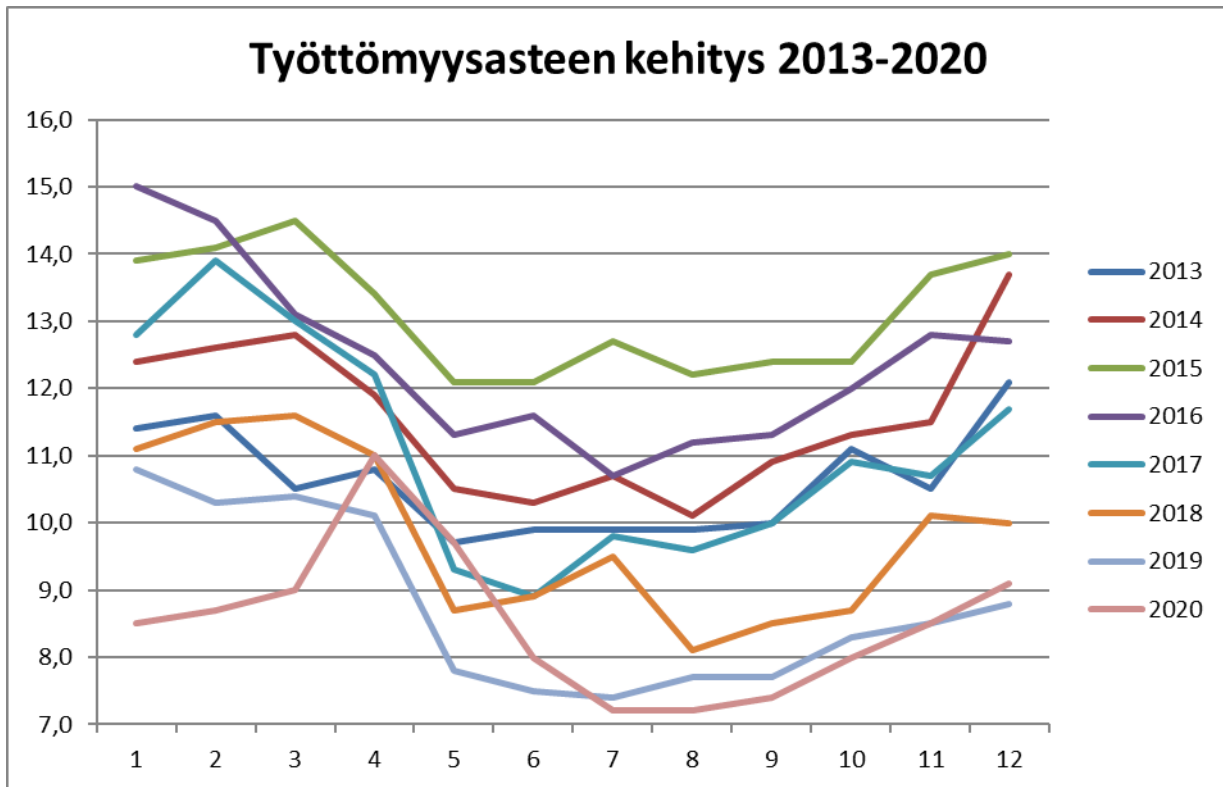
Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa. (Lähde: valtiovarainministeriö).

Etelä-Savon väkiluku vähentyi tilikauden aikana yli 1700 asukkaalla. Muuttoliike oli Etelä-Savossa kokonaisuutena negatiivinen noin 400 asukkaan verran, mikä on vähemmän kuin kolmena edeltävänä vuotena. Maan sisäinen muuttotappio oli noin 700 asukasta, mutta maahanmuutto kasvatti asukasmäärää 300 hengellä. Luonnollinen väestönkehitys oli maakunnassa negatiivinen noin 1300 asukkaan verran. Sen sijaan maahanmuutto kasvatti maakunnan asukasluvua noin 300 asukkaalla.

Koronaepidemia nosti koko maan työttömyyslukuja, mutta Etelä-Savo ei elinkeinorakenteensa vuoksi kuulunut pahiten kärsiviin alueisiin.

Puumalan asukasluvun pienentyi tilikauden aikana 19 asukkaan verran (-0,9 %). Muuttoliike oli kaikkiaan positiivinen 24 asukkaan verran ja luonnollinen väestönkasvu oli negatiivinen 42 asukkaan verran: lapsia syntyi kuntaan vain 5 ja kuolleita oli 47.

Puumalan kunnan työttömyysaste nousi huhtikuussa 2020 rajusti, mutta tilanne tasaantui hyvin nopeasti ja ydinkesällä kunnan työttömyysprosentti oli valtakunnallisesti Suomen matalimpien joukossa. Koko tarkasteluvuoden keskiarvo oli 8,5 prosenttia, mikä oli 0,3 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2019, ja maakunnan matalin.

OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kuntaorganisaation rakenteessa ei tapahtunut toimintavuonna merkittäviä muutoksia. Kunta jatkoi edelleen Essote-kuntayhtymän jäsenenä, osti kirjastopalvelut Mikkelin kaupungilta ja eläinlääkinnän ja terveystalouden palvelut Sosterilta.

Kunnan käyttötalouden menot olivat vuonna 2020 yhteensä 18,2 miljoonaa euroa ja tulot 2,5 miljoonaa euroa. Menot olivat n. 900 000 euroa (4,7 %) budjetoitua pienemmät ja tulot puolestaan 170 000 euroa (7,5 %) suuremmat. Toimintakatteeksi muodostui n. -15,8 miljoonaa euroa, mikä on n. 1,1 miljoonaa euroa alkupe-
räistä talousarviota vähemmän. Kaikkien toimialojen toimintakate oli budjetoitua parempi. Toimintakate heikentyi edellisvuodesta noin 400 000 euroa (2,7 %).

Kustannusnousu keskittyi hallintopalvelujen toimialalle, ja johtui käytännössä kokonaan sote-menojen kasvusta. Sote-menojen kasvu johtui pitkälti kasvaneista erikoissairaanhoidon menoista.

Hyvinvointipalvelujen toimialan nettokustannukset putosivat selvästi vuoden 2019 tasosta, johtuen ennenkaikkea kevään sulkutilan vaikutuksista palvelutuotantoon. Teknisten palvelujen toimialalla toimintatuottoja pienensi puunmyyntitulojen selvä väheneminen.

Kunnan nettoinvestointitaso oli noin 500 euroa/asukas, jota voidaan pitää verraten korkeana tasona. Summa koostui kuitenkin lukuisista yksittäisistä keskiuurista investoinneista, kuten urheilukentän peruskorjauksesta, rahoitusosuudesta Lintusalontien perusparannukseen sekä Pistohiekan infrastruktuurista.

Kunnalle kertyi verotuloja yhteensä 9 190 000 euroa, mikä oli n. 140 000 euroa budjetoitua enemmän (1,5 %). Vuoteen 2019 verrattuna verotulot pienentyivät 170 000 euroa eli n. 1,9 %. Verotuloja alensi kunnallisveroprosentin lasku 0,5 prosenttiyksiköllä ja lisäksi kiinteistöverotuksen tilityspoikkeamat, mistä johtuen osa kiinteistöverotilityksistä siirtyi vuodelle 2021. Yhteisöverot sen sijaan kasvoivat noin 200 000 euroa, johtuen ennen kaikkea kuntien yhteisövero-osuuden korottamisesta.

Valtionosuuksien kertymä oli noin 500 000 euroa alun perin budjetoitua korkeampi. Valtionosuudet kasvoivat jopa 750 000 eurolla vuodesta 2019, suurimpana syynä valtion kunnille suuntaama koronatuki.

Kunnan vuosikate pysyi korkeana, noin 2,4 miljoonassa, mikä ylitti jälleen tuhannen euron asukaskohtaisen rajan. Tilikauden tulokseksi muodostui täten reilu 1,7 miljoonaa euroa. Taseen ylijäämä oli siten vuodenvaihteessa noin 10,4 miljoonaa euroa.

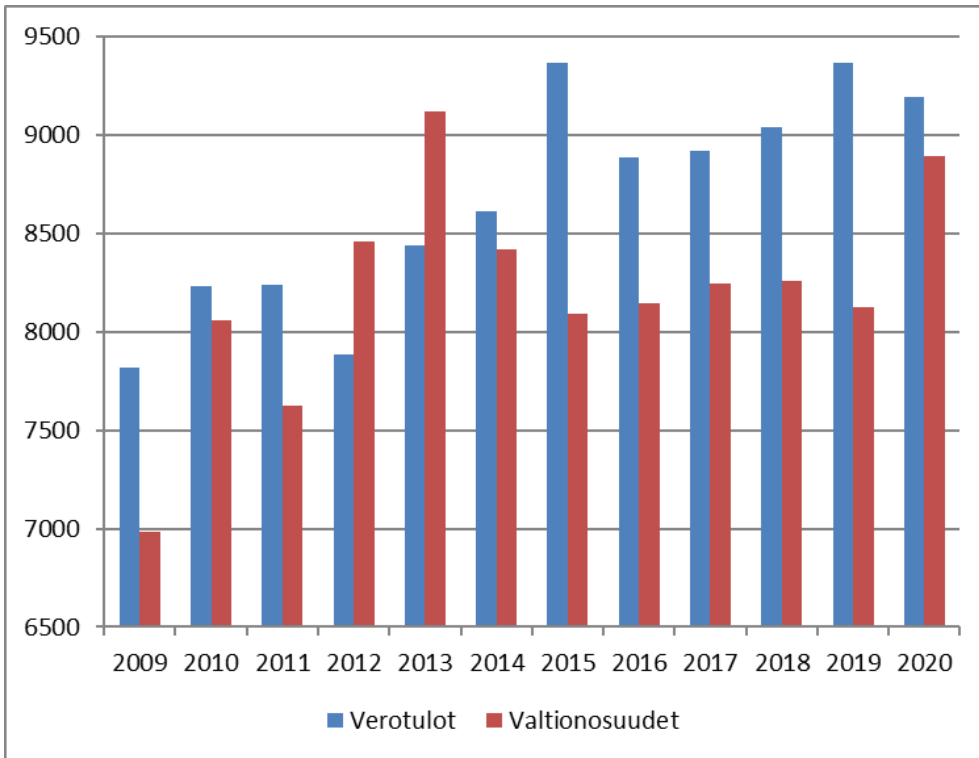
Kuntakonsernin osalta tuloslaskelma vastasi suurelta osin peruskunnan tuloslaskelmaa, ja oli niinkään noin 1,7 miljoonaa euroa positiivinen.

Kunnalla oli vuoden 2020 lopussa lainaa jäljellä 300 000 euroa. Toimintavuonna lainoja pystyttiin lyhentämään suunnitellusti yhteensä 312 500 eurolla. Asukaskohtainen lainakanta laski 285 eurosta 141 euroon. Konsernin asukaskohtainen lainakanta oli noin 2350 euroa ja hieman alle viisi miljoonaa euroa. Lainakanta pienentyi noin 400 000 eurolla edellisvuoteen nähden.

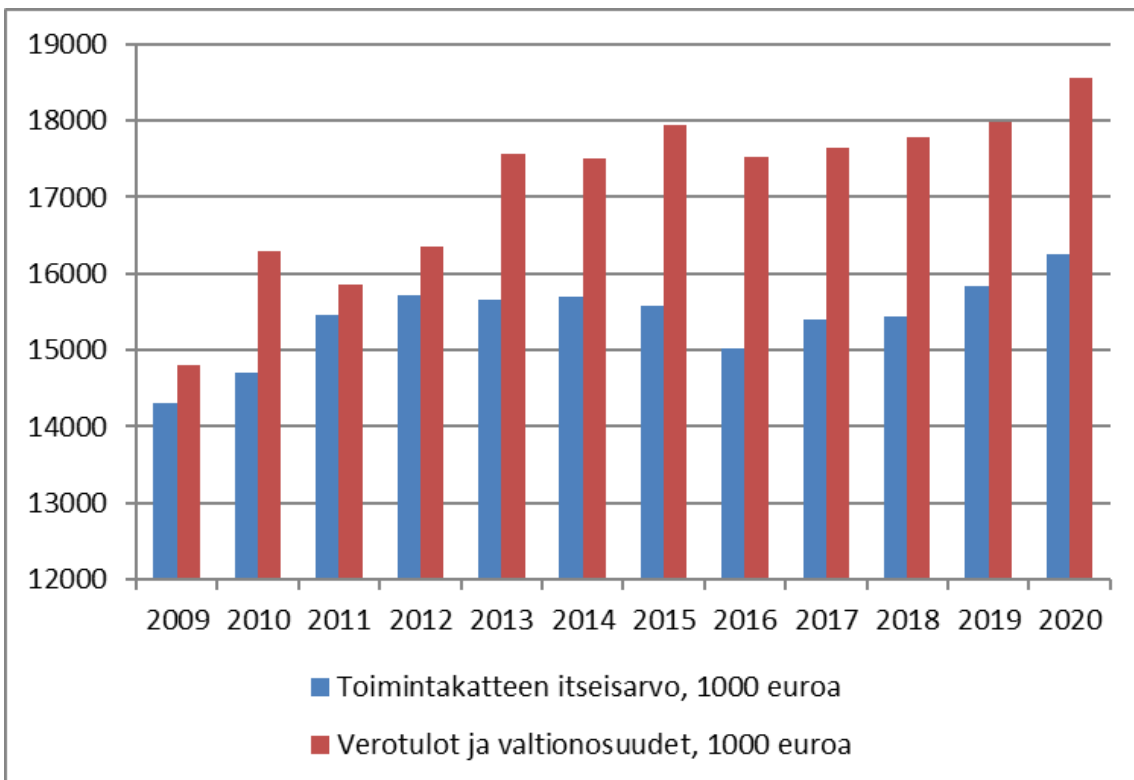
Sijoitusmielessä vuosi 2020 oli kunnalle hyvä ja kunnan rahastosijoitusten realisoimaton arvonnousu oli 31.12.2020 yli 150 000 euroa. Kunnan rahavarat vahvistuivat lainanlyhennysten ja investointien jälkeen noin miljoonalla eurolla ja olivat vuoden lopussa noin seitsemän miljoonaa euroa.

Kassan riittävyys kasvoi 142 vuorokauteen ja myös taseen muut tunnusluvut vahvistuivat.

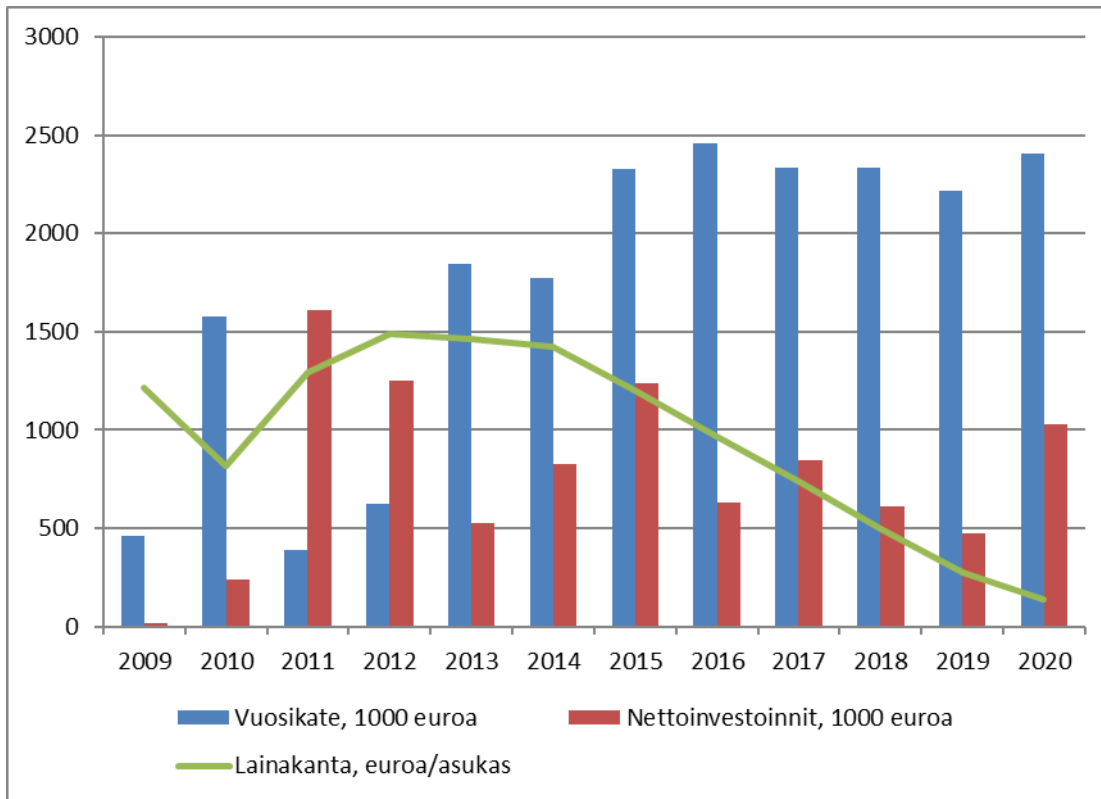
Verotulojen ja valtionosuuksien määrä 2009-2020, tuhatta euroa

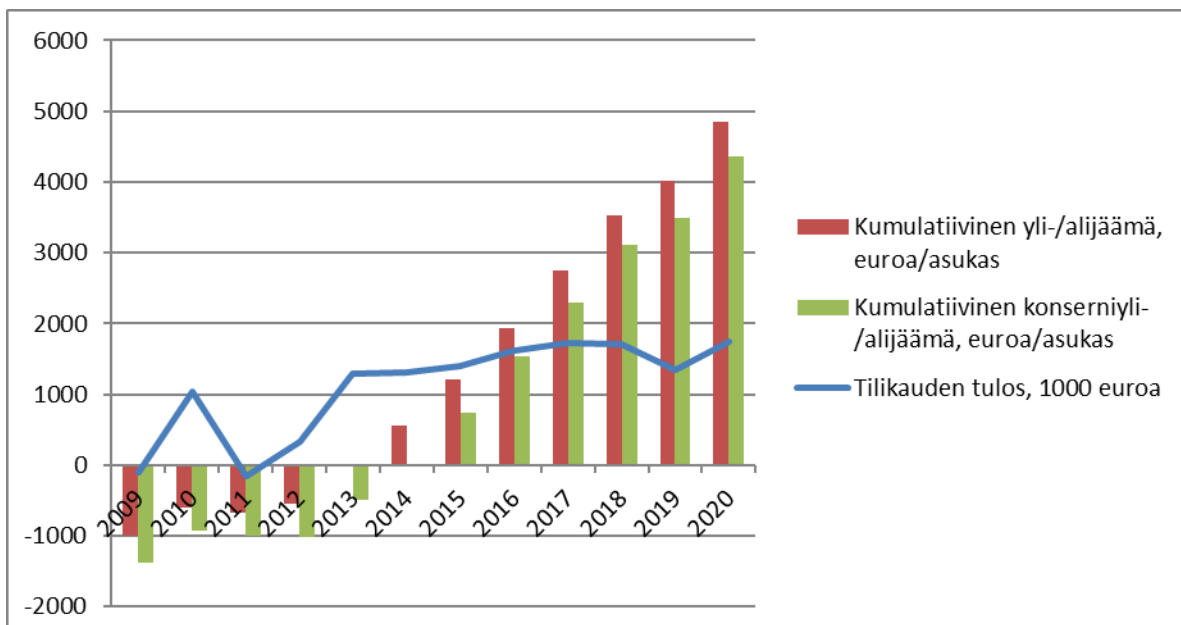
Verorahoituksen ja toimintakatteen kehitys 2009-2020

Kunnan vuosikatteen, vuotuisten nettoinvestointien ja lainakannan kehitys 2009-2020

Kunnan tilikauden tuloksen sekä taseen kertyneen ylijäämän kehitys 2009-2020

KUNNAN HENKILÖSTÖ

Kunnan henkilöstökustannukset olivat vuonna 2020 yhteensä n. 4,0 miljoonaa euroa.

Kunnassa oli 31.12.2020 toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa 72 henkilöä (ei muutosta vuoteen 2019) ja määräaikaisia 16 henkilöä (-2 henkilöä). Yhteensä kunnassa tehtiin 85,19 henkilötyövuotta, mikä on n. 3 htv vähemmän kuin edellisvuonna. Muutoksen taustalla on pitkälti koronaepidemian vaikutukset palvelutuotantoon.

Erikseen on laadittu henkilöstöraportti, jossa käydään läpi kunnan henkilöstörakenne, työaika, osaamisen kehittäminen, työvoimakustannukset sekä työhyvinvointia tukeneet toimet.

YMPÄRISTÖASIAT

Toimintavuoden aikana ei tullut esille merkittäviä uusia ympäristöön vaikuttavia seikkoja.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia ja sen vaikutukset Suomeen ja Puumalaan ovat merkittävä epävarmuustekijä edelleen. Pandemia on jo aiheuttanut laajoja talousvaikutuksia, mutta Puumalan kannalta vaikutusten voidaan mm. elinkeinorakenteen vuoksi olevan maltillisempia kuin monilla muilla paikkakunnilla. On silti erittäin vaikeaa arvioida viruksen lopullisia lyhyen tai pitkän aikavälin vaikutuksia. Puumalan kunnan hyvä taseasema on kuitenkin merkittävä vahvuus tilanteessa, jossa koko maan talousjärjestelmä on joutumassa poikkeuksellisen kovaan ravisteluun.

Edelleen kuntien tulevaisuudennäkyymiin vaikuttaa valtakunnallisen sote-uudistuksen kehitys. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehitys on kuitenkin monella tapaa Puumalallekin merkitsevä asia. Haasteita tuo tulevaisuudessa kustannuskehityksen suunta, erityisesti huomioiden merkittävät investointihankkeet Mikkelin sairaalalampukselle. Puumalassa sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaympäristö ja kysyntä ovat pysyneet varsin vakaina. Valmistelussa oleva palveluasuntojen peruskorjaus on yksi merkittävä muutos paikallisella tasolla.

Puumalan osalta syntyvyys on jatkunut matalana, mutta muuttoliike oli vuonna 2020 erityisen positiivinen ja myös positiivinen keskipitkällä aikavälillä tarkasteltuna. Tulevaa kehitystä on tältä osin vaikea kuitenkin arvioida. Kunnan työttömyys- ja verotulokehitys on kuitenkin ollut muuta maakuntaa positiivisempaa, joskaan tällaisen kehityksen jatkumisellekaan ei voida antaa takuita.

Metsätalouden muutamia vuosia kestänyt nousu päättyi vuonna 2019 ja lasku hakkuumäärissä jatkui myös vuonna 2020. Koronaepidemia kasvatti runsaasti rakentamista Puumalassa: kaikissa rakennuslupamuodoissa tapahtui selvää kasvua ja erityisen paljon kasvoivat loma-asuntojen muutokset vakituisiksi asunnoiksi: näitä muutoksia luvitettiin 16, joka on enemmän kuin neljänä edeltävänä vuotena yhteensä. Rakentamisen vire näyttää jatkuvan myös vuonna 2021.

Puumalan työttömistä työnhakijoista oli miehiä noin 60 % ja naisia 40 %. Yli kolmannes työttömistä on ollut työttömänä yli vuoden.

Joidenkin hyödykkeiden osalta on sovellettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisia pitempiä poistoaikoja. Poistoaikoja on kuitenkin hyödykekohtaisesti kiristetty viime vuosina. Investointien poistoaikoja määritettäessä tulee jatkossa noudattaa ohjeistuksen henkeä, ja valita mieluiten mahdollisimman lyhyt poistoaika.

Kunnan merkittävin lähivuosien investointi tulee olemaan palvelukeskuksen peruskorjaus, johon voidaan arvioida kuluvan yli miljoona euroa. Lisäksi kunnan muutkin kiinteistöt ikääntyvät ja jo nyt kiinteistöjen korjauskustannukset ovat alkaneet vuosi vuodelta kasvaa. Peruskorjauksiin on siten varauduttava.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeen. Koko kunnan sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 2014. Kunnanhallitus on hyväksynyt koko kunnan sisäisen tarkkailun ohjelman ja hallintopalvelujen sisäisen valvonnan suunnitelman.

Kunnassa ei ole tilikaudella havaittu väärinkäytöksiä, eikä merkittävää taloudellista haittaa aiheuttaneita tilanteita ole tullut ilmi. Kunnassa on tehty vuosittain arviointi kunnan vakuutusturvan kattavuudesta. Taloustilanteen kehittymistä seurataan joka kuukausi kunnan johtoryhmässä ja kuukausittain kunnanhallituksessa, minkä lisäksi talouden kehityksestä laaditaan kattavammat vuosikolmannesraportit kaksi kertaa vuodessa (v. 2021 lähtien kerran vuodessa puolivuotisraportti). Käyttötalouden puolelta ei tullut vuoden aikana ilmi merkittäviä määrärahojen ylityksiä.

Kunnan hallintomenettelyssä ei ole tullut tilikauden aikana ilmi merkittäviä virheitä. Puumalan pakastamon vuokrasopimusta koskien on meneillään hallinto-oikeuskäsittely. Lisäksi kaava- ja rakennuslupa-asioihin liittyen on vireillä useampia hallinto-oikeuskäsittelyä.

Kokouspöytäkirjat on laadittu, tarkastettu ja pidetty nähtävillä kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Lisäksi kunnanhallituksen puheenjohtajalla sekä hyvinvointilautakunnan ja teknisen lautakunnan puheenjohtajilla on katseluoikeus viranhaltijapäätöksiin asianhallintaohjelmassa, ja päätökset näkyvät kunnanhallituksen jäsenille kokousten yhteydessä. Viranhaltijapäätökset julkaistaan internetissä, mutta julkaisu tehdään manuaalisesti, mistä johtuen julkaisuprosessi ei ole täysin automatisoitu.

Kunnan tekemien sopimusten ja suunnitelmien ajantasaisuutta seurataan käymällä kaikki sopimukset läpi kerran vuodessa. Sopimusten osalta ei ole tullut ilmi merkittäviä epäkohtia tai riskejä.

Sisäisessä valvonnassa on tilikauden aikana tarkasteltu kunnan asuntokannan tilannetta sekä ESSOTE:n vyörytyseriä ja sisäistä laskutusta.

SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Toimintaympäristön muutosten ennakoarviointi perustuu kunnassa pitkälti yksittäisten viranhaltijoiden tarkkaavaisuuteen ja omaan ammattiosaamiseen liittyvän tiedon ajantasaisuuteen, sekä esimiesten ja työntekijöiden aktiivisuuteen. Toiminnan häiriöttömään jatkumiseen liittyy kohtalainen riski erityisesti hallintopalvelujen, mutta myös muiden toimialojen sellaisissa tehtävissä, joissa osaaminen on keskittynyt yhdelle tai kahdelle työntekijälle. Riskiä lisäävät myös henkilöstövaihdokset. Hallintosäännön ja toimivaltuuksien tuntemukseen liittyy myös vähäinen riski. Konserniohjeen tuntemisessa olevat aukot voivat aiheuttaa kohtalaisen riskin.

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

Tilinpäätös on laadittu perustuen vuonna 2018 hyväksytyyn kuntastrategiaan, jonka aikajänne on vuoteen 2025 saakka. Kuntastrategia rakentuu viiden painopisteen varaan ja jokaiselle painopisteelle on asetettu tavoitteet sekä mittarit.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointi on joiltain osin hankalaa tai puutteellista. Talousarvion täydellisyysarviointi perustuu lähinnä yksittäisten työntekijöiden ja esimiesten tarkkaavaisuuteen budjetointiprosessin aikana, eikä esimerkiksi tietotekniikkaa hyödynnetä välttämättä niin paljon kuin mahdollista. Accuna-taloudenseurantajärjestelmä on tehostanut talouseurainta.

Päätöksenteko

Päätösten täytäntöönpanolle ei ole systemaattista seurainta, pois lukien valtuuston päätösten täytäntöönpano. Otto-oikeuskelpoisten päätösten seurantajärjestelmä on myös osin puutteellinen ja perustuu ottavan viranhaltijan erityiseen aktiivisuuteen.

Henkilöstö

Henkilöstön kouluttautuminen nojautuu pitkälti työntekijän omaan aktiivisuuteen ja halukkuuteen, mutta osaamistarvetta kartoitetaan aina palaute- ja tavoitekeskustelun yhteydessä. Koulutuksissa saatua tietoa ei välttämättä jalkauteta riittävästi työyhteisössä.

Tietojärjestelmät

Käytössä olevat tietojärjestelmät ovat toimivia, mutta niissä esiintyviä virheitä ei välttämättä aina havaita riittävän aikaisin. Työsuhteiden päättymisiä ei välttämättä ilmoiteta esimerkiksi ohjelmistojen pääkäyttäjille, joiden tehtävänä on poistaa käyttäjätunnukset, mutta pienen organisaation vuoksi asia ei muodosta merkittävää riskiä. Tietosuojaan on kiinnitetty merkittävästi lisää huomiota viime vuosina, joten riskit ovat pienentyneet. Vuosittain laaditaan tilinpäätöksen yhteydessä erillinen tietotilinpäätös.

Talous

Kunnan tulorahoitukseen ja menokehitykseen liittyy tällä hetkellä erityisesti koronaepidemiasta johtuvia riskejä. Riski on kohtalainen. Kunnalla on suora takausvastuusitoumus Puumalan Vesiosuuskuntaan, jolla on

kunnan takaamaa lainapääomaa jäljellä noin 200 000 euron edestä. Vuonna 2017 Vesiosuuskunnalle annettiin 500 000 euron laina, jota vesiosuuskunta on lyhentänyt lyhennysohjelman mukaisesti. Takausmäärä ja antolainausmäärä on kunnan kantokykyyn nähden pieni. Konsernilainat, erityisesti ESSOTE:n, muodostavat taloudellista riskiä jäsenkunnilleen. Kunnalla on asukaslukuun suhteutettu takausvastuu Kuntien takauskeskuksen kautta toteutetusta varainhankinnasta. Kuntien heikentynyt taloustilanne on kasvattanut riskiä.

Kunnalla on hyväksytyt sijoitustoiminnan periaatteet. Sijoitusten riskipainoa on tietoisesti kasvatettu kunnan kassaylijäämän vuoksi. Sijoitettuihin pääomiin kohdistuu riskiä maailmanlaajuisten taloudellisten heilahtelujen osalta. Koronaepidemian myötä romahtaneet pörssikurssit vaikuttivat rajusti kunnan eri rahastosijoitukseen, mutta tilanne korjaantui nopeasti. Kunnan kassavarat mahdollistavat sijoitustoiminnan pitkäjänteisyyden ja sitä myötä sijoitustoiminnan perusteiden mukaisen riskien kasvattamisen.

Hankinnat

Hankintojen osalta riskiä on lähinnä yksittäisten hankintaprosessien onnistumisessa, sillä kunnalla ei ole henkilöstössään hankintoja ammatikseen hoitavia henkilöitä. Riskiä on pienennetty käyttämällä yhteishankintayksiköjä. Kunta on mukana kolmessa hankintarengaassa: Mikkelin hankintarengas, Sansia (ent. IS-hankinta) ja Kuntahankinnat (nyk. Hansel). Hankintojen osalta on annettu esimieskoulutusta ja ohjeita kysytään myös Kuntaliitosta.

Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit

Konsernitilinpäätösten laadinnan viivästyminen on vuosittain jonkinlainen riski, joka liittyy lähinnä kuntayhtymien tilinpäätösaineistojen viivästyminen.

Henkilöstöhallinnon prosesseja automatisoitiin vuonna 2017 ottamalla käyttöön Sympa-henkilöstöhallinnon järjestelmä ja esimiehiä koulutettiin järjestelmän käytössä.

HYVINVOINTIPALVELUJEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA

Hyvinvointilautakunta on valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti hyväksynyt sisäisen valvonnan valvontasuunnitelman vuodelle 2020. Valvontasuunnitelman toteutumisesta on raportoitu hyvinvointilautakunnalle 14.9.2020 ja 25.1.2021. Valvonnassa ei ilmennyt suurempia epäkohtia. Toimialajohtaja on toteuttanut säännöllistä sisäistä tarkkailua toimialajohtajien toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.

Riskien hallinnassa on tehty työyksikkökohtaiset riskianalyysit. Niiden pohjalta varaudutaan riskien ennakointiin ja hallitsemiseen. Riskianalyysin seuranta toteutetaan vuosittain. Vastuu riskien hallinnasta on jokaisen tulosalueen vastuuhenkilöllä ja tulosyksikön johtajalla, kokonaisvastuu on toimialajohtajalla.

Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti koko toimialalla. Lain muutosten edellyttämät toiminnan muutokset huomioidaan hyvissä ajoin ennen lain varsinaista voimaantuloa, muutoin toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädään jossain määrin tai merkittävästi. Riskin todennäköisyys on erittäin pieni. Toiminnasta

vastaavat seuraavat jatkuvasti lainsäädäntönsä kehittymistä ja valmistelevat tulevia muutoksia hyvissä ajoin.

Kunnan sääntöjen ja ohjeiden noudattamatta jättäminen aiheuttaa sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin saavuttamatta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien sääntöjen ja ohjeiden noudattamista valvoo toimialajohtaja.

Erilaisten ostopalvelusopimusten toteutumattomuus voi aikaansaada sen, että toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta jäädään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan tulee seurata tehtyjen ostopalvelusopimusten noudattamista säännöllisesti ja keskusteltava palvelun tuottajan kanssa epäkohdista.

Oppilashuollon palvelut tuottaa Essote-kuntayhtymä. Palvelujen tuottamisen häiriöissä toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri.

Hyvinvointipalvelujen organisaatio on pitkäaikaisen kehitystyön johdosta selkeä ja tarkoituksenmukainen.

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

Tavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Tavoitteet johdetaan kuntastrategiasta ja sen pohjalta tehdyssä hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelmasta. Jos toimintaa ei kehitetä, toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Koronapandemia aiheutti kaikilla hyvinvointipalvelujen vastuualueilla sen, että kaikki tavoitteet eivät toteutuneet.

Hyvinvointilautakunta hyväksyy talousarvion käyttösuunnitelman vuosittain. Toimialajohtaja seuraa koko toimialan talousarvion toteutumista ja vastuuhenkilöt oman tulosalueen osalta. Toimialajohtaja raportoi hyvinvointilautakunnalle talouden tilanteesta joka kokouksessa, noin kuusi kertaa vuodessa. Talouden ja toiminnan toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa vuosikolmannesraporttien muodossa ja kolmannen kerran tilinpäätöksen yhteydessä. Yllättävät tilanteet voivat aiheuttaa sen, että omalle toiminnalle asetettu tavoite ei välttämättä toteudu täysin. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavalla on vastuu siitä, että yllättävissäkin tilanteissa toiminta järjestetään niin, että tavoitteet toteutuvat. Koronapandemia aiheutti kaikilla hyvinvointipalvelujen vastuualueilla sen, että kaikki tavoitteet eivät toteutuneet.

Päätöksenteko

Päätöspöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja pidetään nähtävänä hallintosäännön määräysten mukaisesti.

Päätöksiä tehtäessä vaikutusten ennakoarviointi jää usein vähäiselle huomiolle. Riskinä ovat päätöksen ennalta arvaamattomat ja epäedulliset vaikutukset eri tahoille, tällöin toiminnalle asetettu tavoite jää jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni.

Henkilöstö

Henkilöstöhallinto toteutetaan hallintosäännön sekä talousarviossa olevien ja kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksia pidetään 4-6 kertaa vuodessa ja vastuualue-/työpaikkakokouksia jokaisella vastuualueella/yksikössä tarpeen mukaan. Toiminta- ja työketjut ovat varmistettu niin, että toimialajohtajalle ja vastuuhenkilöille on määrätty sijaiset.

Hyvinvointipalveluihin on saatu tähän saakka pääsääntöisesti ammattitaitoista henkilöstöä mutta on kohtalainen riski, että kelpoista henkilöstöä ei saa rekrytoitua. Ammattitaitoisen henkilöstön puute aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta. Tällöin kuntalaiset eivät saa tarvitsemaansa palveluja tai palvelujen taso laskee. Toiminnan pitkän tähtäimen suunnittelu ja ennakointi pienentää epävarmuutta.

Henkilöstön kouluttautumishalun hiipuminen voi aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta. Riski on pieni. Toiminnasta vastaava huolehtii siitä, että henkilöstöä kannustetaan kouluttautumaan ja henkilöstön kouluttautuesssa heidän sijaisjärjestelynsä toimivat.

Äkillisissä tilanteissa sijaisen saaminen voi olla vaikeaa. Myös sijaisen perehdyttäminen jää olemattomaksi tai hyvin vähäiseksi ja toiminnalle asetetuista tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riski on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan on huolehdittava sijaisjärjestelyistä ja riittävästä perehdyttämisestä.

Kun henkilöstö vähenee ja ikääntyy, jaksaminen on riskitekijä. Henkilöstö joutuu vastaamaan suuremmasta työkokonaisuudesta ja tekemään enemmän töitä. Tällöin toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri. Toiminnasta vastaavien on yhdessä työsuojelun organisaation ja työterveyshuollon kanssa huolehdittava henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Koko toimialalla on riski siinä, että vain yksi tai kaksi työntekijä hallitsee tietyn työtehtävän. Jos he ovat työvapaalla, tehtävien hoito kärsii. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Toimialajohtajan ja toiminnasta vastaavien on huolehdittava siitä, että henkilöstön osaamispohjaa laajennetaan niin, että useampi henkilö hallitsee samat työtehtävät. Lisäksi minimimiehityksellä toimittaessa yhdenkin henkilön yllättävä tai pitkäaikainen poissaolo vaikuttaa toimintojen toteutumiseen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen.

Suurimpia työturvallisuusriskejä ovat sisäilmaongelmat. Jos sisäilma on huono, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaava, tekninen toimiala ja työsuojeluorganisaatio huolehtivat siitä, että sisäilmaongelmia ei ole tai ongelmat poistetaan heti, kun ne ilmenevät.

Tietojärjestelmät

Tietoturvallisuus perustuu kunnan yhteiseen tietoturvamennettelyyn ja ohjeistukseen sekä vastuuntuntoiseen työskentelytapaan arkaluontoisten asioiden käsittelyssä.

Sekä työntekijöiden että asiakkaiden tietoja on erittäin paljon erilaisissa ohjelmistoissa. Mikäli ohjelmisto ei toimi, asioiden hoito vaikeutuu ja joissakin tapauksissa voi loppua kokonaan. Riskin todennäköisyys on pieni. Riskiä hallitaan osaltaan hoitamalla päivitykset sekä ohjeistamalla käyttäjät.

Sähköpostin toimintaongelmat aiheuttavat tiedonkulun ongelmia. Kunnan tiedonhallintajärjestelmän ongelmat hidastavat päätöksentekoa. Tällöin palvelujen tuottaminen myös hidastuu. Riski on pieni.

Atk-tuen poissa ollessa avun saaminen on hyvin vähäistä ja asioiden hoito vaikeutuu. Riskin todennäköisyys on kohtalainen.

Hankinnat

Hankinnat tehdään pääsääntöisesti kilpailuttamisen perusteella. Näin saadaan toiminnot järjestettyä todennäköisimmin kustannustehokkaasti. Hankintojen suunnitelmallisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Toiminnasta vastaavien on huomioitava kaluston tärkeys ja kunnossapidon merkitys toimintojen toteutumiselle sekä käyttäjäturvallisuus. Riskinä ovat kaluston yllättävät korjauskustannukset tai uuden kaluston hankinta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on tehtävä hankinnat suunnitelmallisesti ja ennakoitava kaluston kunto.

Sopimukset ja projektit

Erilaiset hyvinvointipalvelujen toimialalla tehdyt ostopalvelu- ja yhteistoimintasopimukset ovat toimineet pääsääntöisesti hyvin. Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja seurataan jatkuvasti. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtyjen sopimusten osalta riskinä on sopimuksen yllättävä purkautuminen tai toimijan resurssipula, jotka aiheuttavat sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet voivat jäädä jossain määrin tavoitteista. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on suunnittelussa huomioitava tämä riski.

Projekteja on eri vastuualueilla ja niiden vastuut on määritelty projekteja käynnistettäessä. Erilaiset hanke- ja erityisrahoitusten haku voi jäädä epähuomiossa tekemättä, koska hakeminen on yhden henkilön vastuulla. Tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni. Hanke- ja erityisrahoitusten hakuaikoja on seurattava intensiivisesti. Monivuotisten hankkeiden rahoituksen päättyminen kesken suunnitellun hankekauden voi keskeyttää hankkeen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on varauduttava tähän.

Omaisuus

Kunnan tekninen toimiala vastaa kunnan kiinteistöistä. Koneiden ja laitteiden on oltava asianmukaisia ja turvallisia. Riskinä on henkilöstön ja/tai asiakkaiden loukkaantuminen. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on huolehdittava koneiden ja laitteiden kunnosta ja turvallisuudesta sekä opastettava käyttäjiä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit

Ostolaskujen hyväksymisen sujumattomuus voi aiheuttaa rahallisen riskin viivästyskorkojen muodossa. Riskin suuruus ja todennäköisyys on pieni. Toimialajohtajan on varmistettava laskujen hyväksyjien varahenkilöjärjestelmän toimivuus.

Tiedonkulku

Tiedonkulku henkilöstölle hoidetaan suusanallisesti, sähköpostitse, sähköisillä kanavilla, kirjeitse, hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksissa, työpaikkakokouksissa ja työpisteiden ilmoitustauluilla. Tiedottamiseen on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota ja sitä on kehitettävä. Tiedottamisessa tulee olla yhdenmukainen linja. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen, joka voi vaikuttaa myös palvelutuotantoon. Riskin todennäköisyys on pieni.

Asianmukainen ja oikea-aikainen tiedottaminen palvelujen käyttäjille on olennainen osa palvelutuotantoa. Tiedottamisessa tulee olla yhtenäinen linja. Tiedotettaessa tulee huomioida tiedottamisväylät, joita asiakkaat käyttävät. Tämä edellyttää henkilöstön osaamista ja tiedottamiseen sopivaa välineistöä. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen ja tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet voivat jäädä jossain määrin saavuttamatta. Riskinä on myös henkilöstön osaamisen ja välineistön puute. Riskien todennäköisyys on pieni. Kunnan tulee hankkia henkilöstölle tiedottamiskoulutusta ja asianmukainen välineistö.

Tiedon kulku ja tiedottaminen sekä organisaation sisällä että ulkopuolelle on yhden tai parin henkilön varassa. Jos tieto ei kulje, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Tiedottamisesta vastaaville on oltava varahenkilöjärjestelmä.

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALAN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIEN-HALLINNASTA

Henkilöstö

Suurimman riskin henkilöstölle vuonna 2020 on muodostanut koronavirus. Tautitilannetta on seurattu kunnan puolelta aktiivisesti koko ajan ja toimenpiteitä henkilöstön ja asiakkaiden terveyden vaalimiseksi on tehty yhteistyössä Essoten kanssa.

Teknisten palvelujen toimialalla osaavan henkilöstön saatavuus on ollut kasvava ongelma vuonna 2020. Maankäyttökennokko siirtyi toisen kunnan palvelukseen, eikä uutta onnistuttu rekrytoimaan. Tämä on aiheuttanut kuormitusta jäljelle jääneille työtehtävien jakamisen takia. Vakinainen henkilöstö on pääsääntöisesti ammattitaitoinen, mutta ammattitaitoisten sijaisten saamisessa on tilahuoltajien ja ruokapalveluhenkilöstön osalla edelleen haasteita. Palvelujen järjestäminen muille hallintokunnille tarkoituksenmukaisesti ja laadukkaasti ei kuitenkaan ole kärsinyt sijaisten saatavuuden haasteiden vuoksi. Kuntaan saatiin uusi rakennustarkastaja helmikuussa 2020.

Henkilöstölle on järjestetty koulutusmahdollisuuksia mm. oppisopimusmenettelyllä suorittaa ammattitutkinto. Teknisellä osastolla yksi henkilö aloitti omalla kustannuksellaan isännöitsijätutkinnon suorittamisen vuonna 2020. Koronasta johtuen kahden tilahuoltajan kaavailut koulutukset jäivät aloittamatta.

Perehdytyksessä käytetty Sympa HR -järjestelmä on osoittautunut selkeäksi ja toimivaksi.

Teknisten palvelujen toimialan kiinteistöjen kunnossa- ja puhtaanapitotehtävissä on käytetty tarvittaessa ostopalveluja.

Pienistä henkilöstömääristä johtuvaa toimialaosaamista on kehitetty siten, että työntekijän poissa ollessa ko. työtehtävät pystytään pääosin hoitamaan.

Eläköitymistilanteisiin liittyviin riskeihin varaudutaan rekrytoinnin oikea-aikaisuudella ja riittävällä tehtäviin perehdyttämisellä.

Henkilöstölle mahdollisesti työturvallisuusriskejä aiheuttavia sisäilmaongelmien toteamista varten on oma toimenpideohjelmansa. Kuntaan perustettiin loppuvuonna uusi sisäilmatyöryhmä.

Tietojärjestelmien toimivuus

Toimialan työntekijöiden ja asiakkaiden tiedot ovat pääasiassa tietokoneella erilaisissa ohjelmistoissa. Mikäli ohjelmisto ei toimi, asioiden hoito vaikeutuu ja joissakin tapauksissa voi loppua kokonaan.

Teknisen toimialan ohjelmistojen varmuuskopiointi tapahtuu automaattisesti kerran vuorokaudessa. Sähkön jakeluhäiriöiden varalta tietokoneet on varustettu varavirtalähteellä. Lisäksi kunnalle on hankittu varavoima-aggregaatteja. Ohjelmistoilla on voimassa olevat huoltosopimukset.

Palvelinhuone on jatkuvasti lukittuna ja ilmastoituna.

Tietoturvavastaava antoi koulutusta tietoturva-asioihin syksyllä 2020.

Suhdannevaihtelut

Suhdannevaihtelut vaikuttavat koko teknisten palvelujen toimialalla lähinnä yksityisen rakentamisen kautta rakennuslupien määrään. Lupien määrä nousut selkeästi vuonna 2020 osaksi koronapakolaisuuden vuoksi. Kunnan oman talouden tila vaikuttaa investointien määrään.

Suhdanteen nousukaudella vuokra-asuntojen kysyntä saattaa kasvaa merkittävästi. Vuonna 2020 vuokra-asuntoja on ollut tarjolla niitä tarvitseville.

Lainsäädännön muutokset

Lainsäädännön jatkuvasti uusiutuessa riskinä on lain tai määräyksen huomiotta jättäminen ja sitä kautta virheellinen päätös. Lainsäädännön muutoksien aktiiviselle seuraamiselle tuleekin varata resursseja koulutukseen ja ajankäyttöön. Lainsäädäntöjen uusimiset ja muutokset saattavat aiheuttaa yhdyskuntapalvelujen, kiinteistöjenylläpidon ja -hoidon sekä viranomaispalvelujen osalle usein myös nousevia kustannuksia laitehankintojen ja esim. energiamääräysten vaatimustason nousun johdosta.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä ovat kunnan omaisuuteen kohdistuvat vahingot, esimerkiksi tulipalot ja vesivuotovahingot, sekä kunnan toiminnan toiselle osapuolelle aiheuttamat vahingot.

Kunnan kiinteistöillä on pääosin tilavuuteen perustuva erilaisilta vahinkotyypeiltä suojaava täys-arvovakuutus ja neliömäärään perustuva irtaimistovakuutus. Teollisuustilojen osalta vakuutusarvot ovat euromääräisiä. Avo- ja hoivapalvelujen sekä opetuspalvelujen käyttämillä kiinteistöillä on lisäksi toiminnan keskeytysvakuutus. Ajoneuvot sekä rakenteet ja laitteet, esim. laiturit, on vakuutettu.

Kunnalla on kaikkia toimialoja koskeva vastuuvakuutus, joka korvaa toiselle osapuolelle aiheutuneet vahingot. Lisäksi kunnalla on erillinen hallinnon vastuuvakuutus kunnanhallituksen jäsenille, johtoryhmän jäsenille, rakennustarkastajalle, ympäristösihteerille, maankäyttötekniikolle ja rehtorille.

Vakuutukset päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Investointeihin liittyvät riskit

Investointeihin liittyy riskejä mm. investointihankkeiden kilpailutuksessa ja toteutuksessa.

Investoinnit kilpailutetaan hankintalain ja kunnan hankintaohjeen mukaisesti. Erityistä tarkkuutta noudatetaan hankinnan ilmoitusvelvollisuuden ja kynnsarvojen suhteen.

Urakoitsijoilta vaaditaan tarjouspyyntövaiheessa todistukset, ettei yrittäjällä ole maksamattomia veroja eikä vakuutusmaksuja. Sopimusvaiheessa urakoitsijoilta vaaditaan YSE:n mukaiset työaikaiset vakuudet hankkeen suorittamiseksi, jotka vaihdetaan työn valmistuttua takuuajaksiin vakuuksiin. Hankkeiden vastaanotto- ja takuutarkastukset pidetään sopimusten mukaisesti.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Teknisten palvelujen toimialalla sisäinen valvonta toimii sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Palvelut ja hallinto on järjestetty säädösten mukaisesti sekä hyvää hallintotapaa noudattaen.

Tulostavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Tekninen lautakunta hyväksyy talousarvion käyttösuunnitelman vuosittain. Toimialajohtaja seuraa koko toimialan talousarvion toteutumista, vastuuhenkilöt oman tulosalueen ja tulosyksiköiden johtajat oman tulosyksikkönsä osalta. Toimialajohtaja raportoi tekniselle lautakunnalle talouden tilanteesta noin kolme kertaa vuodessa. Kunnanhallitukselle raportoidaan kaksi kertaa vuodessa vuosikolmannesraporttien muodossa ja kerran tilinpäätöksen yhteydessä.

Varsinaisia tuloskeskusteluja ei toimialalla ole käyty.

Hankinnat tehdään hankintaohjeen mukaisesti ja kilpailuttamisen kautta lukuun ottamatta euromäärältään pieniä hankkeita.

Irtaimistokirjanpitoa ei ole.

Henkilöstöhallinto toteutetaan hallintosäännön sekä talousarviossa olevien ja kunnanhallituksen antamisen ohjeiden mukaisesti. Työpaikkakokouksia pidetään osastopalaverien muodossa kuukausittain.

Kokouspöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja pidetään nähtävänä hallintosäännön määräysten mukaisesti. Teknisen lautakunnan puheenjohtaja ja kunnanjohtaja valvovat teknisen johtajan viranhaltijapäätöksiä. Lisäksi tekninen johtaja valvoo alaistensa tekemiä viranhaltijapäätöksiä.

Vuoden 2020 aikana kahdesta teknisen lautakunnan päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen.

Tietoturvallisuus perustuu kunnan yhteiseen tietoturvamennettelyyn ja ohjeistukseen sekä vastuuntuntoiseen työskentelytapaan asioiden käsittelyssä.

Toiminta- ja työketjut ovat osittain varmistettu niin, että toimialajohtajalle ja vastuuhenkilöille on määrätty sijaiset.

Laadunvarmistuksessa ei ole käytetty varsinaisia laadun arviointimenetelmiä.

Tiedottaminen hoidetaan suusanallisesti, sähköpostitse, työpaikkakokouksissa ja työpisteiden ilmoitustau- luilla. Tiedottamiseen on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota ja sitä on kehitettävä.

Arviointi

Riskien hallinnassa on tehty riskien kartoitus vuosittaisissa vakuutuspalavereissa kiinteän ja irtaimen omaisuuden sekä toiminnan osalta. Tämän pohjalta kiinteä ja irtain omaisuus on vakuutettu.

Vastuu riskien hallinnasta on jokaisen tulosalueen vastuuhenkilöllä ja tulosityksikön johtajalla, kokonaisvastuu toimialajohtajalla.

Riskien hallinta on vastuutettu ja riskejä sekä niiden hallintaa arvioidaan erillisillä vastuutahojen vuosittain tekemillä lomakkeilla.

Omaisuuden ja toiminnan osalta varautuminen eri riskeihin on ollut riittävää.

Teknisten palvelujen toimiala toimii valmistelijana omaisuuden hankinnan ja myynnin osalla, mutta varsinaiset myyntiehdot hyväksyy joko kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto.

Vuoden 2020 aikana hankintojen ja myyntien valmistelu on ollut ao. lakien, asetusten ja ohjeiden mukaista.

Teknisen toimialan sisäisen valvonnan suunnitelmassa määritellään vuosittain noin kolme sisäisen valvonnan kokonaisuutta. Niiden seuranta tapahtuu erillisellä raportilla.

Sopimustoiminta

Teknisten palvelujen toimialan sopimukset ovat toimineet pääasiassa hyvin. Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja seurataan jatkuvasti.

Sopimukset ovat ko. toiminnan vaatimien lakien, asetusten ja ohjeiden mukaisia ja sopimuksissa on huomioitu kunnan kokonaistaloudellinen etu.

Sopimukset kattavat sopimusten mukaiset toiminnot hyvin.

Hyvä hallintotapa

Teknisten palvelujen toimialalla toteutuu asiakkaiden oikeus saada asiansa käsitellyksi hyvän hallintotavan mukaisesti viivytyksettä ja toimivaltaisessa viranomaisessa.

Päätökset ovat perusteltuja ja muutoksenhakuoikeus on ilmoitettu päätöksen liitteenä.

SELONTEKO KUNTAKONSERNIN TOIMINNASTA, TALOUDESTA JA VALVONNASTA

Puumalan kunnan tytäryhteisöistä merkittävin on KOY Puumalan Vuokratalot. Yhtiön taseen loppusumma on noin 2 miljoonaa euroa. Vuokratalojen liikevaihto nousi edellisvuodesta noin 10 000 eurolla. Yhtiön tilikauden tulos oli noin 80 000 euroa negatiivinen suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen, korjaustoimia tehtiin noin 100 000 euron edestä. Yhtiöllä on velkaa noin 1,9 miljoonaa euroa, mistä suurella osalla on myös kunnan takaus. Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Essote-kuntayhtymän lainan määrä on kasvanut isojen sairaalainvestointien vuoksi, vaikkakin lainan määrä konsernitasolla hieman laski viime vuonna. ESSOTE:n vieraasta pääomasta Puumalan kunnan osuus on omistuksen suhteessa eli 2,76 %.

Koko kuntakonsernin tulos oli noin 1,7 miljoonaa euroa, mikä vastasi peruskunnan tulosta.

ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain 70 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden ylijäämä 1 735 591,88 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilille.

KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Visiomme

Saaristokunta Puumala 2025 on **uuden työn ja rohkeiden ratkaisujen** kunta, joka on hyvinvoivien ihmisten koti Saimaalla

Arvomme

Asiakaslähtöisyys
Avoimuus
Positiivisuus
Tasa-arvoisuus
Yhteistyökykyisyys

Kuntastrategian mittarit

SAIMAA	TAVOITETASO VUODELLE 2025	TOTEUMA 2020
Vierasvenesataman kävijämäärä (yöpymiset)	2500	1699 (v. 2020)
Pistohiekka	Alueella on laadukasta matkailutoimintaa	Ensimmäinen maanvuokrasopimus laadittu, kunnallistekniikan toteutus käynnistynyt.
Puumalan saaristoreitin lauttayhteydet	Yli 4000/vuosi	2901 (v. 2020)
Liikenneviikkaus Puumalan taajamassa kasvaa	Enemmistöllä tilastointiviikoista kehitys positiivinen verrattuna v. 2017	Viikoittaisen liikenneviikkouden muutoksen mediaani oli viikoilla 1-41 +248 ajoneuvoa vrt. vuoteen 2017. Sisältää tilastoinnin viikkoon 41 saakka.
Loma-asuntojen lukumäärä	Yli 3900 (v. 2018: 3820)	3870 (2019)

YRITTÄJYYS	TAVOITETASO VUODELLE 2025	SEURANTA
Yksityisten työpaikkojen lukumäärä	Positiivinen kehitys	V. 2017 yksityisten työpaikkojen ja yrittäjien määrä täsmälleen sama kuin v. 2016.
Työttömyysaste	Alle 9 %	Elokuun lopussa 12 kk keskiarvo 8,6 %
Työllisten määrä	Kehitys parempi kuin maakunnassa keskimäärin	V. 2018 kehitys (-0,92 %) heikompi kuin Etelä-Savossa (-0,17 %)
Työpaikkojen määrä	Kehitys parempi kuin maakunnassa keskimäärin	V. 2018 työpaikkoja oli 608 kappaletta, jossa laskua v. 2017 tilanteesta 18 kpl. Kehitys oli heikompi kuin maakunnassa keskimäärin.
Aloittaneiden yritysten lukumäärä/vuosi	Yli 10	2020 perustettu 24 yritystä (Talousutka)
Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten nettomuutos / vuosi	Positiivinen	V. 2019 negatiivinen -2 yrityksen verran.

LAPSIPERHEET	TAVOITETASO VUODELLE 2025	SEURANTA
Alle 15-vuotiaiden muuttoliike	Positiivinen	V. 2019 negatiivinen (- 4 henkeä)
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat nuoret	Alle koko maan keskiarvon.	V. 2018 toteutunut (koko maa 7,9 %, Puumala 6,1 %)
Lapsiperheiden osuus perheistä kasvaa	v. 2018: 19,4	V. 2019 osuus 19,3 %, eli määrä laski vähäisesti.

HYVINVOINTI	TAVOITETASO VUODELLE 2025	SEURANTA
Sairastavuusindeksi (ikävakioitu)	Laskeva	THL:n viimeisin indeksi (v. 2014-2016) lievästi huonompi kuin edeltävänä tilastojaksena.
Kotona itsenäisesti asuvat yli 75-vuotiaat	Yli 92 %	92,1 % (v. 2019)
Menetetyt elinvuodet (PYLL), kaikki kuolemansyyt ikävälillä 0-80 v. /100 000 vastaavanikäistä	Alle 6500	7148 (vv. 2016-2018)

LAATUASUMINEN	TAVOITETASO VUODELLE 2025	SEURANTA
Sähköisten lupahakemusten lukumäärä	90 % luvista haetaan sähköisesti	V. 2020: 82 %.
Kunnan tonttivaranto	Omarantaisia tontteja on luovutusvalmiina	1 kpl asemakaava-alueella
Uusien loma-asuntojen ja vakituisten asuntojen rakennusluvut	Etelä-Savon maaseutukuntien kärjessä	V. 2019 tilastoja ei ole saatu.
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, %	Alle 25 % (v. 2018: 29,7 %)	29,8 % (v. 2019)
Muuttoliike (maan sisäinen+maahanmuutto)	Positiivinen	V. 2020 positiivinen +24 henkeä

TOIMIALOJEN KÄRKITAVOITTEET JA -TOIMENPITEET VUODELLE 2020

Hallintopalvelujen toimiala	Hyvinvointipalvelujen toimiala	Teknisten palvelujen toimiala
<p>Erityisesti ikäihmisille suunnatun digineuvonnan käynnistäminen. KÄYNNISTYI 1.2.2020, MUTTA KORONA KESKEYTTI TOIMINNAN KEVÄÄN JA KESÄN AJAKSI</p>	<p>Saimaa Geopark -kohteiden ja Saimaan kulttuuriperinnön tunnettavuuden nostaminen tutustumalla kohteisiin sekä järjestämällä tapahtumia, näyttelyitä, luentoja ja opaskoulutuksia. SUURIN OSA KOHTEISIIN TUTUSTUMISISTA, TAPAHTUMISTA, NÄYTTELYISTÄ, LUENNOISTA JA OPASKOULUTUKSISTA PERUUNTUIVAT KORONAEPIDEMIAN VUOKSI MAALISKUUSTA ALKAEN. LASTEN KESÄVIIKON TAPAHTUMAT NORPPALAAVULLA JA LIEHTALANNIEMEN MUSEOTILALLA SEKÄ KIRJAKEMMAKAT TOTEUTETTIIN. YHTENÄISKOULUN GEOPARK-OPPIMISPOLKU VIETY ITSLEARNING-OPPI-MISALUSTALLE, POLKUA TOTEUTETAAN OPETUKSESSA. YHTENÄISKOULUN KAIKKIEN LUOKKIEN NORPPAPOLKURETKET TOTEUTETTIIN ELOKUUSSA. KANSALAIPOISTON JÄRJESTÄMÄ GEOPARK-KURSSI TOTEUTETTIIN SYKSYLLÄ JA SIIHEN OSALLISTUI HYVINVOINTIPALVELUISTA KAKSI OPETTAJAA, VAPAA-AIKASIHTEERI JA LIIKUNNANOHJAAJA. UNESCON GEOPARK -STATUSTA ESITETTIIN JOULUKUUSSA SAIMAA GEOPARKILLE. SUVOROV-HANKE ALOITETTU.</p>	<p>Rakennusjärjestyksen uusiminen. UUDEN RAKENNUSJÄRJESTYKSEN LUONNOS LAITETTU NÄHTÄVILLE JOULUKUUSSA 2020. UUSI RAKENNUSJÄRJESTYS ASTUU VOIMAAN KESÄLLÄ 2021.</p>
<p>Talvimatkailuhankkeen käynnistäminen yhdessä alueen matkailuyritysten kanssa. KÄYNNISTETTY</p>	<p>Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnalliseen toimintakulttuuriin panostamalla, kuntalaisten liikuntaa tukemalla, monipuolisella kulttuuritarjonnalla sekä esteettömyyteen panostamalla. MONIPUOLISTA TARJONTAA ERI IKÄRYHMILLE KORONAEPIDEMIAN AIHEUTAMIIN RAJOITUKSIIN SAAKKA SEKÄ SEN JÄLKEEN SYKSYLLÄ. YHTENÄISKOULUSSA: •Kirjakemmakoiden kouluvieraat 13. ja 14.8.</p>	<p>Liikenneturvallisuussuunnitelman kiireellisyysluokan 1 toimenpiteiden toteutus. KUNNAN VASTUULLA OLLIET TOIMENPITEET TOTEUTETTU, LUKUUN OTTAMATTA KESÄLLÄ 2021 TEHTÄVIIN KAAVATIEKORJAUKSIIN KUULUVIA LIIKENNEMERKKIASENNUKSIA.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> •Taideteemapäivä alaluokille 21.8. •8.lk golf-opetus 21. ja 28.8. •pyöräily- ja liikenneturvallisuusviikot syyskuussa •8.lk Taidetestaus 16.10. Mikkelissä •Totem-teatterin esitys ja työpajat marraskuussa •koulun kerhotoiminta koronarajoitusten mukaisesti •alkuopetuksen sekä 7.luokan uimahalliretket •Jarkko Rinteen jalispäivä 15.10. •joulujuhla kynttiläkulkueena 19.12. •ergonomiset oppilaskalustehankinnat 6.-luokkalaisille <p>VAUHTIA VIKAREIHIN! – VARHAISKASVATUKSEN LIIKUNTAHANKE: ENNEN KORONAEPIDEMIAA LASTEN TANSSITUNTI JA KESÄLLÄ TUTUSTUMISRETKI NORPPAPOLULLE. SYKSYLLÄ PERHEILTA, UIMAHALLIRETKIÄ JA HENKILÖKUNNAN KOULUTUSTA.</p> <p>KUNTOPORTAILLE KUVALLISET OHJEET JA NELJÄ ERILAISTA TREENIOHJELMAA. KANSALAIPOISTON LIIKUNNAN KURSIT TOTEUTUIVAT SYKSYLLÄ KORONARAJOITUSTEN MUKAISESTI RAJOITETUIILLA KÄVIJÄMÄÄRILLÄ.</p> <p>SAARISTOREITISTÄ UUSI ESITE JA UUTTA RETKIOPASTUSTA.</p> <p>JOULUAIHEINEN VALOTAIDETEOS.</p>	
<p>Puumalan keskustan elävöittämissuunnitelman osana sataman ja keskustan kehittämissuunnitelman laadintaa.</p> <p>YHDESSÄ AALTO-YLIOPISTON KANSSA TOTEUTETTU TYÖ VALMISTUI LAUSUNTOVAIHEESEEN.</p>	<p>Lapsen oikeuksien tunnetuksi tekeminen sekä kuntalaisille että lasten parissa työskenteleville järjestämällä koulutuksia ja tiedottamalla.</p> <p>VUODEN LOPULLA TOTEUTETTIIN PÄÄTÄJILLE JA HUOLTAJILLE KYSELY, MITÄ ON LAPSIYSTÄVÄLLISYYS.</p> <p>YHTENÄISKOULU JA PÄIVÄKOTI TOTEUTTIVAT UNICEF-KÄVELYN 22.9.2020 LASTEN OIKEUKSIEN TEEMAVIIKKOA VIETETTIIN VIKKOLLA 47 PÄIVÄKODISSA, YHTENÄISKOULUSSA JA NUORISOPALVELUISSA.</p> <p>YHTENÄISKOULUN PEDAGOGINEN ILTAPÄIVÄ LAPSEN OIKEUKSIEN TEEMALLA 11.11.2020.</p>	<p>Kanttorilanrannan asema-kaavan ja maankäytösopimuksen solmiminen HANKE EI EDENNYT</p>

<p>Lapsiperheiden tukemiseen tarkoitettun Puumala-rahaston tai säätiön perustaminen.</p> <p>VALTUUSTO PERUSTI RAHASTON JOULUKUUSSA 2020.</p>	<p>Lapsiystävällinen kunta -mallin kehittämissuunnitelman valmistuminen ja toteuttamisen aloittaminen.</p> <p>KOORDINAATIORYHMÄ ALOITTI KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TEON VUODEN ALUSSA MUTTA SE KESKEYTYI KORONAEPIDEMIAN VUOKSI. LOPPUVUODESTA SUUNNITELMA VALMISTUI JA VALTUUSTO HYVÄKSYI SEN JOULUKUUSSA.</p> <p>SUUNNITELMA ESITELTY HYVINVOINTIPALVELUJEN HENKILÖSTÖLLE JA ORVOKKI-RYHMÄLLE.</p>	<p>Uudistetaan ylätorilta sataan johtava portaikko ja siistitään alue. PORTAAT UUDISTETTU JA ALUETTA SIISTITTY KEVÄÄLLÄ 2020.</p>
<p>Saimaan rengastien käynnistäminen (=lauttayhteys Lintusalo-Sarviniemi) yhdessä muiden Etelä-Saimaan ympäryskuntien kanssa.</p> <p>KÄYNNISTYI 13.6.</p>	<p>Tilapäisen lastenhoitopalvelun käynnistäminen yhteistyössä MLL:n, 4H:n ja seurakunnan kanssa vuoden loppuun mennessä.</p> <p>EI OLE ALOITETTU KORONAEPIDEMIAN VUOKSI.</p>	<p>Kiinteistörekisterin saattaminen ajan tasalle kesällä 2019 tehdyn kartoituksen osalta.</p> <p>KARTOITETTujen KOHTEIDEN TIEDOT ON VIETTY KUNNAN FACTA-JÄRJESTELMÄÄN.</p>
<p>Sähköisten varausjärjestelmien laaja käyttöönotto (Norppa II, vierasvenepaikat, tori, urheiluhalli)</p> <p>TOTEUTUNUT</p>	<p>Syrjinnän ja yksinäisyyden torjuntaan panostaminen etsivässä nuorisotyössä, järjestämällä tapahtumia ja koulutuksia haja-asutusalueella sekä kehittämällä ikäihmisten etäyhteyspalveluja.</p> <p>VANHUSTEN VIIKOLLA KORTTIEN TEKO JA VIENTI PALVELUKESKUKSEEN, SENIORIKODEILLE SEKÄ KOTONA ASUVILLE VANHUKSILLE.</p> <p>ETSIVÄN NUORISOTYÖN PALVELUT KÄYTÖSSÄ</p> <p>Po1nt-Chat -PALVELU (KORONAEPIDEMIAN VUOKSI LAAJENNETTU AUKIOLO KEVÄÄLLÄ)</p> <p>PUUMALAN, JUVAN JA RANTASALMEN KUNTIEN YHTEINEN KESÄAUTO-HANKE 1.6.-15.9.</p> <p>MONIPUOLINEN KERHOTOIMINTA JA HARRASTUSKYTY LAPSILLE JA NUORILLE</p> <p>LASTEN KESÄVIIKKO HEINÄKUUSSA</p>	<p>ESTEETTÖMYYSKARTOITUS KAIKKIIN SENIORIKOTIEN ASUNTOIHIN.</p> <p>ESTEETTÖMYYSKARTOITUS TEHTIIN SYKSYLLÄ 2020 YHDESSÄ ESSOTEN PALVELUESIMIEHEN JA FYSIOTERAPEUTIN KANSSA ASUNTOIHIN SEKÄ PIHA-ALUEELLE.</p>

Osallistuvan budjetoinnin pilotointi 15 000 euron määrärahalta. **EHDOTUKSIA TULI RUNSAASTI JA KH PÄÄTTI TOTEUTETTAVISTA KOHTEISTA ELOKUUSSA 2020.**

Kuntalaisten osallisuuden sekä heidän kohtaamisen ja kuulemisen vahvistaminen jatkuvalla asiakkaiden kuuntelemisella, järjestämällä kuulemistilaisuuksia, kyselyjä, teemapäiviä ja tapahtumia sekä keräämällä palautetta.

YHTENÄISKOULUSSA LAPSET JA NUORET MUKANA TOIMINNAN SUUNNITTELUSSA JA ARVIOINNISSA, MM. HYVINVOINTITEEMAN SUUNNITTELUSSA.

VARHAISKASVATUKSESSA LAPSET MUKANA TOIMINNAN SUUNNITTELUSSA JA ARVIOINNISSA.

YHTENÄISKOULUN VANHEMPAINILOJEN KEHITTÄMISEHDOTUS LAADITTU.

YHTENÄISKOULULLA ASIAKASKYSELYT ETÄOPETUKSEN TOTEUTUMISESTA KEVÄÄLLÄ, HARRASTUSKYSELY OPPILAILLE LOKAMARRASKUUSSA, HYVINVOINTIKYSELY OPPILAILLE MARRASKUUSSA, KERHOKYSELY HUOLTAJILLE MARRASKUUSSA.

YHTENÄISKOULUSSA HUOMAA HYVÄ -SEINÄ TAPAKASVATUSVIKOLLA, VKO 38.

YHTENÄISKOULUN 6.-LUOKKALAISET MUKANA PÄÄTTÄMÄSSÄ HEILLE HANKITTAVISTA OPPILASKALUSTEISTA.

NUORISOVALTUUSTON KOKOUSTEN LISÄKSI MIELIPITEIDEN KERÄÄMINEN WHATSAPP-RYHMÄN KAUTTA.

NUORISOVALTUUSTO JÄRJESTI NUORTEN KEMMAKAT SILTAKEMMAKOIDEN YHTEYDESSÄ.

LIITO-TYÖRYHMÄ KOKOONTUI 3 KERTAA.

LIIKUNTAPAIKOISTA JA -PALVELUISTA KUNTALAISILLE PALAUTEKYSELY KUNNAN NETTISIVUILLA. PALAUTETTA KERÄTTY URHEILUHALLIN PALAUTELAATIKON JA OPISTON PALAUTELOMAKKEIDEN VÄLITYKSELLÄ.

Sisäilma- ja korjausrakentamisluentojen järjestäminen yhdessä kansalaisopiston kanssa.

KORJAUSRAKENTAMISESTA JÄRJESTETTY YLEISÖLUENTO MAALISKUUSSA 2020, KORONAN TALKIA MUITA YLEISÖLUENTOJA EI OLE JÄRJESTETTY.

	<p>KANSALAIKOPISTOLLA SÄHKÖINEN PALAUTELOMAKE KUNNAN NETTISIVUILLA.</p>	
<p>Kokeillaan kunnantalon aukioloa joka kuun ensimmäisenä lauantaina maaliskuusta lokakuuhun. KOKEILUSTA TEHTIIN PÄÄTÖS MUTTA TOIMEENPANO KESKEYTETTIIN KORONAEPIDEMIAN VUOKSI</p>	<p>Henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen vahvistaminen tukemalla hyvinvointia ja jaksamista, huolehtimalla työergonomiasta, ylläpitämällä ja kehittämällä osaamista sekä toiminnan ja oman työn jatkuvalla arvioinnilla.</p> <p>HYVINVOINTIA JA JAKSAMISTA TUETTU MM. OSA-AIKAISUUDELLA JA TYÖTEHTÄVIÄ JÄRJESTÄMÄLLÄ.</p> <p>KOULUTUKSIIN OSALLISTUTTU AKTIIVISESTI 18.3. SAAKKA, SEN JÄLKEEN JOITAKIN ETÄKOULUTUKSIA.</p> <p>YHTENÄISKOULUN LUKUVUODEN 2020-2021 TEEMANA HYVINVOINTI.</p> <p>YHTENÄISKOULUSSA TOTEUTTU POSITIIVISTA PSYKOLOGIAA JA PEDAGOGIIKKA.</p> <p>YHTENÄISKOULUN ARVIOINNIT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LUKUVUODEN VÄLIARVIOINTI JOULUKUUSSA • LUKUVUOSIARVIOINNIN YHTEYDESSÄ ARVIOITU MYÖS HENKILÖSTÖN HYVINVOINTIA. <p>YHTENÄISKOULUSSA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tyky-iltapäivä 2.9. Norppapolun laavulla yhdessä musisoiden • Positiivisen pedagogiikan koulutuspäivä koko henkilökunnalle 5.9. • Vakinaiset koulunkäynninohjaajat osallistuvat Lapsen rauhoittamisen tukeminen -koulutukseen 24.9. • Erityisopettajat osallistuvat Vahvuusperustaiset pedagogiset tukitoimet perusopetuksessa -koulutukseen 29.9. 	<p>Kotimaisen ja lähellä tuotetun ruoan osuuden seurannan käynnistäminen.</p> <p>TOTEUTTU SYKSYLLÄ 2020.</p>

- Fysioterapeutti tarkasti yhte-näiskoulun henkilökunnan työpisteiden ergonomian 30.9. Näiden perusteella hankittiin henkilökunnalle sähköpöytiä, satulatuoleja sekä rannetukia.
- Läsnäolo-päivänavaukset torstaisin sekä henkilökunnan maanantaipalavereissa

**TYÖYHTEISÖJEN SÄÄNNÖLLISET
KOKOUKSET**

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KÄYTTÖTALOUSOSA

Taulukkojen vasemmassa yläkulmassa on mainittu viranhaltija, joka vastaa toimialan tai vastuualueiden taloudesta ja tavoitteiden toteutumisesta.

PUUMALAN KUNTA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos 2020-2019 %
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	4 335 445 €	3 870 780 €	3 870 780 €	4 105 985 €	106,1 %	-5,3 %
Toimintamenot	-19 689 383 €	-20 703 465 €	-20 803 465 €	-19 868 964 €	95,5 %	0,9 %
TOIMINTAKATE	-15 353 938 €	-16 832 685 €	-16 932 685 €	-15 762 979 €	93,1 %	2,7 %
Toimintakate euroa/asukas	-7 138 €	-8 016 €	-8 063 €	-7 394 €	91,7 %	3,6 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	2 694 845 €	2 280 575 €	2 280 575 €	2 451 394 €	107,5 %	-9,0 %
Toimintamenot	-18 048 786 €	-19 113 260 €	-19 213 260 €	-18 214 373 €	94,8 %	0,9 %
TOIMINTAKATE	-15 353 941 €	-16 832 685 €	-16 932 685 €	-15 762 979 €	93,1 %	2,7 %

HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA

Hallintopalvelujen toimiala yhteensä

KUNNANJOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos 2020-2019 %
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	521 962 €	404 195 €	404 195 €	476 793 €	118,0 %	-8,7 %
Toimintamenot	-11 875 580 €	-12 825 325 €	-12 925 325 €	-12 156 707 €	94,1 %	2,4 %
TOIMINTAKATE	-11 353 618 €	-12 421 130 €	-12 521 130 €	-11 679 914 €	93,3 %	2,9 %
Toimintakate euroa/asukas	-5 278 €	-5 915 €	-5 962 €	-5 478 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	427 760 €	324 100 €	324 100 €	396 561 €	122,4 %	-7,3 %
Toimintamenot	-11 568 416 €	-12 521 255 €	-12 621 255 €	-11 913 407 €	94,4 %	3,0 %
TOIMINTAKATE	-11 140 655 €	-12 197 155 €	-12 297 155 €	-11 516 572 €	93,7 %	3,4 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Vuonna 2020 ei toimiteta vaaleja.

Keskusvaalilautakunnan sihteeri	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos 2020-2019 %
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	8 456 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-11 736 €	0 €	0 €	-137 €	0,0 %	-98,8 %
TOIMINTAKATE	-3 280 €	0 €	0 €	-137 €	0,0 %	-95,8 %
Toimintakate euroa/asukas	-2 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	8 456 €	0 €	0 €	-137 €	0,0 %	-101,6 %
Toimintamenot	-11 736 €	0 €	0 €	-137 €	0,0 %	-98,8 %
TOIMINTAKATE	-3 279 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %	0,0 %

KUNNANVALTUUSTO

Palvelusuunnitelma:

Kunnanvaltuusto käyttää kuntalain mukaisesti kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuustossa on 21 jäsentä, joista yksi toimii puheenjohtajana ja kaksi varapuheenjohtajina. Puheenjohtajisto valitaan kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Kunnanjohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos 2020-2019 %
Valtuuston kokouksia	6	6	6	7		
Käsiteltyjä asioita	49	45	45	60		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	533 €	300 €	300 €	348 €	116,1 %	-34,6 %
Toimintamenot	-60 055 €	-61 755 €	-61 755 €	-74 114 €	120,0 %	23,4 %
TOIMINTAKATE	-59 522 €	-61 455 €	-61 455 €	-73 765 €	120,0 %	23,9 %
Toimintakate euroa/asukas	-28 €	-29 €	-29 €	-35 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	533 €	300 €	300 €	348 €	116,1 %	-34,6 %
Toimintamenot	-31 745 €	-40 305 €	-40 305 €	-34 864 €	86,5 %	9,8 %
TOIMINTAKATE	-31 212 €	-40 005 €	-40 005 €	-34 515 €	86,3 %	10,6 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Valtuusto kokoontui tilikauden aikana seitsemän kertaa. Koronaepidemiasta johtuen valtuusto kokoontui osin etänä. Valtuuston kokousten striimaus aloitettiin myös keväällä 2020.

Toimintavuoden aikana valtuusto hyväksyi mm. Pistohiekan kehittämissuunnitelmat, perusti 500 000 euron Puumala-rahaston ja käsitteli neljä eri kaavamuutosta. Valtuusto päätti myös, että tulevilla vaalikaudella valtuuston koko on 19 valtuutettua nykyisen 21 sijaan.

Yhdestä valtuuston päätöksestä on jätetty valitus hallinto-oikeuteen.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kunnan toimintaa ja johtaa hallinnon ja talouden tarkastusta. Toimikausi on valtuustokausi.

Tarkastuslautakunnan sihteeri	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos 2020-2019 %
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-17 870 €	-19 155 €	-19 155 €	-16 520 €	86,2 %	-7,6 %
TOIMINTAKATE	-17 870 €	-19 155 €	-19 155 €	-16 520 €	86,2 %	-7,6 %
Toimintakate euroa/asukas	-8 €	-9 €	-9 €	0 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-16 803 €	-18 290 €	-18 290 €	-15 655 €	85,6 %	-6,8 %
TOIMINTAKATE	-16 803 €	-18 290 €	-18 290 €	-15 655 €	85,6 %	-6,8 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Tarkastuslautakunta kokoontui tilikauden aikana 13 kertaa. Kokouksissaan lautakunta kuuli eri toimialan viran- ja toimenhaltijoita sekä tutustui kunnan eri toimipisteisiin. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen toteuman menot olivat 14 prosenttia alhaisemmat arvioon verrattuna.

KUNNANHALLITUS

Palvelusuunnitelma:

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta ja käyttää kunnan puhevaltaa kuntalain mukaisesti. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanhallitus johtaa myös elinkeinopolitiikkaa, työllistämistoimintaa, saaristoalueiden kehittämistä, maankäytön suunnittelua, maapolitiikkaa, arkistotoimeja ja kuntayhteistyötä. Kunnanhallitus johtaa koko kuntakonsernin toimintaa. Kunnanhallitus toimii kunnan jäteviranomaisena. Toimikausi on vaalikausi.

Kunnanjohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos 2020-2019 %
Kunnanhallituksen kokouksia	12	11	11	13		
Käsitellyjä asioita	171	180	180	185		
Verotuskustannukset, euroa	48 744 €	50 000 €	50 000 €	50 825 €		
Työttömyysaste, keskimäärin	8,8	9,0	9,0	8,5		
Työmarkkinatuen kuntaosuus, euroa	94 705 €	80 000 €	80 000 €	65 100 €		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	60 009 €	35 500 €	35 500 €	32 183 €	90,7 %	-46,4 %
Toimintamenot	-537 172 €	-589 540 €	-589 540 €	-443 403 €	75,2 %	-17,5 %
TOIMINTAKATE	-477 163 €	-554 040 €	-554 040 €	-411 219 €	74,2 %	-13,8 %
Toimintakate euroa/asukas	-222 €	-264 €	-264 €	-193 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	60 009 €	35 500 €	35 500 €	32 183 €	90,7 %	-46,4 %
Toimintamenot	-521 471 €	-577 815 €	-577 815 €	-423 378 €	73,3 %	-18,8 %
TOIMINTAKATE	-461 462 €	-542 315 €	-542 315 €	-391 194 €	72,1 %	-15,2 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Kunnanhallituksen vastuualueen toimintamenot ja -tuotot pienenevät edellisvuodesta. Muutokset johtuvat pitkälti työllistämistoiminnan muutoksista: kunnan työmarkkinatukimenot pienentyivät noin 30 000 euroa ja lisäksi työllistämistoimintaa oli edellisvuotta vähemmän.

Loppuvuoden aikana kunnanhallitus joutui useampaan kertaan käsittelemään Puumalan pakastamon vuokraamista koskevaa asiaa, johtuen aiemman vuokralaisen tekemistä oikaisuvaatimuksista. Asia on ti-linpäätöksen laadintahetkellä Itä-Suomen hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Koronaepidemia vaikutti monella tapaa ja kunnassa käytiin kevään sulkutoimien vuoksi yt-neuvottelut. Myös kokouskäytännöt uudistuivat ja suuri osa kokouksista järjestettiin osin tai kokonaan etäkokouksina. Myös sähköistä päätöksentekomenettelyä kokeiltiin.

Kunnanhallitus käsitteli toimintavuoden aikana poikkeuksellisen paljon poikkeamislupia koskien loma-asuntojen muuttamista vakituisiksi asunnoiksi. Kunnanjohtaja Matias Hilden irtisanoutui marraskuussa ja kunnanhallitus käynnisti välittömästi uuden kunnanjohtajan rekrytoinnin.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta järjestämisvastuu on Etelä-Savon sote-kuntayhtymällä, pois lukien ympäristöterveydenhuolto, jossa palveluista vastaa Sosteri. Vastuu palvelujen seurannasta, budjetoinnista ja ohjauksesta kuuluu kunnanhallitukselle. Kunnan tavoitteena on vaikuttaa ESSOTE:n toimintaan siten, että palvelujen saatavuus nykytasoisena jatkuu, uusia innovaatioita ja teknologiaa hyödynnetään myös paikallistasolla ja painopistettä viedään ennaltaehkäiseviin, matalan kynnyksen ja perustason palveluihin. Kuntien perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen maksuosuudet laskutetaan kuukausittain kuntayhtymän valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvana ennakkomaksuna. Erikoissairaanhoidon laskutus tapahtuu suoriteperusteisesti. Tilikauden päätyttyä suoritetaan tasausmaksu, joka muodostuu perussopimuksen mukaisten toteutuneiden maksuosuuksien ja ennakkomaksujen välisestä erotuksesta.

Kunnanjohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos 2020-2019 %
Yli 75-vuotiaiden asukkaiden osuus koko väestöstä	17,8	18,3	18,3	18,1	0,0 %	0,0 %
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	206 174 €	207 000 €	207 000 €	204 006 €	98,6 %	-1,1 %
Toimintamenot	-10 396 946 €	-11 190 545 €	-11 190 545 €	-10 527 607 €	94,1 %	1,3 %
TOIMINTAKATE	-10 190 772 €	-10 983 545 €	-10 983 545 €	-10 323 601 €	94,0 %	1,3 %
Toimintakate euroa/asukas	-4 738 €	-5 230 €	-5 230 €	-4 842 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	206 174 €	207 000 €	207 000 €	204 006 €	98,6 %	-1,1 %
Toimintamenot	-10 190 009 €	-10 960 845 €	-10 960 845 €	-10 411 707 €	95,0 %	2,2 %
TOIMINTAKATE	-9 983 835 €	-10 753 845 €	-10 753 845 €	-10 207 701 €	94,9 %	2,2 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

ESSOTE:n toiminta Puumalassa kehittyi monella tapaa suotuisasti, ja erityisesti pitkäaikaisesti lääkärirekrytointiongelmien helpottivat huomattavasti tilikauden alla ja aikana. Koronaepidemia näkyi huomattavasti myös Puumalassa. Kokonaisuutena voidaan kuitenkin arvioida, että paikallisten sote-palvelujen kehitys oli tilikauden aikana myönteistä.

Puumalan erikoissairaanhoidon kustannukset laskivat tilikauden aikana selvästi edellisvuodesta. Vastavasti muun toiminnan kustannukset nousivat. Kokonaisuutena arvioiden menokasvu jäi kuitenkin todella maltilliseksi, huomioiden erityisesti epidemian aiheuttamat kustannuspaineet. Menokasvusta huolimatta kunnan talousarvio riitti toteutuneisiin menoihin hyvin.

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Vastuualueen tehtävänä on tuottaa hallinto-, talous-, atk- ja henkilöstöhallinnon palvelut koko kunnan ja tarvittaessa myös kuntakonsernin ja yhteistoimintakuntien käyttöön. Lisäksi tehtäviin kuuluu muun muassa kunnan yleisasiakaspalvelu, arkistotoimen hoitaminen ja asiointipisteen ylläpito. Lisäksi hallinto- ja talouspalveluiden vastuulla on tietosuojasiat.

Hallintopäällikkö	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020- 2019
Lähetetyt myyntilaskut kpl	6890	7280	7280	6441		
Työterveyshuollon bruttokulut, euroa	48 066 €	42 000 €	42 000 €	43 120 €		
Korkokulut, euroa	20 644 €	12 000 €	12 000 €	11 176 €		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	142 198 €	117 195 €	117 195 €	113 029 €	96,4 %	-20,5 %
Toimintamenot	-416 294 €	-449 165 €	-449 165 €	-449 275 €	100,0 %	7,9 %
TOIMINTAKATE	-274 096 €	-331 970 €	-331 970 €	-336 246 €	101,3 %	22,7 %
Toimintakate euroa/asukas	-127 €	-158 €	-158 €	-158 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	47 996 €	37 100 €	37 100 €	32 934 €	88,8 %	-31,4 %
Toimintamenot	-375 232 €	-420 315 €	-420 315 €	-401 455 €	95,5 %	7,0 %
TOIMINTAKATE	-327 236 €	-383 215 €	-383 215 €	-368 521 €	96,2 %	12,6 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Uutena palveluna aloitettiin 1.2. lukien digineuvonta. Työsuojelupäällikön tehtävät siirtyivät 1.5. lukien palvelujohtajalta rakennustarkastajalle. Kunnan sähköpostijärjestelmä vaihtui 2/2020 Office 365 -järjestelmään. Koronaepidemian myötä etäyhteyksien (Teams) käyttö lisääntyi merkittävästi ja henkilökunta oli osittain myös etätyössä. Kunnantalon tulostuksen monitoimilaitteet (2 kpl) vaihdettiin uusiin toukuussa. Henkilöstöhallinnon Sympa HR -ohjelmaan otettiin elokuussa käyttöön matkalasku toiminto. Loppuvuodesta valmisteltiin XBRL- talousraportointi ohjelman käyttöönottoa sekä palkkahallinnon HR Pe-Po versiopäivitystä.

Tietoturva- ja tietosuojaja Navisec Flex koulutusympäristöön lisättiin myös luottamushenkilöiden osio. Toimintatuotot olivat talousarvioon nähden 4 166 euroa alle talousarvion (96,4 %). Menot toteutuivat suunnitelman mukaisesti (100,02 %).

ELINVOIMAPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Elinvoimapalvelujen tehtävänä on edistää kunnan elinvoiman myönteistä kehitystä. Erityisesti vastuualueen toiminnassa korostuu vapaa-ajan asukkaiden huomioiminen kunnan toiminnassa. Tämän toteuttamiseksi vastuualueen tulee harjoittaa menestyksellistä elinkeinopolitiikkaa, ja huolehtia mm. seuraavista tehtävistä: maaseudun elinvoiman edistäminen, yleisen viihtyvyyden lisääminen, seudullinen maaseutuhallinto (Mikkelin kaupunki) ja maatalousyrittäjien palveleminen, matkailupalvelut ja -markkinointi sekä yleinen kuntamarkkinointi. Elinvoimapalvelujen tehtävänä on palvella Puumalassa sijaitsevia yrityksiä ja yrityksen perustamista suunnittelevia sekä houkuttaa kuntaan investointeja, yrityksiä ja matkailijoita. Elinvoimapalvelujen tehtäviin kuuluu kunnan joukkoliikenneolojen kehittäminen.

Kunnanjohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Markkinointibudjetti €	54 502 €	45 200 €	45 200 €	57 510 €		
Perustetut yritykset	8	15	15	24		
Yrityskanta	236	225	225	242		
Asiointiliikenteen matkustajia/reitti	2,9	2,9	2,9	2,73		
Tuettu maksullinen lomititus, päivien lkm	134	134	134	123		
Saaristoreitin lauttayli-tykset	2200	2400	2400	2861		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	104 592 €	44 200 €	44 200 €	127 226 €	287,8 %	21,6 %
Toimintamenot	-435 507 €	-515 165 €	-615 165 €	-645 651 €	105,0 %	48,3 %
TOIMINTAKATE	-330 915 €	-470 965 €	-570 965 €	-518 425 €	90,8 %	56,7 %
Toimintakate euroa/asukas	-154 €	-224 €	-272 €	-243 €		

TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	104 592 €	44 200 €	44 200 €	127 226 €	287,8 %	21,6 %
Toimintamenot	-421 420 €	-503 685 €	-603 685 €	-626 211 €	103,7 %	48,6 %
TOIMINTAKATE	-316 828 €	-459 485 €	-559 485 €	-498 985 €	89,2 %	57,5 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Koronaepidemia vaikutti monin tavoin toimintaan tilikauden aikana. Yksinyrittäjien tukiprosessi käynnistettiin keväällä nopeasti ja kunta kehitti myös oman, paikallisille yrityksille suunnatun 100 000 euron tukiohjelman. Erityisesti tästä johtuen vastuualueen menokasvu oli lähes 50 %.

Puumalassa perustettiin yrityksiä koronavuonna poikkeuksellisen paljon. Reitistöhanketta jatkava investointihanke jatkui edelleen. Pitkään vireillä ollut Pistohiekan kehittäminen eteni ison askeleen, kun alueen kunnallistekniikan toteutus käynnistyi ja ensimmäiset matkailurakentamiseen tähtäävät maanvuokrasopimukset solmittiin. Saimaa Geopark sai positiivisen kansainvälisen arvioinnin ja näillä näkymin saa kansainvälisen statuksen vuonna 2021.

Yhteyslauttaliikenne Puumalan saaristoreitillä jatkui kesä-elokuussa ennätysvilkkaana. Matkustajien määrä nousi noin 600:lla, huolimatta kansainvälisten matkailijoiden puuttumisesta. Myös toinen pyörälauttayhteys välillä Lintusalo-Sarviniemi-Kyläniemi käynnistyi menestyksekkäästi.

HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMIALA

Hyvinvointipalvelujen toimiala yhteensä

PALVELUJOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	246 696 €	180 195 €	180 195 €	186 529 €	103,6 %	-24,4 %
Toimintamenot	-3 727 506 €	-3 840 615 €	-3 840 615 €	-3 344 532 €	87,1 %	-10,3 %
TOIMINTAKATE	-3 480 810 €	-3 660 420 €	-3 660 420 €	-3 158 003 €	86,3 %	-9,3 %
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-1 622 €</i>	<i>-1 679 €</i>	<i>-1 679 €</i>	<i>-1 481 €</i>		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	224 751 €	161 435 €	161 435 €	166 589 €	101,3 %	-25,9 %
Toimintamenot	-2 898 027 €	-2 980 510 €	-2 980 510 €	-2 646 474 €	88,8 %	-8,7 %
TOIMINTAKATE	-2 673 276 €	-2 819 075 €	-2 819 075 €	-2 479 885 €	88,0 %	-7,2 %

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointilautakunta hallinnoi opetus-, varhaiskasvatus-, nuoriso-, liikunta-, aikuiskoulutus- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluja, koordinoi näiden toimintaa ja ohjaa niitä. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on myös edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Palvelujohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Hyvinvointilautakunnan kokouksia	5	6	6	6		
Käsitellyjä asioita	56	60	60	63		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-145 427 €	-117 490 €	-117 490 €	-110 915 €	94,5 %	-23,7 %
TOIMINTAKATE	-145 427 €	-117 490 €	-117 490 €	-110 915 €	94,5 %	-23,7 %
Toimintakate euroa/asukas	-68 €	-54 €	-54 €	-52 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-138 765 €	-112 520 €	-112 520 €	-102 555 €	91,2 %	-26,1 %
TOIMINTAKATE	-138 765 €	-112 520 €	-112 520 €	-102 555 €	91,2 %	-26,1 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Hyvinvointilautakunta on kokoontunut vuoden aikana 6 kertaa ja käsitellyt 63 asiaa.

Keskeisimmät käsitellyt asiat ovat olleet vuoden 2020 talousarvion käyttösuunnitelma, väliarviointit lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta 2018-2021 ja suunnitelmasta ikääntyneen väestön tukemiseksi 2018-2021, yhteistyösopimus Etelä-Savon yhteen sovittavaan perhekeskustoimintaan 2020-2021, varhaiskasvatussuunnitelma, sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2019 ja suunnitelma vuodelle 2020, kouluterveyskyselyn 2019 tulokset, kansalaisopiston lasten ryhmien minimiopiskelijämäärä, lausunto hiihtoareena-aloitteesta, kulttuuripalkinnon saajan valinta, lastenvaalien toteuttaminen valtuustoaloitteen pohjalta, yhtenäiskoulun lukuvuoden 2019-2020 arviointi, leikkipuisto-toiminta kesällä 2020 ja toiminnan vakiinnuttaminen, sisäisen valvonnan puolivuotisraportti 2020, taiteen perusopetuksen/tanssi yhteistyösopimus, UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin toimintasuunnitelma, Liehtalanniemen museotilan toimintakertomus 2020, Puumala-rahaston säännöt ja hyvinvointipalvelujen talousarvio vuodelle 2021. Lisäksi hyvinvointilautakunta on seurannut joka kokouksessaan talousarvion toteumaa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kokoontunut vuoden aikana 4 kertaa ja käsitellyt 43 asiaa.

Keskeisimmät käsitellyt asiat ovat olleet ESSOTEn vammaispoliittinen ohjelma, lausunto liikunnan-ohjaajan toimenkuvasta, aloitteet selkokieliisyyden lisäämisestä ja kunnanhallituksen huoneen tuoleista, kehitysvammaisten työtoimintaan osallistuvien palautteet, lausunnot äänestysalueen muuttamisesta, hiihtoareena-aloitteesta, yleismies ”Jantusen” palkkaamisesta sekä iäkkäiden henkilöiden palvelukokonaisuutta koskevasta lainsäädännön uudistamisesta, vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma 2020-2025, vanhusten viikon tapahtumat, kansainvälisen vammaistenpäivän tapahtumat, osallistuvan budjetoinnin määrärahan käyttö vanhusten ja vammaisten virkistäytymiseen, joulupostia ikäihmisille -kampanja ja lausunto vanhusasiavaltuutetusta.

Hyvinvointilautakunnan toimintamenot alittavat talousarvion 5,6 %:lla (6 575,09 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 23,7 % pienempi (34 512,09 €). Tämä johtui siitä, että 1.2.2020 palvelujohtaja siirtyi osa-aikatyöhön.

OPETUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Opetuspalvelut tarjoaa esiopetusta, perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä taiteen perusopetusta. Oppilaalle turvataan koko yleissivistävän koulutuksen ajan sellainen oppimisympäristö, joka tukee häntä perustietojen ja -taitojen sekä tiedonhankinnan ja soveltamisen oppimisessa. Oppilasta tuetaan hyvän opiskelumotivaation ja yhteistyötaitojen saavuttamisessa. Yleissivistävän koulutuksen aikana oppilas kasvaa ihmisenä ja oppii kunnioittamaan ympäristöä.

PERUSKOULUN REHTORI	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Oman perusopetuksen toimintakate €/oppilas	14 635 €	17 922 €	17 922 €	14 485 €		
Esiopetuksen toimintakate, €/oppilas	8 138 €	10 546 €	10 546 €	10 332 €		
0-9 -luokan oppilaat	123	112	112	119		
Oppilaat oppivat lukemaan 1. luokalla, % oppilaista	100	100	100	100		
Peruskoulun päättäneet saavat jatko-opintopaikan, % oppilaista	100	100	100	100		
Tietotekniikka on ajantasainen ja OPS2016:n edellyttämällä tasolla	toteutunut, mutta vaatii jatkuvaa päivitystä	toteutunut	toteutunut	toteutunut, mutta vaatii jatkuvaa päivitystä		
Vakinainen henkilöstö osallistuu täydennyskoulutukseen, % henkilöstöstä	100	100	100	100		
Erityisopetusta tarvitsevat oppilaat saavat tarvitsemansa tasoisen tuen, % oppilaista	100	100	100	Koronan aiheuttaman etäopetuksen aikana keväällä kaikkien oppilaiden tuki ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti.		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	50 257 €	35 115 €	35 115 €	51 250 €	145,9 %	2,0 %
Toimintamenot	-2 058 057 €	-2 206 275 €	-2 206 275 €	-1 857 731 €	84,2 %	-9,7 %
TOIMINTAKATE	-2 007 800 €	-2 171 160 €	-2 171 160 €	-1 806 481 €	83,2 %	-10,0 %
Toimintakate euroa/asukas	-933 €	-996 €	-996 €	-847 €	0,0 %	0,0 %

TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	50 257 €	35 115 €	35 115 €	51 250 €	134,5 %	2,0 %
Toimintamenot	-1 629 083 €	-1 681 535 €	-1 681 535 €	-1 498 744 €	89,1 %	-8,0 %
TOIMINTAKATE	-1 578 826 €	-1 646 420 €	-1 646 420 €	-1 447 494 €	87,9 %	-8,3 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Kevään 2020 yhteishaussa kaikki päättöluokan oppilaat saivat jatko-opintopaikan. Kaikki 1.-luokkalaiset oppivat vuoden aikana lukemaan.

Opetuskäytössä oleva tietotekniikka on ajan tasalla ja ahkerassa käytössä, laitehankintoja joudutaan kuitenkin tekemään koko ajan teknologian kehittymisen myötä. Kevät- ja syyslukukaudella 2020 yksi opettaja toimi tutoropettajana kaksi tuntia viikossa. Tutor-opettaja auttoi muita opettajia mm. ohjelmoinnin ja näppäintaitojen harjoittelun opetuksessa, toimi samanaikaisopettajana luokissa ja piti sekä yhteisiä että yksilöllisiä opetustuokioita henkilökunnalle. Sekä henkilökunnan että oppilaiden digitaidot ottivat ison kehitysaskeleen etäopetukseen siirryttäessä.

Koronapandemian aiheuttamien poikkeusjärjestelyiden vuoksi esi- ja perusopetuksessa siirryttiin etäopetukseen 18.3.-13.5. väliseksi ajaksi. Rehtorin lisäksi koululle jäivät työskentelemään esiluokanopettaja, kolme erityisopettajaa sekä koulunkäynninohjaajat, muut työskentelivät etänä. Lähiopetukseen jäi oppilaista noin 10 %, jotka olivat esi- ja alkuopetuksen oppilaita sekä vanhempia erityisen tuen oppilaita. Lisäksi joka viikko tuli tuen tarpeen kasvaessa lisää oppilaita, jotka kävivät koululla lähiohjauksessa pari tuntia päivässä. Lähiohjausta antoivat koulunkäynninohjaajat ja erityisopettajat. Kaikki erityisen tuen oppilaat eivät olleet lähiopetuksessa, joten heidän tukensa ei toteutunut sataprosenttisesti tarpeen mukaisesti. Kaikkien oppilaiden huoltajille sekä yläluokkien oppilaille tehtiin etäopetuksen aikana kyselyt opetuksen toimivuudesta ja korjattiin toimintaa palautteen mukaisesti.

Syyslukukausi 2020 saatiin käydä kokonaan lähiopetuksessa. Turvallisuusmääräykset saatiin toteutettua hyvin ja niitä noudatettiin tunnollisesti. Uusiin määräyksiin reagoitiin nopeasti ja toimintaa sopeutettiin aina niiden mukaisesti.

Oppilashuolto on pääsääntöisesti toteutunut lain mukaisesti. Essoten järjestämien psykologipalveluiden saatavuudessa oli katko. Joulukuussa 2019 Essoten koulupsykologin paikka oli haussa, mutta hakijoita ei ollut.

Psykologin palvelut saatiin maaliskuussa 2020 järjestymään ostopalveluna, jossa sopimus piti sisällään kymmenen tutkimusta, mikä oli sinällään riittävä määrä, mutta palvelu ei sisältänyt lainkaan yhteisöllistä oppilashuoltotyötä. Kesäkuussa 2020 Essote sai palkattua Juvan ja Puumalan yhteisen koulupsykologin, minkä jälkeen palvelua on ollut tarjolla jopa aiempaa paremmin.

Poikkeusolojen aikaan keväällä 2020 Essote siirsi kouluterveydenhoitajan toisiin tehtäviin, mikä koettiin hankalaksi, koska terveydenhoitajaa oli koko lailla mahdotonta tavoittaa tämän jälkeen. Sen sijaan psykologin tutkimukset jatkuivat lähipalveluna ja koulukuraattoriin oli toimiva yhteys videoyhteyden kautta. Työstetty oppilashuoltoryhmä, jossa olivat mukana rehtori, koulukuraattori, erityisopettaja ja oppilaanohjaaja, tapasi säännöllisesti videoyhteyden kautta. Syyslukukaudella oppilashuolto on toiminut lain mukaisesti, tavoitteellisesti ja tuloksellisesti.

Koulun henkilökunta kävi aktiivisesti täydennyskoulutuksessa alkuvuoden 2020. Poikkeusolojen vuoksi lähes kaikki keväälle suunnitellut täydennyskoulutukset peruuntuivat. Lukuvuoden 2020-2021 teema hyvinvointi valittiin kuntastrategian painopisteistä. Syksyllä järjestettiin koko henkilökunnalle koulutus positiivisesta pedagogiikasta. Erityisopettajat ja koulunkäynninohjaajat osallistuivat myös ammattiryhmilleen suunnattuihin positiivisen pedagogiikan koulutuksiin.

Kaikille etäopetuksessa olevien oppilaiden perheille jaettiin 50 euron arvoinen ruokalahjakortti/etäoppilas sekä huhti- että toukokuussa. Lahjakortin pystyi käyttämään puumalalaisissa ruokakaupoissa elintarvikeostoksiin.

Koulun aamu- ja iltapäivätoiminta järjestettiin päiväkodin koulusiivessä esiopetuksen tiloissa ma-pe aamuisin klo 7-8.55 ja iltapäivisin klo 13.10-16.30. Toimintaan osallistui noin 25 lasta eskarilaisista kolmasluokkalaisiin. Keväällä ja syksyllä 2020 toimi kahdeksan erilaista koulun järjestämää kerhoa. Kerhohen vetäjinä toimivat opettajat ja koulunkäynninohjaajat. Haja-asutusalueiden oppilaille tarjottiin kerhokuljetusta kahdesti viikossa.

Valtion erityisavustus koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin (17 000e) kohdennettiin joustavassa esi- ja alkuopetuksessa työskentelevän osa-aikaisen koulunkäynninohjaajan palkkakuluihin. Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin (20 000e) kohdennettiin yhden erityisopettajan palkkakuluihin.

Uutta rahoitusta haettiin ja saatiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä esi- ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin (5 000e), esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen (22 000e) sekä tutoropettajien toimintaan ja osaamiseen kehittämiseen (5 000e). Lisäksi haettiin ja saatiin valtion erityisavustusta esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020-2021 (24 156e). Koulun kerhotoiminnan erityisavustusta saatiin 5 000e.

Esiopetuksen toimintamenot alittavat talousarvion 9,0 %:lla (6 665,53 €:lla).

Perusopetuksen toimintatulot ylittävät talousarvion 45,9 %:lla (16 134,72 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 15,8 %:lla (335 080,63 €:lla). Toimintakate alitti talousarvion 16,8 %:lla (351 015,35 €:lla).

Esiopetuksen toimintakate/oppilas on 10 332 € ja alittaa asetetun tavoitteen 214 €:lla. Oman perusopetuksen toimintakate/oppilas on 14 485 € ja alittaa asetetun tavoitteen 3 437 €:lla.

Kokonaisuudessaan opetuspalvelujen toimintatulot ylittävät talousarvion 45,9 %:lla (16 134,72 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 15,8 %:lla (348 544,30 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 16,8 %:lla (364 679,02 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 10,0 % pienempi (201 319,02 €).

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa päiväkoti ja perhepäivähoitaja. Lapselle turvataan koko varhaiskasvatuksen ajan hänen ikä- ja kehitystasonsa mukainen kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Lapsen kasvupolku suunnitellaan yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön kanssa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristö on lapsilähtöinen, monipuoliseen leikkiin ja toimintaan kannustava.

PÄIVÄKODIN JOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Päiväkodin toimintakate €/hoitopäivä	113 €	100 €	100 €	80 €		
Vakinainen henkilöstö osallistuu vuosittain täy- dennyskoulutukseen, % henkilöstöstä	83	100	100	62,5		
Eritasoista tukea tarvitse- vat lapset saavat tarvitse- mansa tuen, % lapsista	100	100	100	60		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	11 867 €	0 €	0 €	6 479 €	0,0 %	-45,4 %
Toimintamenot	-530 176 €	-550 000 €	-550 000 €	-483 494 €	87,9 %	-8,8 %
TOIMINTAKATE	-518 309 €	-550 000 €	-550 000 €	-477 015 €	86,7 %	-8,0 %
Toimintakate euroa/asukas	-241 €	-252 €	-252 €	-224 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	11 867 €	0 €	0 €	6 479 €	0,0 %	-45,4 %
Toimintamenot	-429 817 €	-431 860 €	-431 860 €	-414 128 €	95,9 %	-3,7 %
TOIMINTAKATE	-417 950 €	-431 860 €	-431 860 €	-407 649 €	94,4 %	-2,5 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Kevätkausi:

Päiväkodissa oli 25 lasta, joista yksi lopetti paikkakunnalta poismuuton vuoksi. Kaksi perhepäivähoidon lasta oli osa-aikaisesti päiväkodissa. Kahdeksan yhtenäiskoulun lasta oli päiväkodissa ennen klo 7 tai 16.30 jälkeen.

Kasvatushenkilöstöä oli 4,77 ja lisäksi perhepäivähoitaja työskenteli osa-aikaisesti päiväkodissa.

Koska keväällä koronaepidemian aikana päiväkodissa oli vähän lapsia, niin henkilökuntatarve oli vähäinen. Kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa työskenteli vuoroviikoin teknisen toimen alaisina ja yksi oli lomautettuna 1.3. -31.5.2020 välisen ajan. Koko henkilöstö piti kaikki pitämättömät ja osaksi uudet lomat kevään aikana.

Koronaepidemiasta johtuen päiväkodin toiminta suunniteltiin päiväkohtaisesti lasten todellisten läsnäolojen mukaan, huomioiden kuitenkin toiminnan monipuolisuus.

Kesäkausi:

Kesällä päiväkodissa oli aikaisempia kesiä enemmän lapsia (17) sekä kuusi koululaista. Lisäksi päiväkodissa oli yksi vieraspaikkakuntalainen lapsi huoltajan ollessa työssä Puumalassa.

Leikkipuistotoimintaa järjestettiin 1.-3. -luokkien oppilaille 6.-31.7.2020 välisenä aikana. Lapset toimivat esiopetuksen tiloissa kahden koulunkäynninohjaajan ohjaamina kolmena päivänä viikossa klo 10- 13.00 välisenä aikana. Kaikkiaan toimintaan osallistui 17 lasta ja osallistujien määrä vaihteli päivittäin 4-10 lapseen. Leikkipuistotoiminta sai erinomaista palautetta sekä lapsilta että huoltajilta, joten se päätettiin vakiinnuttaa tulevien kesien toiminnaksi.

Syyskausi:

Päiväkodissa oli 23 lasta. Perhepäivähoidossa oli 2 lasta, jotka olivat myös osaviikkoisina päiväkodissa. Kuusi yhtenäiskoulun lasta oli päiväkodissa ennen klo 7 tai klo 16.30 jälkeen.

Kasvatushenkilöstöä oli 5 ja yksi perhepäivähoitaja, joka työskenteli osa-aikaisena vuoden loppuun. Lisäksi päiväkotiin saatiin palkattua osa-aikainen varhaiskasvatuksen opettaja valtion korona-avustuksella.

Syksyllä toiminta normalisoitui, kun lapset palasivat täysimääräisinä päiväkotiin.

Päiväkodin ja Puumalan kunnan liikuntapalvelujen yhteinen liikuntahanke ennätettiin aloittaa ennen koronaepidemiaa kahdella EsLin järjestämällä lasten tanssitunnilla. Hankkeen esittelyä lasten huoltajille eikä suunniteltuja uimahalliretkiä ennätetty järjestää. Kesällä järjestettiin hankkeeseen suunniteltu lasten tustumisretki Norppapolulle. Syksyllä ehdittiin tanssia kaksi kertaa Tanssin tahtiin ja tehtiin kolme uimahalliretkiä Juvan uimahalliin.

Päiväkodin henkilöstö- ja tiimipalaverit pidettiin viikoittain maaliskuulle saakka, mutta koronaepidemian puhjettua kokouksia ei enää pidetty. Opettajien ja lastenhoitajien työillassa tehtiin varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma keväälle. Koko henkilöstön työillassa käsiteltiin henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn tuloksia yhdessä palvelujohtajan kanssa.

Koronaepidemiasta johtuvan vajaan henkilöstön vuoksi toimintavuoden arviointia ei keväällä tehty, eikä kehityskeskusteluja pidetty. Loppuvuodesta tiimipalavereja pidettiin harvakseltaan ja arviointipalaveri kevään ja kesän osalta.

Varhaiskasvatuksen toimintatuloja ei oltu varattu lainkaan mutta saimme valtion erityisavustusta vuoden 2020 osalta 6 150,00 € ja muita tuloja 329,00 €. Toimintamenot alittivat talousarvion 12,1 %:lla (66 506,29 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 13,3 %:lla (72 985,29 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 8,0 % pienempi (41 294,29 €).

NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Nuorisopalvelut luo edellytyksiä lasten ja nuorten hyvinvointiin, harrastuksiin sekä omaehtoiseen toimintaan nuorisolain edellyttämällä tavalla yhdessä muiden paikallisten ja alueellisten nuorisoalan toimijoiden kanssa. Kaikessa toiminnassa korostuu lasten ja nuorten osallisuus nuorisovaltuuston toimessa nuorten asioiden virallisena esiintuojana ja kommentoijana. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorille apua löytää ne palvelut, joita nuori tarvitsee päästäkseen elämässään eteenpäin.

Liikuntapalvelut järjestää monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa ovat mukana muut Puumalassa liikuntaa järjestävät paikalliset ja alueelliset tahot. Liikuntapalvelut tarjoaa myös toimitiloja ja taloudellista tukea puumalalaisille liikuntaa järjestäville yhdistyksille ja ryhmille.

VAPAA-AIKASIIHTEERI	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Nuorisovaltuuston kokoukset/kokoontumiset	10	7	7	8		
Nuorten ja päättäjien yhteiset tilaisuudet	1	1	1	0		
Nuorisotilan avoimien ovien toiminta 13-20 v. nuorille, tuntia	150	200	200	240		
Nuorisotilan avoimien ovien toiminta 9-12 v. nuorille, tuntia	150	200	200	142		
Senioriliikunta/ryhmiä	10	8	8	4		
Työikäisten liikunta/ryhmiä	3	1	1	3		
Kuntosalin kävijämäärä, käyntikertoja	12306	12000	12000	9468		
Urheiluhallin käyttäjämaksujen osuus käyttömenoista	34	50	50	40		
Lisäresurssien saaminen hanketoiminnan kautta, hankkeita	3	4	4	4		
Lasten ja nuorten moniammatillisen työryhmän kokoontumiskerrat	10	5	5	7		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	121 810 €	89 600 €	89 600 €	76 890 €	85,8 %	-36,9 %
Toimintamenot	-445 970 €	-404 085 €	-404 085 €	-363 416 €	89,9 %	-18,5 %
TOIMINTAKATE	-324 160 €	-314 485 €	-314 485 €	-286 526 €	91,1 %	-11,6 %
Toimintakate euroa/asukas	-151 €	-144 €	-144 €	-134 €	0,0 %	0,0 %

TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	99 865 €	70 840 €	70 840 €	56 950 €	80,4 %	-43,0 %
Toimintamenot	-205 225 €	-235 430 €	-235 430 €	-167 371 €	71,1 %	-18,4 %
TOIMINTAKATE	-105 360 €	-164 590 €	-164 590 €	-110 421 €	67,1 %	4,8 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Nuorisopalvelut järjestivät toimintaa lapsille ja nuorille suunnitelmien mukaisesti. Tärkeimmät palvelut olivat tammi-helmikuussa sekä syys-joulukuussa nuorisotalon avoimet ovet 7. lk -20 v. nuorille perjantai- ja lauantai-iltaisain sekä Minitalo tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin 3.-6. -luokkalaisille. Koronapandemiasta johtuneen poikkeustilan takia kaikki nuorisotalo- ja kerhotoiminta oli keskeytettynä sekä nuorisotalo ja urheiluhalli suljettu kaikilta käyttäjiltä 16.3.-31.5.2020. Em. tilat avattiin 1.6.2020 noudattaen THL:n, AVIn ja ESSOTEn ohjeistusta, joiden mukaan toimintaa järjestettiin myös syksyllä.

Kerhotoiminnan yhteishanke on saanut aluehallintovirastolta erityisavustusta lasten ja nuorten harrastustoimintaan, jolla Minitalotoiminta ja kerhotoiminta rahoitettiin. Heinäkuussa järjestetty Lasten Kesäviikko sai edelleen positiivista palautetta osallistujilta. Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti nuorten asioiden asiantuntijana sekä järjesti Nuorten Kemmakat elokuussa. Juvan, Rantasalmen ja Puumalan kuntien nuorisopalvelujen yhteinen Kesäauto –hanke toi kesätoimintaa puumalalaisille lapsille ja nuorille kesä-elokuussa, noin 7 päivänä kuukaudessa. Kesäauto –hankkeen rahoituksesta 90 % vastasi aluehallintovirasto myöntämällä nuorisotoiminnan alueelliseen ja paikalliseen kehittämiseen tarkoitettua erityisavustuksen. Kesäauto-hankkeen hallinnoinnista vuonna 2020 vastasi Puumalan kunta.

Etsivä nuorisotyö on osa nuorisopalvelujen tehtäväkenttää. Etsivän nuorisotyöntekijän sijaisuus muuttui osa-aikaiseksi työntekijän vaihdoksen yhteydessä 23.3.2020. Osa-aikaistamisen syynä on aluehallintoviraston myöntämä etsivän nuorisotyön erityisavustus vain 0,5 henkilötyövuodelle. Etsivän nuorisotyön on tavoittanut tuen tarpeessa olevia puumalalaisia 15-29 -vuotiaita nuoria mahdollisimman varhain ja auttanut heitä tarvitsemansa tuen ja palvelujen piiriin. Etsivän nuorisotyön palvelu on aina nuorelle vapaaehtoista. Etsivä nuorisotyöntekijä on pienessä kunnassa ”Ohjaamo-palvelu”, joka neuvo ja tarvittaessa konkreettisesti menee nuoren kanssa hänen tarvitsemien palvelujen luokse, joista kaikki eivät välttämättä ole tarjolla Puumalassa. Etsivän nuorisotyön tukena Puumalassa on paikallinen monialainen verkosto.

Nuorisopalvelujen kohdeavustuksia myönnettiin nuorisotoimintaan yhden kerran, 415 €.

Tammi-maaliskuussa liikuntapalvelut tarjosi eri kohderyhmille suunnattuja maksuttomia liikuntaryhmiä sekä henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Uimahalliretkiä Juvan Sampolaan järjestettiin kevään aikana kolme kertaa. Kaikki ohjattu liikuntatoiminta päättyi poikkeuslain mukaisesti 16.3.2020, samalla suljettiin sisäliikuntatilat kaikilta käyttäjiltä. Liikuntapalvelujen määräaikaisen liikunnanohjaajan työsuhde päättyi 30.4.2020, eikä tehtävää koronapandemian poikkeusolojen aikana vakinaistettu. Näin ollen poikkeustilalain päättymisen jälkeen kesällä ei järjestetty liikuntaryhmiä tai -tapahtumia.

Syyskuussa palkattiin liikunnanohjaaja toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen. Liikuntaryhmät käynnistyivät syyskuun puolivälissä, osa edellisen kauden liikuntaryhmistä siirtyi kansalaisopiston toiminnaksi. Sampolan uimahallikäyntejä järjestettiin 9 kertaa. Liikuntapalvelut tarjosi Sampolassa uinninopetusta 4 kertaa 0.-2. lk, 3 kertaa 7 lk. ja 2 kertaa varhaiskasvatuksen ryhmälle. Liikunnanohjaaja tarjosi kuntalaisille elintapaohjausta ja liikuntaneuvontaa.

Kuntalaisten osallisuutta liikuntapalveluihin edustava LIITO-työryhmä kokoontui 3 kertaa. Käyttäjäpalautetta varten urheiluhallilla on palautelaatikko. Joulukuussa kuntalaisilta kerättiin palautetta liikuntapaikoista ja -toiminnasta avoimella nettikyselyllä. Liikuntapalvelujen kohdeavustuksia liikuntatoimintaa

järjestäville tahoille myönnettiin 13 kertaa, yhteensä 4 984,60 €.

Kilpailu- ja kuntoliikuntatoimintaa toteutettiin yhdessä paikallisten urheiluseurojen kanssa tehtyjen yhteistoimintasopimusten mukaisesti kesällä. Talven liikuntatapahtumien peruuntumiseen syynä oli erityyän vähäluminen talvi.

Nuoriso- ja liikuntapalvelujen toimintatulot alittavat talousarvion 14,2 %:lla (12 709,89 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 10,1 %:lla (40 669,04 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 8,9 %:lla (27 959,15 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 11,6 % pienempi (37 634,15 €).

AIKUISKOULUTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Puumalan kansalaisopisto järjestää alueen asukkaille vapaan sivistystyön koulutusta. Opiston laaja opetustarjonta tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuksia musiikin perusopetukseen ja avoimeen yliopisto-opetukseen sekä järjestää tarvittaessa maksupalvelukoulutusta. Opiskelu viedään lähelle ihmistä turvaamalla opiskelumahdollisuudet myös haja-asutusalueella. Opiskelu tapahtuu elinikäisen oppimisen sekä kestäväen kehityksen periaatteiden pohjalta. Opisto toimii yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

KANSALAIPOPISTON REHTORI	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Opiskelijoiden lukumäärä	2140	1800	1800	1709		
Opetustuntien lukumäärä	3370	3200	3200	2703		
Toimintakate €/opetustunti	74,62 €	83,53 €	83,53 €	93,48 €		
Toimintakate €/opiskelija	117,51 €	148,49 €	148,49 €	147,86 €		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	46 186 €	42 130 €	42 130 €	37 668 €	89,4 %	-18,4 %
Toimintamenot	-297 658 €	-309 590 €	-309 590 €	-290 354 €	93,8 %	-2,5 %
TOIMINTAKATE	-251 472 €	-267 280 €	-267 280 €	-252 686 €	94,5 %	0,5 %
Toimintakate euroa/asukas	-117 €	-123 €	-123 €	-119 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	46 186 €	42 310 €	42 310 €	37 668 €	89,0 %	-18,4 %
Toimintamenot	-254 418 €	-276 040 €	-276 040 €	-238 164 €	86,3 %	-6,4 %
TOIMINTAKATE	-208 232 €	-233 730 €	-233 730 €	-200 496 €	85,8 %	-3,7 %

Talouden ja toiminnan toteuma:

Kansalaisopisto toimi normaalisti koronaepidemian aiheuttamaan toiminnan lopettamiseen asti 17.3.

Kesällä toimintaa oli lyhennettynä: Kesä-Puumala tanssii ja kesäjooga -kurssit toteutettiin rajoitetulla opiskelijamäärällä.

Syksyllä opetus alkoi kaikissa ryhmissä rajoitetuilla opiskelijamäärillä koronarajoitusten mukaisesti. Joulukuussa koulun tilat sulkeutuivat kansalaisopiston ryhmiltä. Kaikkia ryhmiä ei saatu siirrettyä muihin tiloihin. Muutamilta ryhmiltä opetus loppui joulukuussa 1-2 kertaa normaalia aikaisemmin.

Opetusta annettiin yhteensä heinäkuun loppuun mennessä 1 100 tuntia. Tästä kesän opetusta oli koronan rajoitusten vuoksi vain 26 tuntia. Syksyllä opetusta annettiin 1 603 tuntia. Koko vuonna opetusta oli siis 2 703 tuntia. Koronarajoitusten vaikutus näkyi siis selvästi vähentyneenä tuntimääränä.

Opiskelijoita oli nettona 501, joista miehiä 122 ja naisia 379. Vuonna 2019 netto opiskelijamäärä oli 601, joista 138 miehiä ja 463 naisia. Luvuissa on selvästi havaittavissa koronaepidemian tuomaa vaikutusta, laskua oli 100 opiskelijaa vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Kurssilaisia oli 1 709, joista miehiä 321 ja naisia 1 388. Vuonna 2019 kurssilaisia oli 2 140, joista miehiä 422 ja naisia 1 718. Koronaepidemian vaikutus näkyy myös kurssilaisten määrässä, laskua 431 vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Aikuiskoulutuspalvelujen toimintatulot alittavat talousarvion 11,0 %:lla (4 642,19 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 6,2 %:lla (19 235,90 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 5,5 %:lla (14 593,71 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 0,5 % suurempi (1 214,29 €).

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Kirjastolaitos edistää kuntalaisten ja kunnassa lomailevien mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä kansainvälistymiseen. Lisäksi kirjastolaitos edistää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen käyttöä ja niiden sivistyksellistä kehittymistä.

Kulttuuripalvelut edistää ihmisten henkistä hyvinvointia. Kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia, näyttelyitä ja retkiä sekä edistää paikallisten harrastajien toimintaa ja verkostoitumista. Lisäksi kulttuuripalvelut vastaa Liehtalanniemen museotilan ja Salpalinja-bunkkerin toiminnasta sekä koordinoi höyrylaiva s/s Wennon toimintaa yhteistyössä Puumalan veneseuran kanssa. Kulttuuripalvelut tukee saumattomasti kunnan matkailupalveluita ja osallistuu kuntamarkkinointiin.

MARKKINOINTIPÄÄLIKKÖ	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Kirjaston aukiolotuntien määrä	3762	3300	3300	2225		
Lainojen määrä	19763	19000	19000	13306		
Toimintakate €/laina	11,82 €	7,38 €	7,38 €	9,51 €		
Kirjahankintojen määrä/1000 asukasta (OKM:n vähimmäistavoite: 350)	426	350	350	947		
Järjestetyt kulttuuritapahtumat	49	20	20	20		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	16 576 €	13 170 €	13 170 €	14 243 €	108,1 %	-14,1 %
Toimintamenot	-250 218 €	-253 175 €	-253 175 €	-238 623 €	94,3 %	-4,6 %
TOIMINTAKATE	-233 642 €	-240 005 €	-240 005 €	-224 380 €	93,5 %	-4,0 %
Toimintakate euroa/asukas	-109 €	-110 €	-110 €	-105 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	16 576 €	13 170 €	13 170 €	14 243 €	108,1 %	-14,1 %
Toimintamenot	-240 178 €	-243 125 €	-243 125 €	-225 513 €	92,8 %	-6,1 %
TOIMINTAKATE	-224 142 €	-229 955 €	-229 955 €	-211 270 €	91,9 %	-5,7 %

Talouden ja toiminnan toteuma:

Kirjaston lähipalvelu oli suljettuna koronaepidemian takia keväällä kolme kuukautta. Puhelinpalvelu, verkkokirjaston palvelut ja kokoelmatyö jatkuivat eikä henkilöstöä lomautettu. Myös omatoimikirjasto oli suljettu. Mikkelin seutukirjasto huomioi kaventuneen palvelutarjonnan laskuttamalla kirjastopalveluista maalisk., huhti- ja toukokuun ajalta vain 2/3 talousarvioon kirjatusta ostopalvelusta.

Koronaepidemian ja kokoontumisrajoitusten myötä suuri osa kevään ja kesän kulttuuritapahtumista peruttiin tai toteutettiin pienimuotoisemmin. Saimaan kauneimpien sävelien Viimeiset kiusaukset -ooppera ei toteutunut. Sen sijaan järjestettiin kolme kirkkokonserttia yhteistyössä Puumalan seurakunnan kanssa.

Myös s/s Wennon maanantairisteilyt peruttiin ja Saimaan höyrylaivaregatta siirtyi kesälle 2021. Elokuussa järjestettiin viidennet Puumalan Kirjakemmakat -tapahtuma, jonka kävijämäärässä näkyi koronaepidemian aiheuttamaa pudotusta. Kirjailijavieraslista oli kuitenkin monipuolinen ja tasokas. Kirjasto valitsi Puumalan Vuoden lukijan Kirjakemmakoiden yhteydessä. Kulttuuriavustuksia myönnettiin kahdelle yhdistykselle sekä huomioitiin Aaro Okkola Puumalan kulttuuripalkinnolla kesäkuussa.

Liehtalanniemen museotila oli avoinna yleisölle kesäkuun puolivälistä elokuun loppuun ja rekisteröityjä vieraita kirjattiin 1 652. Liehtalasta tuotettiin uusi imagoesite suomeksi sekä englanniksi sekä uudistettiin opastusmoniste. Salpalinja-bunkkeri oli avoinna heinäkuun, jolloin korsiin oli mahdollista tutustua veloituksetta kesäoppaan johdolla. Bunkkerin kävijämäärä lähes kaksinkertaistui edellisestä kesästä 1 814 kävijään.

Lasten kesäviikko järjestettiin heinäkuussa yhdessä nuoriso- ja liikuntapalvelujen, yrittäjien ja muiden toimijoiden kanssa. Ohjelmaviikko painottui ulkoilma-aktiviteetteihin.

Koronaepidemia vaikutti myös joulujalan tapahtumatarjontaan ja esim. itsenäisyyspäivän juhla järjestettiin ilman yleisöä suoratoistona kirkosta. Kulttuuripalvelut kustansi jouluaiheisen valotaideteoksen, joka tervehti pimeällä liikkuvia Hollituvan päätyseinässä marraskuun lopusta loppiaiseen saakka.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintatulot ylittävät talousarvion 8,1 %:lla (1 072,85 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 5,7 %:lla (14 552,18 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 6,5 %:lla (15 625,03 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 3,9 % pienempi (9 262,03 €).

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA

Tekniset palvelut yhteensä

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	3 566 782 €	3 286 390 €	3 286 390 €	3 442 663 €	104,8 %	-3,5 %
Toimintamenot	-4 086 291 €	-4 037 525 €	-4 037 525 €	-4 367 726 €	108,2 %	6,9 %
TOIMINTAKATE	-519 509 €	-751 135 €	-751 135 €	-925 063 €	123,2 %	78,1 %
<i>Toimintakate eu- roa/asukas</i>	<i>-242 €</i>	<i>-358 €</i>	<i>-358 €</i>	<i>-434 €</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	2 042 330 €	1 795 040 €	1 795 040 €	1 888 107 €	105,2 %	-7,6 %
Toimintamenot	-3 582 336 €	-3 611 495 €	-3 611 495 €	-3 654 493 €	101,2 %	2,0 %
TOIMINTAKATE	-1 540 006 €	-1 816 455 €	-1 816 455 €	-1 766 386 €	97,2 %	14,7 %

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma:

Kunnossapidon ja rakentamisen hallintotehtävät. Palvelutarjonnan pitäminen vähintäänkin nykytasolla kustannustehokkaasti ja asiakaspalvelun kannalta tarkoituksenmukaisilla toimitiloilla. Pistohiekan matkialueen rakennuttaminen aloitettu maanrakennustöiden osalta.

Tekninen johtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	9 000 €	12 000 €	12 000 €	9 000 €	75,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-158 291 €	-145 440 €	-145 440 €	-169 026 €	116,2 %	6,8 %
TOIMINTAKATE	-149 291 €	-133 440 €	-133 440 €	-160 026 €	119,9 %	7,2 %
Toimintakate euroa/asukas	-69 €	-64 €	-64 €	-75 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	9 000 €	12 000 €	12 000 €	9 000 €	75,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-133 367 €	-128 470 €	-128 470 €	-138 166 €	107,5 %	3,6 %
TOIMINTAKATE	-124 367 €	-116 470 €	-116 470 €	-129 166 €	110,9 %	3,9 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Tekninen lautakunta on kokoontunut tilikauden aikana kahdeksan kertaa. Teknisen toimialan strategia-työ jäi koronapandemian jalkoihin, jota ei voinut toteuttaa tilikauden aikana. Yhteinen työpaja on jouduttu siirtämään vuodelle 2021.

Toimintatulot ovat olleet rakennuttajapalkkioita ja toteutuneet 75 % budjetoidusta. Toimintamenot on ylittyneet arvioidusta noin 10 000 €, johtuen sijaisten palkkamenojen, KuEL-eläkeperusteisten maksujen sekä ICT-palvelujen ylityksistä talousarvioon nähden.

YHDYSKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Luoda tarkoitukseen sopiva, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja toimintaympäristö päämäärätietoisesti suunnitellen ja toimien. Palvelutason säilyttäminen hoito- ja kunnossapitotöissä vähintään nykytasolla kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Valituksia katujen talvi-kunnossapidossa	3	alle 10	alle 10	2		
Valituksia katujen kesä-kunnossapidossa	2	alle 10	alle 10	3		
Katujen kunnossapito-hinta €/km	7329	5954	5954	5978		
Avustettavia tiekunnallisia yksityisteitä km:t	300	300	300	268		
Avustus, €/km	200, 250, 300	230-290	230-290	200-300		
Vierasvene- ja kotivenepaikat	pääosin toteutunut	kotivene-paikka kaikille	kotivene-paikka kaikille	ei toteutunut isoille veneille		
Kotivenepaikkatulo/paikka	415	192	192	193		
Retkisatamaverkosto	ei toteutunut	nuotiopaikkojen kunnostus	nuotiopaikkojen kunnostus	ei toteutunut		
Liikuntapaikkojen kunnon seuranta	toteutunut	toteutuu	toteutuu	toteutunut		
Jätehuollon menot €	223648	215825	215825	252474		
Jätehuollon tulot €	200559	205000	205000	200233		
Kirjallisista jätemaksu-muistutuksista tehdyt päätökset/kpl	2	alle 10	alle 10	2		

TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	411 607 €	380 810 €	380 810 €	421 460 €	110,7 %	2,4 %
Toimintamenot	-937 936 €	-963 905 €	-963 905 €	-1 069 493 €	111,0 %	14,0 %
TOIMINTAKATE	-526 329 €	-583 095 €	-583 095 €	-648 033 €	111,1 %	23,1 %
Toimintakate euroa/asukas	-245 €	-278 €	-278 €	-304 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	311 417 €	324 550 €	324 550 €	324 870 €	100,1 %	4,3 %
Toimintamenot	-847 459 €	-876 275 €	-876 275 €	-932 793 €	106,4 %	10,1 %
TOIMINTAKATE	-536 042 €	-551 725 €	-551 725 €	-607 923 €	110,2 %	13,4 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Kirkkotien liikenneturvallisuuteen liittyvät rakentamiset toteutettiin kesällä. Kotiniementien noin 600 metrin mittainen saneeraus valmistui lokakuussa. Sähköautojen latauspiste toteutettiin ylätorille. Tie-liikennelain uudistuksen vuoksi ilman siirtymäaika vaaditut liikennemerkkimuutokset on tehty. Maankäyttökemppomme siirtyi toisen kunnan palvelukseen alkukesällä. Hänen paikalleen ei onnistuttu rekrytoimaan uutta henkilöä ja hänen työtehtävänsä on jouduttu jakamaan jäljelle jääneiden kesken.

Satamapalveluista on kesäaikaan vastannut vanhaan malliin 4H-yhdistys. Sähköisen venepaikkojen varausjärjestelmän osalla on vielä kehitettävää mm. veneilijöiden ohjeistamisessa. Kotivenelaitureissa on tehty korjauksia ja poijujen uusimisia.

Toimintatulot ovat toteutuneet 100-prosenttisesti.

Toimintamenot ovat ylittyneet noin kuusi prosenttia johtuen torialueen arvioitua suuremmasta sähkön käytöstä, Sappulan uusien uimakoppien rakentamisesta, Pienjäteaseman menoista, Veeranrannan huoltorakennuksen kunnossapitomaalauksesta sekä kaavateiden kunnossapidosta.

PELASTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Pelastustoimen palveluja tuottaa Mikkelin kaupungin ylläpitämä Etelä-Savon pelastuslaitos, joka huolehtii 14 kunnan pelastustoimen tehtävistä. Pelastustoimen perustehtävänä on onnettomuusriskien hallinta pitäen sisällään onnettomuuksien todennäköisyyden vähentämisen sekä tapahtuneiden onnettomuuksien rajoittamiseen liittyvät tehtävät.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	5 755 €	4 600 €	4 600 €	0 €	0,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-204 789 €	-230 490 €	-230 490 €	-197 786 €	85,8 %	-3,4 %
TOIMINTAKATE	-199 034 €	-225 890 €	-225 890 €	-197 786 €	87,6 %	-0,6 %
Toimintakate euroa/asukas	-93 €	-108 €	-108 €	-93 €	0,0 %	0,0 %
TALOUS (ulk)						

Toimintatulot	5 755 €	4 600 €	4 600 €	0 €	0,0 %	0,0 %
Toimintamenot	-204 789 €	-230 490 €	-230 490 €	-197 786 €	85,8 %	-3,4 %
TOIMINTAKATE	-199 034 €	-225 890 €	-225 890 €	-197 786 €	87,6 %	-0,6 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Alueellisen pelastustoimen hallinnosta vastaa Mikkelin kaupunki, jonka ylläpitämä pelastuslaitos vastaa pelastuslain 27 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta Etelä-Savon pelastustoimen alueella. Pelastustoimi toteutetaan palvelutasopäätöksen mukaisesti. Vuonna 2020 Etelä-Savon pelastustoimen toimintamenoihin on varattu 230 490 euroa.

Pelastustoimen käytössä olevat paloasemat, muut tilat ja kiinteistöt sekä niiden kunnossapito ovat kunnan omistuksessa. Pelastuslaitos vuokraa tarvitsemansa tilat kunnilta. Tilat vuokrataan yhtenäisin perustein Etelä-Savon pelastustoimen alueella ja tilojen käyttökustannuksista vastaa pelastuslaitos. Paloaseman osalta toimintatuloja ei näy, koska paloaseman vuokratuotto, samoin kuin kulupuoli eli ylläpidon kustannukset, kirjataan kiinteistöpalveluihin.

Toimintatuloihin kirjataan öljyntorjuntavaraston maa-alueen vuokra, sähkö sekä vakuutusmaksu.

Nämä laskutetaan vasta vuoden vaihteessa.

Toimintamenot toteutuivat vuoden loppuun mennessä 85,8-prosenttisesti.

KIINTEISTÖPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Kiinteistöpalvelujen tehtävänä on ylläpitää yritystoiminnan (matkailu, teollisuus, liiketoiminta) käytössä olevia rakennuksia sekä kunnan omassa käytössä olevia rakennuksia ja tiloja (esim. kunnantalo, koulut, palveluasunnot). Tehtävänä on myös ylläpitää, vuokrata käypään vuokra-arvoon sekä myydä aktiivisesti vuokrattavana olevia kiinteistöjä että omassa käytössä tarpeettomaksi tulevia rakennuksia. Kunnalla on turvalliset ja terveet kiinteistöt ja niiden sisäilmaa seurataan toimintaohjelmamme mukaisesti. Vuokra-asuntojen remonttien yhteydessä otetaan huomioon esteettömyysnäkökulma.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Kiinteistöjen toiminta- häiriöihin reagoiminen	käyty samana päivänä	käydään sa- mana päivänä	käydään sa- mana päivänä	Käyty samana päivänä		
Urheilukentän hoito- ohjelman laadinta	0	0	0	ei laadittu		
Kiinteistöjen me- not/m ² /kk	3,85	3,28	3,28	2,79		
Kiinteistöjen tu- lot/m ² /kk	1,31	1,86	1,86	1,61		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	1 416 706 €	1 351 540 €	1 351 540 €	1 417 308 €	104,9 %	0,0 %
Toimintamenot	-1 255 625 €	-1 139 020 €	-1 139 020 €	-1 358 396 €	119,3 %	8,2 %
TOIMINTAKATE	161 081 €	212 520 €	212 520 €	58 913 €	27,7 %	-63,4 %
Toimintakate euroa/asukas	75 €	101 €	101 €	28 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	371 428 €	371 350 €	371 350 €	379 769 €	102,3 %	2,2 %
Toimintamenot	-964 031 €	-902 850 €	-902 850 €	-913 806 €	101,2 %	-5,2 %
TOIMINTAKATE	-592 603 €	-531 500 €	-531 500 €	-534 037 €	100,5 %	-9,9 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Kunnan kiinteistöihin on kohdistunut sekä investointi- että käyttötalouspuolen toimia. Yhtenäiskoulun vesikaton tuuletuksen ja kemian luokan korjaukset toteutettiin kesällä, samoin talossa sijaitsevan elokuvateatterin/auditorion parannustyöt. Vihreällä hallilla on tehty pienehköjä tekniikan muutostöitä. Seniorikotien osalta yhden asunnon remontti on saatu valmiiksi. Kunnan muihinkin kiinteistöihin on tehty tarvittavia korjauksia. Tuomon Tupa on vuokrattu asuinkäyttöön.

Pistohiekalle rakennettiin uimakopit mainostamaan aluetta ja palvelemaan kävijöitä. Retkeilyreitistöidemme helmen, Norppapolun varteen rakennettiin suuri laavu. Laavun ohi reippailleita ulkoilijoita oli joulukuun loppuun mennessä yli 13 760.

Teiden ja pihojen talvikunnossapidon uudet urakkakaudet ovat sujuneet ilman reklamaatioita.

Kuntaan perustettiin uusi sisäilmatyöryhmä, jolla ei ole ollut vuonna 2020 kokoontumistarvetta.

Toimintatulot ylittyivät noin 8 000 € johtuen mm. pakastamon jäähilekoneen uusimisavustuksesta. Toimintamenot ylittyivät noin 10 000 € johtuen mm. kunnantalon ulko-ovien uusimisesta.

YMPÄRISTÖVALVONTA

Palvelusuunnitelma:

Kunnassa tapahtuvan rakentamisen valvonta ja ohjaus sekä ympäristöasiat. Rakennusvalvontamaksuilla katetaan aiheutuvista menoista noin 80-100 %. Rakennusvalvonnassa on rakennustarkastajan lisäksi ympäristösihteerin työpanoksesta 30 % lähinnä rakennusten paikan ja korkeusaseman merkintätehtävissä. Olennaista on, että kunnan myöntämät poikkeamisluvat saavat lainvoiman ilman valitusmenettelyä. Asiointiajat mitoitetaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Joustavoitetaan käyttötarkoituksen muutoksia ja niihin liittyviä vaatimuksia.

RAKENNUSTARKASTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Rakennus- ja toimenpideluvat	201	230	230	303		
Käsittelyaika, kuu- kautta	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1		
Menot €/lupa	661	632	632	540		
Tulot €/lupa	463	348	348	424		
Khall. myöntämät poik.luvat	7	10	10	12		
Tek.ltk:n myöntämät poikk.luvat	8	6	6	6		
Tekn.joht. myöntämät poikkeamisluvat	3	4	4	6		
Ympäristöluvut	0	0	0	1		
Maa-ainesluvut	0	3	3	3		
Käsittelyaika maa-ai- nes- ja ymp.luvat/ kk	0	alle 3	alle 3	alle 3		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	99 136 €	82 200 €	82 200 €	136 792 €	166,4 %	38,0 %
Toimintamenot	-183 190 €	-190 400 €	-190 400 €	-195 771 €	102,8 %	6,9 %
TOIMINTAKATE	-84 054 €	-108 200 €	-108 200 €	-58 979 €	54,5 %	-29,8 %
Toimintakate euroa/asukas	-39 €	-52 €	-52 €	-28 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	99 136 €	82 200 €	82 200 €	136 792 €	166,4 %	38,0 %
Toimintamenot	-159 166 €	-172 110 €	-172 110 €	-162 271 €	94,3 %	2,0 %
TOIMINTAKATE	-60 030 €	-89 910 €	-89 910 €	-25 479 €	28,3 %	-57,6 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Puumalan kunnassa vaihtui rakennustarkastaja helmikuussa 2020. Vuonna 2020 lupia käsitelty yhteensä 303 kpl, lupamäärässä on nousua edellisvuoteen 104 kpl. Lupakäsittelyssä on ollut ruuhkaa suurien hakemuserien vuoksi. Toimintatuottoja on vuoden aikana tullut 128 447 €, Hakemukset on käsitelty suuresta määrästä huolimatta viivytyksettä, jotta rakennushankkeet etenevät. Vapaa-ajan asuntoja on muutettu vakituiseksi asunnoiksi 16 kappaletta.

Toimintatulojen toteumaprosentti on ollut 166,4 johtuen lupamäärien kasvusta. Toimintamenojen toteumaprosentti on 94,3 %.

Keväällä avattu pienjäteasema on ollut kesän ajan auki kolmena päivänä viikossa aina kolme tuntia kerrallaan. Asema on saanut hyvän vastaanoton niin vakituisten kuin loma-asukkaidenkin keskuudessa. Alue on pysynyt siistinä eikä väärinkäytöksiä ole ollut. Asiaan on ilmeisesti vaikuttanut alueelle asennettu tallentava kameravalvonta.

KAAVOITUS- JA TONTTIPALVELUT**Palvelusuunnitelma:**

Kaavoituksen päämääränä on viihtyisä ympäristö kestävän kehityksen periaatteet huomioivalla maankäytön suunnittelulla. Kaavoitukseen sisältyy mittaustoimi ja tonttien myynti, kunnan maa- ja metsätilojen ylläpito. Puumalan kunnan metsäsuunnitelma on valmistunut vuosille 2018-2027. Kaikkiaan kunnan omistama maa-alue on 905,5 hehtaaria, josta metsätalouden maita on 891,6 hehtaaria. Tontti-markkinointia terävöitetään tonttihuutokauppaa hyödyntäen. Puumalan kunnan metsäalueet liitetään luomukeruualueiksi. Päätetään kunnan metsäomaisuuden liittämistä FSC-sertifioinnin piiriin. Kartoitetaan metsäluonnon monimuotoisuuden lisäämiseen soveltuvat alueet.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Rantayleiskaavojen konsulttipalvelujen osot	32740	5000	5000	9140		
Kaavoituksen konsulttipalveluostot	10758	14000	14000	9968		
Puumalan itäosien osayleiskaavan päivitys	toteutunut	toteutunut	toteutunut	toteutunut		
Kanttorilanrannan asemakaava	luonnos nähtävillä	hyväksytty	hyväksytty	ei edennyt		
Taajama-asemakaavamutokset	valmisteilla	valmisteilla	valmisteilla	valmisteilla		
Kuoreksenniemi-Sahanlahti	valmistelu	hyväksytty	hyväksytty	hyväksytty		
Hurissalon yleiskaava	valmistelu	hyväksytty	hyväksytty	ei vielä lainvoimainen		
Ryhälän yleiskaava	valmistelu	hyväksytty	hyväksytty	hyväksytty		
Hoitokulut €/ha (metsämaata 891 ha)	18	21,15	21,15	25,93		
Tuotto €/ha	305	122,25	122,25	126,06		

TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	305 444 €	146 000 €	146 000 €	124 036 €	85,0 %	-59,4 %
Toimintamenot	-87 593 €	-74 535 €	-74 535 €	-82 389 €	110,5 %	-5,9 %
TOIMINTAKATE	217 851 €	71 465 €	71 465 €	41 647 €	58,3 %	-80,9 %
Toimintakate euroa/asukas	101 €	34 €	34 €	20 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	305 444 €	146 000 €	146 000 €	124 036 €	85,0 %	-59,4 %
Toimintamenot	-83 223 €	-71 185 €	-71 185 €	-77 039 €	108,2 %	-7,4 %
TOIMINTAKATE	222 221 €	74 815 €	74 815 €	46 997 €	62,8 %	-78,9 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Kunnan puukaupat kilpailutettiin kesällä 2020 ja hakkuut on aloitettu elokuussa. Vuoden 2020 puunmyyntituloja on tilitetty 112 318 € tilikauden aikana.

Puumalan kunnalla ei ole ollut asumisen tai teollisuuden tonttikauppoja vuoden 2020 puolella. Haja-asutusalueelta on myyty yksi määräala.

Ryhälän yleiskaavapäivitys on vahvistettu. Puumalan itäosien ja Hurissalon yleiskaavojen päivityksistä on yksi kunnallisvalitus kummastakin edelleen hallinto-oikeuden käsittelyssä. Sahanlahti-Kuoreksen-niemi -asemakaava on valmistunut ja saatu lainvoimaiseksi 29.9.2020. Kanttorilanrannan asemakaava ei toteutunut maakauppojen kariuduttua.

Toimintatulojen toteumaprosentti on 85 %, johtuen puunmyynnin tulojen siirtymisestä seuraavalle vuodelle. Toimintamenot ovat ylittyneet 8,2 %.

ASUMISPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Turvataan puumalalaisille ja Puumalaan muuttaville vuokra-asunnon tarvitseville ympäristöltään viihtyisiä ja turvallinen asumisvaihtoehto omistusasumiselle. Edistetään arjessa sujuvuutta ja selviämistä. Kehitetään edelleen kausityöntekijöiden asumispalveluja mm. tarjoamalla edullista kesäaikaista asumista.

TEKNINEN JOHTAJA	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Asuntojen käyttöaste, %	0	97	97	78		
Asukaskysely	ei laadittu	on laadittu	on laadittu	tehty		
Riittävä määrä vuokra-asuntoja	ei asunnottomia	ei asunnottomia	ei asunnottomia	ei asunnottomia		
Esteettömyyskorjaukset seniorikodeissa	tehty	tehty osittain	tehty osittain	toteutunut		
Vuokramenot kattavat hoitomenot	positiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen		

TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	354 418 €	316 640 €	316 640 €	342 468 €	108,2 %	-3,4 %
Toimintamenot	-249 701 €	-261 970 €	-261 970 €	-268 602 €	102,5 %	7,6 %
TOIMINTAKATE	104 717 €	54 670 €	54 670 €	73 866 €	135,1 %	-29,5 %
Toimintakate euroa/asukas	49 €	26 €	26 €	35 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	328 734 €	303 640 €	303 640 €	310 615 €	102,3 %	-5,5 %
Toimintamenot	-209 332 €	-227 660 €	-227 660 €	-229 919 €	101,0 %	9,8 %
TOIMINTAKATE	119 402 €	75 980 €	75 980 €	80 696 €	106,2 %	-32,4 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Seniorikodin yhden asunnon remontti on valmistunut ja remontin yhteydessä on otettu huomioon asunnon esteettömyys. Pappilantien seniorikodeissa on ollut asukasvaihtuvuutta, mutta kuitenkin arvioidut vuokratulot toteutuivat ja menot pysyivät arvioissa. Tuomontupa vuokrattiin asuntokäyttöön syksyllä. Puumalan kunta sai keväällä yksityiseltä henkilöltä lahjoituksena Asunto Oy Puumalan Vuorenpelto II:sta as. 10 osakkeet.

Asumispalvelujen toimintatulot toteutuivat hieman yli arvion. Toimintamenot eivät myöskään ylittyneet.

RUOKAHUOLTO- JA PUHTAANAPITOPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Ruokapalvelut tuottaa eri ikäisille, ruokapalveluja tarvitseville kuntalaisille joustavasti taloudellisesti ja hygieenisesti laadukkaita ruokapalveluja "vaarista vauvaan" -periaatteella. Lisäksi asiakkaiden tarvitsemat erikoisruokavaliot toteutetaan terveydenhoitajan tai lääkärintodistuksen perusteella. Raaka-aineiden kotimaisuuteen ja lähellä tuotettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Ateriapalveluissa myös yksilölliset erikoistoiveet toteutetaan. Puhtaanapitopalvelut tuottaa eri ikäisille siivouspalveluja tarvitseville kuntalaisille laadukasta puhtaanapitoa, ylläpitosiivouksia ja peruspesuja kunnan hallinnoimissa kiinteistöissä. Tavoitteena viihtyisät ja turvalliset toimitilat käyttäjille.

RUOKAPALVELUPÄÄLIKKÖ	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP2020	KÄYTTÖ %	Muutos %, 2020-2019
Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset	ei kyselyä	0	ei kyselyä	ei kyselyä		
Suoritteiden á-hinnan seuranta €	5,43	alle 5,05	alle 5,05	5,58		
Ateriapalveluasiakkaille lämmin lounasateria myös viikonloppuisin	toteutui	toteutuu	toteutuu	toteutui		
Siivouskaluston ajan tasalla pysyminen. Uusien laitteiden hankkiminen vähintään yksi laite vuodessa.	toteutui	yhden laitteen hankinta	yhden laitteen hankinta	toteutui		

TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	964 716 €	992 600 €	992 600 €	991 599 €	99,9 %	2,8 %
Toimintamenot	-1 009 166 €	-1 031 765 €	-1 031 765 €	-1 026 262 €	99,5 %	1,7 %
TOIMINTAKATE	-44 450 €	-39 165 €	-39 165 €	-34 663 €	88,5 %	-22,0 %
Toimintakate euroa/asukas	-21 €	-19 €	-19 €	-16 €		
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	611 416 €	550 700 €	550 700 €	603 025 €	109,5 %	-1,4 %
Toimintamenot	-980 969 €	-1 002 455 €	-1 002 455 €	-1 002 712 €	100,0 %	2,2 %
TOIMINTAKATE	-369 553 €	-451 755 €	-451 755 €	-389 687 €	86,3 %	5,4 %

Toiminnan ja talouden toteuma:

Ruokapalveluissa talouden toteuma 31.12.2020 tilanteessa on toimintatulojen osalta toteutunut hieman arvioitua heikommin. Käyttöprosentti oli 90,6 %. Alitus johtui pääasiassa asiakkaiden ja suoritteiden lukumäärän vähenemisestä. Koronamääräyksistä johtuen Essoten useat ryhmätoiminnot oli peruttu ja koulut olivat etäopetuksessa noin kahden kuukauden ajan keväällä.

Vastaavasti myös menopuoli on toteutunut hieman arvioitua alhaisempana, käyttöprosentti oli 96,3%.

Puhtaanapitopalveluissa ulkoiset toimintatulot ovat toteutuneet arvioitua heikommin, johtuen Essoten puhtaanapitopalveluiden laskutussopimuksista. Laskutussopimuksia ei ole saatu useista neuvotteluista huolimatta sovittua siten, että Essoten maksuosuus kattaisi Essoten Puumalassa hallinnoimien tilojen puhtaanapitopalveluiden mitoituksen mukaisen siivouskustannuksen. Sisäisesti on laskutettu yli arvioidun.

Puhtaanapitopalveluissa toimintamenot ovat ylittyneet huomattavasti johtuen koronasta aiheutuneista ylimääräisistä ennalta suunnittele mattomista menoista puhdistus- ja desinfektioaineiden, käsipyyhepapereiden, suojaimien ja henkilöstön suurentuneeseen käyttöön liittyen. Toimintamenot toteutuivat 106,2-prosenttisesti, koronasta aiheutuvia ylimääräisiä kuluja muodostui noin 20 000 €.

INVESTOINTIOSA

Investoinnit yhteensä

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	114 548,84	140 000	140 000	100 449,55	71,75
Toimintamenot	-585 865,59	-1 485 000	-1 710 000	-1 194 227,43	69,84
<i>Toimintakate</i>	-471 316,75	-1 345 000	-1 570 000	-1 093 777,88	69,67

Kunnanhallitus yhteensä

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	97 548,84	40 000	40 000	30 449,55	76,12
Toimintamenot	-53 690,75	-285 000	-310 000	-94 903,08	30,61
<i>Toimintakate</i>	43 858,09	-245 000	-270 000	-64 453,53	23,87

Yritystilojen saneeraus ja rakentaminen

9528	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot		0	0		
Toimintamenot	-9 353,24	-20 000	-20 000	-10 416,42	52,08
<i>Toimintakate</i>	-9 353,24	-20 000	-20 000	-10 416,42	52,08

Toteuma: Pakastamon muutossuunnittelua ja muutostöitä Vihreässä Hallissa

Maa-alueiden osto/myynti

9555	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	83 248,84			2 949,55	100,00
Toimintamenot	-1,00	-100 000	-100 000	-4 599,00	4,60
<i>Toimintakate</i>	83 247,84	-100 000	-100 000	-1 649,45	1,65

Toteuma: Ostettu huutokaupalla kiinteistö Hollituvan kupeesta

Osakkeet osto/myynti

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
9556					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-9 000,00			-100,00	100,00
<i>Toimintakate</i>	-9 000,00	0	0	-100,00	100,00

Toteuma: Entisen R-kioskin tilat, loppukauppahinta käyttötaloudesta

Geopark

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
9557					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-1 288,85	-20 000	-20 000		0,00
<i>Toimintakate</i>	-1 288,85	-20 000	-20 000	0,00	0,00

Pro Economica/palkkaohjelma

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot			-25 000	-25 000,00	100,00
<i>Toimintakate</i>	0,00	0	-25 000	-25 000,00	100,00

Toteuma: Hankittu uusi palkanlaskentaohjelmisto

Laajakaistahanke

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	0,00	0	0	0,00	
Toimintamenot		-50 000	-50 000	0,00	0,00
<i>Toimintakate</i>	0,00	-50 000	-50 000	0,00	0,00

Wennon kunnostus

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö- % 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot		-15 000	-15 000		
<i>Toimintakate</i>	0,00	-15 000	-15 000	0,00	

Toteuma: Wennoon hankittu uusi generaattori on kirjattu käyttötalousosaan.

Reitistöjen kehittäminen

9558	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö- % 2020
Toimintatulot	14 300,00	40 000	40 000	27 500,00	68,75
Toimintamenot	-34 047,66	-80 000	-80 000	-54 787,66	68,48
<i>Toimintakate</i>	-19 747,66	-40 000	-40 000	-27 287,66	68,22

Toteuma: Norppalaavu rakennettu

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA**Teknisten palvelujen toimiala yhteensä**

	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö- % 2020
Toimintatulot	17 000,00	100 000	100 000	70 000,00	
Toimintamenot	-532 174,84	-1 200 000	-1 400 000	-1 099 324,35	78,52
<i>Toimintakate</i>	-515 174,84	-1 100 000	-1 300 000	-1 029 324,35	79,18

Kadut, kirkonkylä

9831	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö- % 2020
Toimintatulot	0,00	0	0	0,00	
Toimintamenot	-99 554,90	-80 000	-80 000	-95 290,25	119,11
<i>Toimintakate</i>	-99 554,90	-80 000	-80 000	-95 290,25	119,11

Toteuma: Kirkkotien alkupään peruskorjaus tehty, Peippotie asfaltoitu, Lohentien alkupää korjattu ja ylikulkusillan asfaltointi tehty.

Kadut, Kotiniemi

9832	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	0,00	0	0	0,00	
Toimintamenot		-150 000	-150 000	-119 477,31	79,65
<i>Toimintakate</i>	0,00	-150 000	-150 000	-119 477,31	79,65

Toteuma: Kotiniementien peruskorjaus välillä Länsikaari-Pohjoiskaari tehty.

Teiden rakentaminen

9833	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot	-14 872,00				
<i>Toimintakate</i>	-14 872,00	0	0	0,00	

Yleiset alueet

9834	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	0,00	0	0		
Toimintamenot		-75 000	-75 000	-63 064,46	84,09
<i>Toimintakate</i>	0,00	-75 000	-75 000	-63 064,46	84,09

Toteuma: Pistohiekalle rakennettu uudet uimakopit, linja-autoaseman alue kunnostettu ja asfaltoitu uudelleen.

Jätehuolto

9810	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot		0	0	0,00	
Toimintamenot	-199 441,13				
<i>Toimintakate</i>	-199 441,13	0	0	0,00	

Kk-satama-alue

9836	TP 2019	TA 2020	MuutettuTA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot		0	0	0,00	
Toimintamenot	-33 767,55	-100 000	-100 000	-21 469,35	21,47
<i>Toimintakate</i>	-33 767,55	-100 000	-100 000	-21 469,35	21,47

Toteuma: Uusi septilaituri ostettu

Sininen koulu/Päiväkoti

9826	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot		0	0		
Toimintamenot		-15 000	-15 000		
<i>Toimintakate</i>	0,00	-15 000	-15 000	0,00	

Toteuma: Toiselle ovikameralle ei ollut tarvetta, eikä pesutiloja haluttu muutettaviksi.

Palvelukeskus

9823	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot		0	0		
Toimintamenot	-6 792,31	-50 000	-50 000	-5 630,60	11,26
<i>Toimintakate</i>	-6 792,31	-50 000	-50 000	-5 630,60	11,26

Toteuma: Palvelukeskuksen arkkitehtisuunnittelu aloitettu.

Tori

9838	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot		-50 000	-50 000	-54 867,84	109,70
<i>Toimintakate</i>	0,00	-50 000	-50 000	-54 867,84	109,70

Toteuma: Sähköautojen latausasema tehty.

Puumalan koulu

9827	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot	-8 303,56	-20 000	-20 000	-15 310,12	76,55
<i>Toimintakate</i>	-8 303,56	-20 000	-20 000	-15 310,12	76,55

Toteuma: Vesikaton tuuletuskorjaukset tehty, kattosillat rakennettu.

Seniorikodit

9820	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot	-21 456,67	-30 000	-30 000	-31 468,60	104,90
<i>Toimintakate</i>	-21 456,67	-30 000	-30 000	-31 468,60	104,90

Toteuma: Yksi Seniorikotien asunto peruskorjattu.

Pistohiekka

9830	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot			-200 000	-183 181,95	91,59
<i>Toimintakate</i>	0,00		-200 000	-183 181,95	91,59

Toteuma: Pistohiekan kaavateiden rakentaminen aloitettu.

Kunnantalo

9843	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot	-31 343,40				
<i>Toimintakate</i>	-31 343,40	0	0	0,00	

Urheilukenttä

9839	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	0,00	100 000	100 000	70 000,00	70,00
Toimintamenot		-300 000	-300 000	-283 757,42	94,59
<i>Toimintakate</i>	0,00	-200 000	-200 000	-213 757,42	106,88

Toteuma: Urheilukentän peruskorjaus tehty lukuun ottamatta lopullista Novotan-kerrosta. Katsomorakenne saneerattu.

Valtion liikuntapaikkarakentamisen avustusta saatu 70 000 euroa.

Hammashoitola

9824	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot	-9 190,84				
<i>Toimintakate</i>	-9 190,84			0,00	

Jääkiekkokaukalo/Tenniskenttä

9815	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot	17 000,00				
Toimintamenot	-76 842,00				
<i>Toimintakate</i>	-59 842,00		0	0,00	

Lintusalontie

9840	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot		-300 000	-300 000	-225 806,45	75,27
<i>Toimintakate</i>		-300 000	-300 000	-225 806,45	75,27

Toteuma: Lintusalontien peruskorjaus toteutettu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa

Kiinteistöhuolto/Pakettiauto

9841	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot	-30 610,48				
<i>Toimintakate</i>	-30 610,48		0	0,00	

Ruokapalvelut/Keittiön irtaimisto

9845	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma 31.12.2020	Käyttö-% 2020
Toimintatulot					
Toimintamenot		-30 000	-30 000		0,00
<i>Toimintakate</i>		-30 000	-30 000	0,00	0,00

Toteuma: Uusi tiskikone hankitaan vasta vuonna 2021 keittiön lattiaremontin takia.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KOKONAISTULOT JA -MENOT (ulkoiset)

KOKONAISTULOT JA MENOT (ulkoiset)

TULOT	2020		2019	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	2 451	11,8	2 694	13,3
Verotulot	9 190	44,3	9 366	46,1
Valtionosuudet	8 890	42,9	8 126	40,0
Korkotuotot	6	0,0	8	0,0
Muut rahoitustuotot	96	0,5	80	0,4
- myyntivoitot		0,0		0,0
		0		0
Investoinnit		0		0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	97	0,5	31	0,2
Pys. vast. hyödykkeiden myyntitulo		0,0		0,0
		0		0
Rahoitustoiminta		0		0
Antolainasaamisten vähennykset		0,0		0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0		0,0
Oman pääoman lisäykset		0		0
Kokonaistulot yhteensä	20 730	100,0	20 305	100,0

MENOT	2020		2019	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Toiminta				
Toimintakulut	18 214	92,3	18 048	94,3
Korkokulut	11	0,1	20	0,1
Muut rahoituskulut	4	0,0	3	0,0
Satunnaiset kulut				
- pakollisten varausten väh.		0,0		0,0
- myyntitappiot		0,0		0,0
		0,0		0,0
Investoinnit		0,0		0,0
Investointimenot	1 194	6,1	585	3,1
		0		0
Rahoitustoiminta		0,0		0,0
Antolainasaamisten lisäykset		0,0		0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	312	1,6	475	2,5
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0		0
Oman pääoman vähennykset		0		0
Kokonaismenot yhteensä	19 735	100,0	19 131	100,0

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT

Käyttötalous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta					
Menot	0,00		0,00	-136,85	-136,85
Tulot	0,00		0,00		0,00
Netto	0,00		0,00	-136,85	-136,85
Kunnanvaltuusto					
Menot	-61 755,00		-61 755,00	-74 113,75	-12 358,75
Tulot	300,00		300,00	348,39	48,39
Netto	-61 455,00		-61 455,00	-73 765,36	-12 310,36
Tarkastuslautakunta					
Menot	-19 155,00		-19 155,00	-16 520,42	2 634,58
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-19 155,00		-19 155,00	-16 520,42	2 634,58
Kunnanhallitus					
Menot	-589 540,00		-589 540,00	-443 402,57	146 137,43
Tulot	35 500,00		35 500,00	32 183,34	-3 316,66
Netto	-554 040,00		-554 040,00	-411 219,23	142 820,77
Sosiaali- ja terveystalouselämykset					
Menot	-11 190 545,00		-11 190 545,00	-10 527 606,98	662 938,02
Tulot	207 000,00		207 000,00	204 006,31	-2 993,69
Netto	-10 983 545,00		-10 983 545,00	-10 323 600,67	659 944,33
Hallinto- ja talouspalvelut					
Menot	-449 165,00		-449 165,00	-449 274,74	-109,74
Tulot	117 195,00		117 195,00	113 028,73	-4 166,27
Netto	-331 970,00		-331 970,00	-336 246,01	-4 276,01
Elinvoimapaikalliset					
Menot	-515 165,00	-100 000,00	-615 165,00	-645 651,24	-30 486,24
Tulot	44 200,00		44 200,00	127 225,87	83 025,87
Netto	-470 965,00		-570 965,00	-518 425,37	52 539,63
Hallintopalvelujen toimiala yhteensä					
Menot	-12 825 325,00	-100 000,00	-12 925 325,00	-12 156 706,55	768 618,45
Tulot	404 195,00	0,00	404 195,00	476 792,64	72 597,64
Netto	-12 421 130,00	-100 000,00	-12 521 130,00	-11 679 913,91	841 216,09

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama
Hyvinvointilautakunta					
Menot	-117 490,00		-117 490,00	-110 914,91	6 575,09
Tulot	0,00		0,00		0,00
Netto	-117 490,00		-117 490,00	-110 914,91	6 575,09
Opetuspalvelut					
Menot	-2 206 275,00		-2 206 275,00	-1 857 730,70	348 544,30
Tulot	35 115,00		35 115,00	51 249,72	16 134,72
Netto	-2 171 160,00		-2 171 160,00	-1 806 480,98	364 679,02

Varhaiskavatus					
Menot	-550 000,00		-550 000,00	-483 493,71	66 506,29
Tulot				6 479,00	6 479,00
Netto	-550 000,00		-550 000,00	-477 014,71	72 985,29
Nuoriso- ja liikuntapalvelut					
Menot	-404 085,00		-404 085,00	-363 415,96	40 669,04
Tulot	89 600,00		89 600,00	76 890,11	-12 709,89
Netto	-314 485,00		-314 485,00	-286 525,85	27 959,15
Aikuiskoulutuspalvelut					
Menot	-309 590,00		-309 590,00	-290 354,10	19 235,90
Tulot	42 310,00		42 310,00	37 667,81	-4 642,19
Netto	-267 280,00		-267 280,00	-252 686,29	14 593,71
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut					
Menot	-253 175,00		-253 175,00	-238 622,82	14 552,18
Tulot	13 170,00		13 170,00	14 242,85	1 072,85
Netto	-240 005,00		-240 005,00	-224 379,97	15 625,03
Hyvinvointipalvelujen toimiala yhteensä					
Menot	-3 840 615,00	0,00	-3 840 615,00	-3 344 532,20	496 082,80
Tulot	180 195,00	0,00	180 195,00	186 529,49	6 334,49
Netto	-3 660 420,00	0,00	-3 660 420,00	-3 158 002,71	502 417,29

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama
Tekninen lautakunta					
Menot	-145 440,00		-145 440,00	-169 026,12	-23 586,12
Tulot	12 000,00		12 000,00	9 000,00	-3 000,00
Netto	-133 440,00		-133 440,00	-160 026,12	-26 586,12
Yhdyskuntapalvelut					
Menot	-963 905,00		-963 905,00	-1 069 493,08	-105 588,08
Tulot	380 810,00		380 810,00	421 459,60	40 649,60
Netto	-583 095,00		-583 095,00	-648 033,48	-64 938,48
Pelastuspalvelut					
Menot	-230 490,00		-230 490,00	-197 786,42	32 703,58
Tulot	4 600,00		4 600,00		-4 600,00
Netto	-225 890,00		-225 890,00	-197 786,42	28 103,58
Kiinteistöpalvelut					
Menot	-1 139 020,00		-1 139 020,00	-1 358 395,84	-219 375,84
Tulot	1 351 540,00		1 351 540,00	1 417 308,35	65 768,35
Netto	212 520,00		212 520,00	58 912,51	-153 607,49
Ympäristövalvonta					
Menot	-190 400,00		-190 400,00	-195 770,57	-5 370,57
Tulot	82 200,00		82 200,00	136 791,80	54 591,80
Netto	-108 200,00		-108 200,00	-58 978,77	49 221,23
Kaavoitus ja tonttipalvelut					
Menot	-74 535,00		-74 535,00	-82 389,42	-7 854,42
Tulot	146 000,00		146 000,00	124 036,38	-21 963,62
Netto	71 465,00		71 465,00	41 646,96	-29 818,04

Asumispalvelut					
Menot	-261 970,00		-261 970,00	-268 602,17	-6 632,17
Tulot	316 640,00		316 640,00	342 468,14	25 828,14
Netto	54 670,00		54 670,00	73 865,97	19 195,97
Ruokahuolto ja puhtaanapitopalvelut					
Menot	-1 031 765,00		-1 031 765,00	-1 026 261,98	5 503,02
Tulot	992 600,00		992 600,00	991 598,70	-1 001,30
Netto	-39 165,00		-39 165,00	-34 663,28	4 501,72
Teknisten palvelujen toimiala					
Menot	-4 037 525,00		-4 037 525,00	-4 367 725,60	-330 200,60
Tulot	3 286 390,00		3 286 390,00	3 442 662,97	156 272,97
Netto	-751 135,00		-751 135,00	-925 062,63	-173 927,63
Käyttötalous yhteensä					
Menot	-20 703 465,00	-100 000,00	-20 803 465,00	-19 868 964,35	934 500,65
Tulot	3 870 780,00		3 870 780,00	4 105 985,10	235 205,10
Netto	-16 832 685,00	-100 000,00	-16 932 685,00	-15 762 979,25	1 169 705,75

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama
Investointiosa					
Kunnanhallitus					
ProEeconomica					
Menot		-25 000,00	-25 000,00	-25 000,00	
Tulot					
Netto		-25 000,00	-25 000,00	-25 000,00	
Yritystilojen saneeraus					
Menot	-20 000,00		-20 000,00	-10 416,42	-11 102,24
Tulot			0,00		
Netto	-20 000,00		-20 000,00	-10 416,42	-11 102,24
Maa-alueet osto/myynti					
Menot	-100 000,00		-100 000,00	-4 599,00	95 401,00
Tulot			0,00	2 949,55	2 949,55
Netto	-100 000,00		-100 000,00	-1 649,45	98 350,55
Rakennukset osto/myynti					
Menot			0,00		0,00
Tulot			0,00		0,00
Netto	0,00		0,00	0,00	0,00
Arvopaperit/osakkeet					
Menot			0,00	-100,00	-100,00
Tulot			0,00		0,00
Netto	0,00		0,00	-100,00	-100,00
Laajakaistahanke					
Menot	-50 000,00		-50 000,00	0,00	50 000,00
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-50 000,00		-50 000,00	0,00	50 000,00
Geopark					
Menot	-20 000,00		-20 000,00		20 000,00
Tulot			0,00		0,00
Netto	-20 000,00		-20 000,00	0,00	20 000,00
Reitistöjen kehittäminen					
Menot	-80 000,00		-80 000,00	-54 787,66	25 212,34
Tulot	40 000,00		40 000,00	27 500,00	
Netto	-40 000,00		-40 000,00	-19 747,66	5 554,57

Wennon kunnostus					
Menot	-15 000,00		-15 000,00		
Tulot					
Netto	-15 000,00		-15 000,00		
Kunnanhallitus yhteensä					
Menot	-285 000,00	-25 000,00	-310 000,00	-94 903,08	154 198,76
Tulot	40 000,00	0,00	40 000,00	30 449,55	2 949,55
Netto	-245 000,00	-25 000,00	-270 000,00	-64 453,53	157 148,31
	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	talousarvio	muutokset	muutosten	31.12.2020	
			jälkeen		
Tekniset palvelut					
Kadut, kirkonkylä					
Menot	-80 000,00		-80 000,00	-95 290,25	-15 290,25
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-80 000,00		-80 000,00	-95 290,25	-15 290,25
Kadut, Kotiniemi					
Menot	-150 000,00		-150 000,00	-119 477,31	30 522,69
Tulot			0,00		0,00
Netto	-150 000,00		-150 000,00	-119 477,31	30 522,69
Kk-satama-alue					
Menot	-100 000,00		-100 000,00	-21 469,35	78 530,65
Tulot			0,00	0,00	0,00
Netto	-100 000,00		-100 000,00	-21 469,35	78 530,65
Jätehuolto					
Menot					0,00
Tulot			0,00		0,00
Netto	0,00		0,00	0,00	0,00
Seniorikodit					
Menot	-30 000,00		-30 000,00	-31 468,60	-1 468,60
Tulot			0,00		0,00
Netto	-30 000,00		-30 000,00	-31 468,60	-1 468,60
Palvelukeskus					
Menot	-50 000,00		-50 000,00	-5 630,60	44 369,40
Tulot			0,00		0,00
Netto	-50 000,00		-50 000,00	-5 630,60	44 369,40
Sininen koulu/Päiväkoti					
Menot	-15 000,00		-15 000,00		15 000,00
Tulot			0,00		
Netto	-15 000,00		-15 000,00	0,00	15 000,00
Puumalan koulu					
Menot	-20 000,00		-20 000,00	-15 310,12	4 689,88
Tulot			0,00		0,00
Netto	-20 000,00		-20 000,00	-15 310,12	4 689,88
Pistohiekka					
Menot		-200 000,00	-200 000,00	-183 181,95	16 818,05
Tulot			0,00	0,00	0,00
Netto	0,00	-200 000,00	-200 000,00	-183 181,95	16 818,05
Yleiset alueet					
Menot	-75 000,00		-75 000,00	-63 064,46	11 935,54
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-75 000,00		-75 000,00	-63 064,46	11 935,54

Teiden rakentaminen					
	Menot				0,00
	Tulot		0,00		0,00
	Netto	0,00	0,00		0,00
Tori					
	Menot	-50 000,00		-50 000,00	-54 867,84
	Tulot				
	Netto	-50 000,00		-50 000,00	-54 867,84
Urheilukenttä					
	Menot	-300 000,00		-300 000,00	-283 757,42
	Tulot	100 000,00		100 000,00	70 000,00
	Netto	-200 000,00		-200 000,00	-213 757,42
Lintusalon tie					
	Menot	-300 000,00		-300 000,00	-225 806,45
	Tulot				
	Netto	-300 000,00		-300 000,00	-225 806,45
Ruokapalvelut/Keittiön irtaimisto					
	Menot	-30 000,00		-30 000,00	
	Tulot				
	Netto	-30 000,00		-30 000,00	30 000,00
Kiinteistöhuolto/Pakettiauto					
	Menot				
	Tulot				
	Netto				
Tekniset palvelut yhteensä					
	Menot	-1 200 000,00		-1 400 000,00	-1 099 324,35
	Tulot	100 000,00	0,00	100 000,00	70 000,00
	Netto	-1 100 000,00	0,00	-1 300 000,00	-1 029 324,35
Investoinnit yhteensä					
	Menot	-1 485 000,00	-225 000,00	-1 710 000,00	-1 194 227,43
	Tulot	140 000,00	0,00	140 000,00	100 449,55
	Netto	-1 345 000,00	-225 000,00	-1 570 000,00	-1 093 777,88

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama
Rahoitusosa						
Verotulot	Tulot	9 050 000,00		9 050 000,00	9 189 747,58	139 747,58
Valtionosuudet	Tulot	8 385 000,00	320 000,00	8 705 000,00	8 892 082,00	187 082,00
Korkomenot	Menot	-12 000,00		-12 000,00	-11 176,63	823,37
Korkotulot	Tulot	8 000,00		8 000,00	6 315,64	-1 684,36
Rahoitusmenot	Menot	-3 750,00		-3 500,00	-4 334,64	-834,64

Rahoitustulot	Tulot	31 000,00		31 000,00	95 869,25	64 869,25
Rahoitusosa	Menot	-15 750,00	0	-15 750,00	-15 511,27	238,73
yhteensä	Tulot	17 474 000,00	320 000	17 794 000,00	18 184 014,47	390 014,47
	Netto	17 458 250,00	-320 000	17 138 250,00	18 168 503,20	390 253,20
Määräraha-	Menot	-22 204 215,00	0,00	-22 204 215,00	-21 078 703,05	1 125 511,95
muutokset	Tulot	21 484 780,00	320 000,00	21 164 780,00	22 390 449,12	1 225 669,12
yhteensä	Netto	-719 435,00	320 000,00	-399 435,00	1 311 746,07	2 351 181,07

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)

PUUMALAN KUNTA
TULOSLASKELMA
31.12.2020

(ulkoiset+sisäiset)

TULOSLASKELMA

	Talousarvio 2020	Toteutuma 31.12.2020	Alle/yli	Käyttö %	Toteuma 31.12.2019
Toimintatuotot					
Myyntituotot	996 500	1 076 089,67	79 589,67	107,99	1 200 680,82
Maksutuotot	167 550	228 792,75	61 242,75	136,55	226 068,31
Tuet ja avustukset	133 215	161 717,79	28 502,79	121,40	250 158,40
Muut toimintatuotot	2 573 515	2 639 384,89	65 869,89	102,56	2 658 537,51
Toimintatuotot	3 870 780	4 105 985,10	235 205,10	106,08	4 335 445,04
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-3 189 540	-2 990 275,84	199 264,16	93,75	-3 130 362,49
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-981 140	-925 113,46	56 026,54	94,29	-960 780,36
Muut henkilösivukulut	-102 430	-97 529,42	4 900,58	95,22	-97 815,34
Asiakaspalvelujen ostot	-11 252 980	-10 639 318,51	613 661,49	94,55	-10 493 664,38
Muiden palvelujen ostot	-2 678 780	-2 759 707,65	-80 927,65	103,02	-2 457 329,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 108 335	-1 059 345,40	48 989,60	95,58	-1 082 649,73
Avustukset	-318 850	-354 458,01	-35 608,01	111,17	-281 189,40
Muut toimintakulut	-1 071 410	-1 043 216,06	28 193,94	97,37	-1 185 594,53
Toimintakulut	-20 703 465	-19 868 964,35	834 500,65	95,97	-19 689 385,23
TOIMINTAKATE	-16 832 685	-15 762 979,25	1 069 705,75	93,65	-15 353 940,19
Verotulot	9 050 000	9 189 747,58	139 747,58	101,54	9 366 192,55
Valtionosuudet	8 385 000	8 892 082,00	507 082,00	106,05	8 126 655,00
Rahoitustuotot					
Korkotuotot	8 000	6 315,56	-1 684,44	78,94	8 270,76
Muut rahoitustuotot	31 000	95 869,23	64 869,23	309,26	96 474,00
Rahoituskulut					
Korkokulut	-12 000	-11 176,63	823,37	93,14	-20 644,89
Muut rahoituskulut	-3 750	-4 334,64	-584,64	115,59	-3 090,71
Rahoitustuotot ja -kulut	23 250	86 673,52	63 423,52	372,79	81 009,16
Rahoitus tulot-menot=netto	17 458 250	18 168 503,10	710 253,10	104,07	17 573 856,71
VUOSIKATE	625 565	2 405 523,85	1 779 958,85	384,54	2 219 916,52
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-608 160	-669 931,97	-61 771,97	110,16	-856 944,53
Arvonalentumiset					-12 059,01
Satunnaiset tuotot ja kulut					
TILIKAUDEN TULOS	17 405	1 735 591,88	1 718 186,88	9971,80	1 350 912,98
Poistoeron lis.(-)väh.(+)					
Varausten lis.(-)väh.(+)					
Rahastojen lis.(-)väh.(+)					-500 000,00
Tilikauden yli- alijäämä	17 405	1 735 591,88	1 718 186,88	9971,80	850 912,98

TULOSLASKELMA (ulkoiset)

ulkoinen	01.01. - 31.12.2020		01.01. - 31.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 076 089,67		1 200 680,82	
Maksutuotot	228 792,75		226 068,31	
Tuet ja avustukset	161 717,79		250 158,40	
Muut toimintatuotot	984 793,95	2 451 394,16	1 017 939,12	2 694 846,65
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 990 275,84		-3 130 362,49	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-925 113,46		-960 780,36	
Muut henkilösivukulut	-97 529,42		-97 815,34	
			-12 295	
Palvelujen ostot	-12 586 957,60		004,48	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 059 345,40		-1 082 649,73	
Avustukset	-354 458,01		-281 189,40	
Muut toimintakulut	-200 693,68	-18 214 373,41	-200 985,04	-18 048 786,84
TOIMINTAKATE		-15 762 979,25		-15 353 940,19
Verotulot		9 189 747,58		9 366 192,55
Valtionosuudet		8 892 082,00		8 126 655,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	6 315,56		8 270,76	
Muut rahoitustuotot	95 869,23		96 474,00	
Korkokulut	-11 176,63		-20 644,89	
Muut rahoituskulut	-4 334,64	86 673,52	-3 090,71	81 009,16
VUOSIKATE		2 405 523,85		2 219 916,52
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn. muk. poistot		-669 931,97		-856 944,53
Arvonalentumiset				-12 059,01
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
TILIKAUDEN TULOS		1 735 591,88		1 350 912,98
Rahostojen lis.(-)väh(+)				-500 000,00
Tilikauden yli- alijäämä		1 735 591,88		850 912,98
TUNNUSLUVUT:				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		13,46		14,93
Vuosikate/Poistot, %		359,07		259,05
Vuosikate, eur/asukas		1128,29		1034,44
Asukasmäärä		2132		2146

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista

Vuosikate prosenttia poistoista

RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2020		1.1. - 31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 405 523,85		2 219 916,52	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauuserät	-11 270,45	2 394 253,40	-2 751,16	2 217 165,36
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 194 227,43		-585 865,59	
Rah.osuudet investointimenoihin	97 500,00		31 300,00	
Investointien myynti	2 949,55		83 248,84	
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	11 270,45	-1 082 507,43	2 751,16	-468 565,59
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 311 745,97		1 748 599,77	
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennykset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-312 500,00		-475 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			-475 000,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja				
pääomien muutokset	-3 198,76		7 065,33	
Vaihto-omaisuuden muutos	1 293,08		2 177,22	
Saamisten muutos	-745 378,04		-168 819,82	
Korottomien velkojen muutos	635 122,07	-112 161,65	-79 813,67	-239 390,94
Rahoituksen rahavirta	-424 661,65		-714 390,94	
Rahavarojen muutos	887 084,32		1 034 208,83	
Rahavarat 31.12.	6 906 174,14		6 019 089,82	
Rahavarat 1.1.	6 019 089,82	887 084,32	4 984 880,99	1 034 208,83
TUNNUSLUVUT:				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5				
vuodelta, 1000 €	7 866		7 018	
Investointien tulorahoitus, %	219,34		400,30	
Pääomamenojen tulorahoitus, %	170,70		215,62	
Laskennallinen lainanhoitokate	24,96		14,00	
Kassastamaksut/vuosi, milj.euroa	19,13		18,44	
Kassan riittävyys, pv	142,12		116,59	

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus %:	$100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
Pääomamenojen tulorahoitus %:	$100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$
Laskennallinen lainanhoitokate	$(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + (\text{lainakanta} / 8))$
Kassan riittävyys pv:	$365 \text{ pv} * \text{Kassavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

TASE

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	275434,68	59 494,89
Tietokoneohjelmistot	48 952,51	35 693,60
Aineettomat hyödykkeet	324 387,19	95 188,49
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 683 473,89	1 681 824,44
Rakennukset	6 158 539,30	6 437 831,14
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 141 806,77	3 651 618,29
Koneet ja kalustot	128 967,51	146 966,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet	12 112 787,47	11 918 240,26
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 955 590,65	1 955 490,65
Muut lainasaamiset	417 402,74	417 402,74
Sijoitukset	2 372 993,39	2 372 893,39
PYSYVÄT VASTAAVAT	14 810 168,05	14 386 322,14
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Valtion lainat	0,00	0,00
Muut toimeksiannot		0,00
Lahjoitusrahasto	1 000,00	1 000,00
Toimeksiantojen varat	1 000,00	1 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Muu vaihto-omaisuus	12 232,99	13 526,07
Vaihto-omaisuus	12 232,99	13 526,07
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	185 069,18	215 876,39
Lainasaamiset	407 500,00	437 500,00
Muut saamiset	206 386,82	73 192,91
Siirtosaamiset	1 067 069,32	394 077,98
Lyhytaikaiset saamiset	1 866 025,32	1 120 647,28
Saamiset	1 866 025,32	1 120 647,28
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	1 490 000,00	1 369 334,98
Rahat ja pankkisaamiset		
Kassatilit	200,00	200,00
Pankkitilit	5 415 974,14	4 649 554,84
Rahat ja pankkisaamiset	5 416 174,14	4 649 754,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 784 432,45	7 153 263,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 595 600,50	21 540 585,31

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 678 156,24	10 678 156,24
Rahastopääomat	500 000,00	500 000,00
Ed. tilikausien ylijäämä(alijäämä)	8 615 071,20	7 764 158,22
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	1 735 591,88	850 912,98
Oma pääoma	21 528 819,32	19 793 227,44
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
Pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Muut toimeksiannot	1 604,20	4 802,96
Toimeksiantojen pääomat	1 604,20	4 802,96
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	100 000,00	300 000,00
Lainat vakuutuslaitoksilta		
Pitkäaikainen vieras pääoma	100 000,00	300 000,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	200 000,00	312 500,00
Lainat vakuutuslaitoksilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	1 044 482,40	496 408,83
Muut lyhytaikaiset velat	57 705,52	58 148,24
Siirtovelat	662 989,06	575 497,84
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 965 176,98	1 442 554,91
Vieras pääoma	2 065 176,98	1 742 554,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	23 595 600,50	21 540 585,31
TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	91,25	91,91
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	10,01	8,63
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 351	8 615
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 855	4 014
Lainakanta 31.12., 1000 eur	300	613
Lainakanta, €/asukas	141	285
Lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 eur)	431	734
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	202	342
Lainasaamiset 31.12., 1000 eur	417	417
Asukasmäärä	2132	2146
Tunnuslukujen laskentakaavat:		
Omavaraisuus-%:	100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaeht. varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)	
Suhteellinen vekaantuneisuus-%:	100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot	
Lainakanta 31.12.:	Vieras pääoma - (Saadut enn.+ ostov.+ Siirtov.+ Muut velat)	
Lainat ja vuokravastuut	Lainakanta+vuokravastuut (liitetiedoista)	
Lainasaamiset 31.12.:	Sijoitukseen merkityt lainasaamiset ja muut lainasaamiset	

KONSERNITULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2020	01.01. - 31.12.2019
Toimintatuotot	14 780 049,13	14 579 619,28
Toimintakulut	-29 996 147,21	-29 697 274,49
Osuus osakkuusyhteisöjen tulok- sesta	5 023,78	7 787,23
TOIMINTAKATE	-15 211 074,30	-15 109 867,98
Verotulot	9 189 747,58	9 366 192,55
Valtionosuudet	8 892 082,00	8 126 655,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6 901,76	6 103,01
Muut rahoitustuotot	102 376,33	104 916,86
Korkokulut	-36 732,61	-44 447,66
Muut rahoituskulut	-9 604,26	-4 081,50
VUOSIKATE	2 933 696,50	2 445 470,28
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn. muk. poistot	-1 122 486,52	-1 232 984,27
Arvonalentumiset	-1 122 486,52	-12 059,01
Satunnaiset erät		28,06
TILIKAUDEN TULOS	1 811 209,98	1 200 455,06
Tilinpäätössiirrot	-27 379,48	-506 310,78
Vähemmistöosuudet	2 171,80	5 088,64
Tilikauden yli- alijäämä	1 786 002,30	699 232,92
TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	49,27	49,09
Vuosikate/Poistot, %	261,36	198,34
Vuosikate, eur/asukas	1376,03	1139,55
Asukasmäärä	2132	2146

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2020		1.1. - 31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 933 696,52		2 445 470,28	
Satunnaiset erät			-1 845,93	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-17 910,04</u>	2 915 786,48	<u>13 292,22</u>	2 456 916,57
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 763 616,79		-1 614 348,19	
Rah.osuudet investointimenoihin	98 892,74		46 342,65	
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	<u>19 520,48</u>	-1 645 203,57	<u>86 549,29</u>	-1 481 456,25
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 270 582,91		975 460,32
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	13,80		-358,62	
Antolainasaamisten vähennykset	<u></u>	13,80	<u></u>	-358,62
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	446 336,17		873 328,24	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-474 934,26		-589 687,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-372 600,00</u>	-401 198,09	<u>-138 106,87</u>	145 534,37
Oman pääoman muutokset		-15 912,20		4 056,36
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 551,01		6 717,92	
Vaihto-omaisuuden muutos	-16 955,88		2 761,75	
Saamisten muutos	-724 194,39		-191 713,55	
Korottomien velkojen muutos	<u>851 096,55</u>	107 395,27	<u>-126 981,65</u>	-309 215,53
Rahoituksen rahavirta		-309 701,22		-159 983,42
Rahavarojen muutos		960 839,54		815 477,29
Rahavarat 31.12.	7 539 806,77		6 758 967,22	
Rahavarat 1.1.	<u>6 578 967,23</u>	960 839,54	<u>5 763 489,93</u>	815 477,29

TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, 1000 €	1 239	1 235
Investointien tulorahoitus, %	176,23	155,96
Pääomamenojen tulorahoitus, %	137,11	113,32
Lainanhoitokate	5,98	3,93
Kassanriittävyys	85,3	86,1

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus %:	100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno
Pääomamenojen tulorahoitus.%:	100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)
Lainanhoitokate:	(Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

KONSERNITASE

	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	496 074,55	279 366,85
Muut pitkävaik. Menot		
AINEETTOMAT HYÖD. YHTEENSÄ	496 074,55	279 366,85
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	1 756 093,26	1 755 986,23
Rakennukset	10 279 576,36	10 672 579,55
Kiint. Rakenteet ja laitteet	4 259 688,07	3 782 619,38
Koneet ja kalusto	492 321,15	543 005,47
Muut aineelliset hyödykkeet	26 565,73	22 858,35
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	604 917,60	295 872,13
AINEELLISET HYÖD. YHTEENSÄ	17 419 162,17	17 072 921,11
SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	825 806,87	827 680,05
Muut lainasaamiset	12 689,65	12 689,65
Muut saamiset	7 747,01	7 718,65
SIJOITUKSET YHTEENSÄ	846 243,53	848 088,35
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 761 480,25	18 200 376,31
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	159 607,10	82 839,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	101 129,90	84 174,02
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET	3 214 798,94	2 496 196,09
SAAMISET YHTEENSÄ	3 214 798,94	2 496 196,90
Rahoitusarvopaperit	1 657 774,34	1 479 334,98
RAHAT JA PANKKISAAMISET	5 882 032,42	5 099 632,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 776 822,95	27 442 553,45

	2020	2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma (kunta)	10 678 155,99	10 678 155,49
Muut omat rahastot	823 570,89	823 570,89
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	7 520 245,28	6 803 694,31
Tilikauden yli-/alijäämä	1 786 002,32	699 232,92
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	20 807 974,48	19 004 653,61
VÄHEMMISTÖOSUUDET	11 106,24	7 599,26
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Kertynyt poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset	12 599,99	5 750,00
VAPAAEHT. VARAUKSET YHTEENSÄ	12 599,99	5 750,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	166 824,77	170 269,86
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	166 824,77	170 269,86
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	164 941,96	90 725,68
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen	4 551 222,36	4 465 959,06
Pitkäaikainen koroton	3 150,22	2 707,56
Saadut ennakot		
Lyhytaikainen korollinen	437 078,51	923 539,90
Lyhytaikainen koroton	3 621 924,42	2 771 348,52
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 613 375,51	8 163 555,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 776 822,95	27 442 553,45

TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	70,77	69,97
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	26,21	25,45
Kertynyt yli-/ alijäämä 1000 €	9 306	7 503
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/asukas	4365	3496
Konsernin lainat, €/asukas	2 340	2 511
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	4 988	5 389
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	20	20
Velat ja vastuut % käyttötuloista	30	71
Kunnan asukasmäärä	2132	2146

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuus-%:	$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. Var.}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Suhteellinen vekaantuneisuus-%:	$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Lainakanta 31.12.:	$\text{Vieras pääoma} - (\text{Enn.} + \text{ostov.} + \text{Siirtov.} + \text{Muut velat})$
Lainasaamiset 31.12.:	Sijoituksiin merkityt lainasaamiset ja muut lainas.
Velat ja vastuut % käyttötuloista:	$100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut enn.} + \text{vuokra- ja leasingvastuut}) / \text{käyttötulot}$

LIITETIEDOT

9.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KUVAAVAT LIITETIEDOT

1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Kunta

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistolaskennassa on noudatettu Puumalan kunnanvaltuuston päätöstä 8.12.1997 § 83. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan arvoon. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankinta- tai sitä alemman hankintameno määräisenä

Muut erät

Pitkäaikaisten lainojen v. 2021 lyhennykset on siirretty lyhytaikaisiin lainoihin, lainojen lyhennysten tilille. Lainojen korot on jaksotettu 31.12.2020 saakka. Palkat on maksettu 31.12.2020 saakka. Lomapalkkavelan muutos on kirjattu tilinpäätöksessä palkkoihin ja sosiaalikuluihin menoksi ja taseen siirtovelkoihin lisäykseksi.

Konserni

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty liitetiedoissa 20 ja 21 laajuudessa kaikki kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät. Liitetiedot 20 ja 21 on ilmoitettu konsernin eliminoitujen tietojen pohjalta.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernintuloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuiksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero on kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuiksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty konsernitalinpäätökseen, vaan ilmoitettu liitetietona.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2020 tilinpäätös on vertailukelpoinen vuoteen 2019 nähden.

2. TULOSLAKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAPA

Kunta

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen. uudet tilikauden aikana avatut tilit on lisätty tuloslaskelman rivitietoihin Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia.

Konserni

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen. Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen.

3. OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Kunta

Ei ilmoitettavaa

Konserni

Ei ilmoitettavaa

4. VERTAILUKELPOISUUS

Kunta

Tilinpäätökset ovat vertailukelpoisia

5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Kunta

Ei ilmoitettavaa

Konserni

Ei ilmoitettavaa

9.2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVITTÄIN

Ulkoiset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Hallintopalvelut			396 697,64	427 763,36
Hyvinvointipalvelut			166 589,49	224 750,65
Tekniset palvelut			1 888 107,03	2 042 332,64
Yhteensä	14 780 049,13	14 579 619,24	2 451 394,16	2 694 846,65

7. VEROTULOT ERITELTYINÄ

	2020	2019
Kunnan tulovero	5 816 524,08	6 070 279,01
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 764 272,56	1 764 868,03
Kiinteistövero	1 608 950,94	1 531 045,51
Verotulot yhteensä	9 189 747,58	9 366 192,55

8. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2020	2019
Opetus- ja kult.toim. valtionosuus	-318 437,00	-290 728,00
Peruspalvelujen valtionosuus	6 915 240,00	7 447 453,00
Verotuloihin perustava valt. tasaus	840 996,00	969 930,00
Verotulomenetyksen kompensatio	1 454 283,00	
Valtionosuudet yhteensä	8 892 082,00	8 126 655,00

9. PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	10 639 318,51	10 493 664,38
Muiden palvelujen ostot	1 947 639,09	1 801 340,10
Palvelujen ostot yhteensä	12 586 957,60	12 295 004,48

10. VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET, VALTUUSTORYHMITÄIN ERITELTYINÄ

Valtuustoryhmille ei maksettu tukea.

11. POISTOKOHTEIDEN RYMITTELY, POISTOAJAT JA POISTOMENETELMÄT

Ryhmän nimi	Poistomenetelmä	Poistoperuste v/%
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmat	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Asuntotontti	Ei tehdä poistoja	0
Liike- ja teollisuustontit	Ei tehdä poistoja	0
Ulkoilu- ja puistoalueet	Ei tehdä poistoja	0
Metsät	Ei tehdä poistoja	0
Maa-alueet	Ei tehdä poistoja	0
Vesialueet	Ei tehdä poistoja	0
Rakennukset		
Puiset asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiviset asuinrakennukset	Tasapoisto	40 vuotta
Rivitalot	Tasapoisto	40 vuotta
Talous- ja ulkorakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta
Liikerakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Museorakennukset	Ei tehdä poistoja	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut ja puistot	Tasapoisto	15-20 vuotta
Tiet	Tasapoisto	40 vuotta
Torit	Tasapoisto	40 vuotta
Satamat, laiturit ja uimalat, sillat	Tasapoisto	10-30 vuotta
Satama	Tasapoisto	30 vuotta
Silta	Tasapoisto	40 vuotta
Uimala	Tasapoisto	20 vuotta
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15-30 vuotta
Puhelinverkko ja keskuskeskukset	Tasapoisto	15 vuotta
Sähköjohdot ja kiinteät sähkölaitteet	Tasapoisto	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta
Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	15 vuotta
Viemäriverkosto	Tasapoisto	15 vuotta

Yleiset alueet, sadevesiviemärointi Tasapoisto 20 vuotta

Koneet ja kalustot

Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	15 vuotta
Rautaiset alukset ja veneet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Puiset alukset, muut uivat työkoneet	Tasapoisto	10 vuotta
Erikoisajoneuvot	Tasapoisto	15 vuotta
Paketti- ja kuorma-autot	Tasapoisto	10 vuotta
Muut ajoneuvot	Tasapoisto	10 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	Tasapoisto	5-8 vuotta
Atk-laitteet	Jäännösarvopoisto	30 %
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-15 vuotta
Muut konttorilaitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muu irtain omaisuus	Tasapoisto	15 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1	170 269,86	146 439,25		
Lisäystilikautena		23 830,61		
Vähennystilikautena	3 450,00			
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	166 819,86	170 269,86		

13. KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT JA TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot ja -kulut				
Luovutusvoitot		100,75	11 270,45	2 751,16
Luovutustappiot	76,82	42,72		

14. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot		28,03		
Satunnaiset kulut				

15. MUUT RAHOITUS TUOTOT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä	194 000,00		66 592,13	57 396,13

16. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei ilmoitettavaa

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

9.3. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17. LAINAN LIIKKEELLE LASKEMISET

Ei ole tässä tarkoitettuja kuluja.

18. ARVONKOROTUKSET

Käyttöomaisuudessa ei ole suoritettu arvonnkorotuksia.

19. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Maa- ja vesialueet

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet	1 756 093,26	1 755 986,23	1 683 473,89	1 681 824,44
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 756 093,26	1 755 986,23	1 683 473,89	1 681 824,44

Aineettomat hyödykkeet	2020	2019
Poistamaton hankintameno 1.1.	95 188,43	121 188,71
Lisäykset tilikauden aikana	250 806,45	
Tilikauden poisto	-21 607,75	-26 000,28
Kirjanpitoarvo 31.12	324 387,17	95 188,43

	Aineelliset hyödykkeet					
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräi. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 681 824,44	6 437 831,14	3 651 619,29	146 966,39		11 918 240,26
Lisäykset tilikauden aikana	4 599,00	62 825,74	844 617,80	31 278,44		943 320,98
Rahoitusosuudet tilikaudella			-97 500,00			-97 500,00
Vähennykset tilikauden aikana	-2 949,55					-2 949,55
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-342 117,58	-256 929,30	-49 277,32		-648 324,20
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	1 683 473,89	6 158 539,30	4 141 806,77	128 967,51		12 112 787,47

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Lainasaamiset	
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet	Yhteensä	Tytär-yhtiöiltä	Muilta
Hankintameno 1.1.	303 463,22	876 575,90	775 451,55	1 955 490,65	404 713,09	12 689,65
Lisäykset			100,00			
Vähennykset						
Siirrot erien välillä						
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	303 463,22	876 575,90	775 551,53	1 955 590,65	404 713,09	12 689,65

9.4 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

20-22. LUETTELO TYTÄRYHTEISÖISTÄ, KUNTAYHTYMISTÄ JA OMISTUSYHTEISÖISTÄ

Tytäryhtiöt, kuntayhtiöosuudet sekä osakkuusyhteisöt

20 Tytäryhtiöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus %	osuus (eur) osake-pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta
As Oy Keskitalo	Puumala	62,5	2 165,42	32 540,97	-6,31
Kiint. Oy Plan Vuokratalot	Puumala	100	18 677,00	1 859 594,01	-39 550,06
Kiint. Oy Keskusvarikko	Puumala	82,86	97 552,36	9 007,22	12 237,32
Puumalan Venesatama	Puumala	100	3 321,71	0	0
Pistohiekan Matkailu Oy	Puumala	100	18 000,00	0	-321,62
Yhteensä			139 716,49	1 901 142,20	-27 640,67

21 Kuntayhtymät

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) perus- pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta
Et-Savon maakuntaliitto	Mikkeli	1,8175	1 597,75	11 110,12	4 496,75
E-S sosiaali- ja terveystalvelujen ky	Mikkeli	2,76	816 403,54	4 701 662,16	23 950,47
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Tuustaipale	0,51681	5 915,29	223,74	-784,74
Vaalijalan ky		1,0689	23 217,56	311 162,18	82 888,85
	Yhteensä		847 134,14	5 024 158,20	110 551,33

22 Osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) koko omasta pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta
As Oy Vuorenpelto II	Puumala	30,73	74 942,43	2 565,94	6,38
Kiit. Oy Liikekeskus	Puumala	26,37	124 620,93	1 164,55	-6 384,51
As Oy Puumalan Saimaanrinne	Puumala	33,33	262 249,79	468,27	203,84
	Yhteensä		461 813,15	4 198,76	-6 174,29

23. SAAMISET KONSERNIN YHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS/OMISTUSYHTEISÖILTÄ

	2020	2019	2020	2019
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	417 402,94		417 402,74	
Siirtosaamiset				
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset		48 142,57		90 224,18
Siirtosaamiset		363 605,75		316 305,00
Saamiset yhteensä	417 402,94	775 354,07	417 402,74	406 525,18

24. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot seuraavalle vuodelle		445,55	3 587,40	11 458,40
Siirtosaamiset kuntayhtymiltä	303 876,00	500 415,60		
Siirtosaamiset muilta	58 291,20	36 570,00		
Laskennalliset verosaamiset				
Muut tulojäämät	13 744,80	46 665,03	169 531,92	82 348,72
Siirtosaamiset yhteensä	375 912,00	584 096,18	173 119,32	93 807,12

25. RAHOITUSARVOPAPERIT

	2020	2019
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Parkki Kasvu		
Taaleri Arvo Kruunu Osake Kasvu A		
Taaleri Arvo Markka Osake Kasvu		
Taaleri Arvo Markka Osake Kasvurahasto 25 Kasvu		
Taaleri	1 240 000,00	1 130 000,00
OP Rahoitusyhtiö	250 000,00	240 000,00
Hankintahinta yhteensä		
Arvonalentuminen		-655,02
Salkun arvo 31.12.2020	1 490 000,00	1 369 334,98

9.5 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

26. OMAN PÄÄOMAN ERIEN MUUTOKSET

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Oman pääoman erittely				
Peruspääoma 1.1.	10 678 155,99	10 678 155,49	10 678 156,24	10 678 156,24
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	10 678 155,99	10 678 155,49	10 678 156,24	10 678 156,24
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	823 570,89	323 926,50		

Lisäykset		499 644,39		500 000,00
Vähennykset				
Muut omat rahastot 31.12.	823 570,89	823 570,89	500 000,00	500 000,00
Edell. tilik. yli- ja alijäämä 1.1.	7 520 245,28	6 803 694,31	8 615 071,20	7 764 158,22
Edell. tilik. yli- ja alijäämä 31.12.	699 232,92	1 739 986,54	850 912,98	1 706 852,02
Tilikauden yli- ja alijäämä	1 786 002,32	699 232,92	1 735 591,88	850 912,98
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	20 807 974,48	19 004 653,61	21 528 819,32	19 793 227,44

27. ERITTELY POISTOEROISTA

Ei ilmoitettavaa.

28. PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa.

29. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Kyseisiä lainoja ei ole.

30. PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	6 044	6 169		

31. VIERAS PÄÄOMA

	Konserni		Kunta	
	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
	2020	2019	2020	2019
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	6 679,20	6 265,20		
Yhteensä	6 679,20	6 265,20		
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	31 050,00	17 167,20	176 594,88	144 185,20
Yhteensä	31 050,00	17 167,20	176 594,88	144 185,20
Vieras pääoma yhteensä	37 729,20	23 432,40	176 594,88	144 185,20

32. SEKKILIMIITTI

	2020	2019
Nordea Bank Oyj	16 818,79	16 818,79
Suur-Savon Osuuspankki	16 818,79	16 818,79
Yhteensä	33 637,58	33 638,58

Ei ole kirjattu velaksi taseeseen.

33. MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut pitkäaikainen	3 150,22	2 707,56		
Muut velat, lyhytaikainen	437 078,51	745 245,53	57 705,52	58 148,24
Laskennalliset verovelat		9 474,50		
Muut velat yhteensä	440 228,73	757 425,59	57 705,52	58 148,24

34. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotukset			4 225,11	7 030,07
Lomapalkkavelka			329 338,96	358 712,72
Tilikauden palkkojen sivukulut			67 354,03	73 316,66
Siirtovelat Essotelle			27 892,37	25 494,08
Muut siirtovelat			234 178,59	110 944,31
Siirtovelat yhteensä	3 621 924,42	2 771 348,52	662 989,06	575 497,84

9.6. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA JA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

35. VELAT, VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoituslaitoksilta				
Yrityskiinnitys	41 400,00	41 400,00		
Kiinteistökiinnitys	27 600,00	27 600,00		
Erityispanttaus	95 937,60	112 635,00	2 386 282,44	2 386 282,44
Yhteensä	164 937,60	181 635,60	2 386 282,44	2 386 282,44

36. MUISTA SITOUMUKSISTA KUIN VELOISTA VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET

Ei ilmoitettavaa

37. LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	213 695,89	362 490,82	104 393,86	104 631,06
Seuraavalla kaudella maksettava osuus	148 123,40	227 300,06	96 148,86	102 579,48
Leasingvastuut	572 246,80	721 897,66	35 103,79	19 350,07
Seuraavalla kaudella maksettava osuus	51 180,27	32 380,65	25 492,59	11 829,79
Yhteensä	985 246,36	1 344 069,19	261 139,10	238 390,40

38. VASTUUSITOUMUKSET

	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 478 449,00	1 530 323,00
Jäljellä oleva pääoma	1 426 575,00	1 478 449,00
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	203 570,59	218 557,51
Jäljellä oleva pääoma	188 583,67	203 570,59

39. VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUUSTA

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	14 348 501,00	13 226 587,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	8 940,00	8 702,00

40. MUUT KUNTAA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT

E-S sosiaali- ja terveystalouden ky:n kertynyttä alijäämää 90 209,87 euroa, ei ole kirjattu tilinpäätökseen.

Hankevastuut					
Hanke	Rahoituslähde	Kokonaisbudjetti	Kunnan rahoitusosuus	Muu rahoituskanava	Kesto
Puumalan reitistöjen investointihanke	Maaseuturah.	105 560 €	52 780 €		2019-31.12.2021
Puumalan reitistöjen investointihanke, kehittämishanke (hankevetäjä)	Maaseuturah.	33 487 €	8 372 €		31.12.2021 päättyy
Saimaan vesiliikenteen kehittämishanke	EAKR, kunnat, yritykset, maakuntaliitot	450 000	4000 euroa		2019-2020
Lintusalon tien perusparannus	EAKR, PS ELY, Puumaalan kunta	1 400 000	300000 euroa		2020
Puurakes	EAKR, E-S:n Maakuntaliitto	337 108 €	Mikkelin seudun kehityshankerahaston kautta, kunnalla ei ole tähän erillistä kuntaosuutta		01.09.2018 - 31.08.2020
Kesäharrastuksia lapsille ja nuorille	AVI 21 124,80 €	23 472 €	782,40 €	Juva ja Rantasalmi 1 564,80 €	1.4.2020-31.5.2021
Etsivä nuorisotyö	AVI 15 000 €	35 274 €	20 274 €		1.1.2020-31.12.2020
Kerhotoiminnan yhteishanke	AVI 9 000 €	10 000 €	1 000 €	Osallistumismaksuja 50€/2020	01.06.2019-31.05.2021
Vauhtia Viikareihin	AVI 4 500 €	9 000 €	4 500 €		1.4.2020-31.5.2021
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet	Opetushallitus 20 000 €	25 184 €	5 184 €		1.8.2019-31.12.2020
Joustava alkuopetus	Opetushallitus 17 000 €	18 181 €	1 181 €		1.1.2019-31.7.2020
#paraskoulu	Opetushallitus 4 428 €	4 920 €	492 €		24.1.2019-31.5.2020
Perusopetuksen Tasa-arvohanke	Opetus- ja kulttuuriministeriö 22 000 €	26 400 €	4 400 €		1.10.2020-31.12.2021
Esi- ja perusopetuksen tuki- ja erityisopetuksen lisääminen	Opetus- ja kulttuuriministeriö 24 156 €	25 428 €	1 272 €		1.8.2020-31.7.2021
Lukeva koulu -hanke	Opetus- ja kulttuuriministeriö 5 000 €	5 500 €	500 €		1.8.2020-31.7.2022
Tutoropettajatoiminta -hanke	Opetushallitus 5 000 €	6 297 €	1 297 €		1.2.2020-31.7.2021
Koulun kerhohanke	Opetushallitus 5 000 €	7 143 €	2 143 €		1.11.2020-31.7.2021
Kansalaisopiston opintotietoliavustus	Opetushallitus 2 500 €	2 500 €	0 €		4.5.2019-31.12.2020
Itä-Suomen kalatalousohjelma	MMM	enintään 3 milj., joista kuntien osuus yht. Itä-Suomen alueelta 300 000 €	1574 € / v		2014 - 2020
Suvorov	Kaakkois-Suomi-Venäjä CBC -ohjelma	685 000 €	5 000 €		2020 - 30.6.2022
Neljä vuodenaikaa Puumalassa -yrityshanke	Maaseuturah.	143 455 €	0 €	Yritysten osuus 25% = 35864€	2020-2021/2022
SYTYKE -nuorista kehitysvauhtia Puumalan yritysisiin	MOKRA - maakunnan omaehtoisen kehittämisen määräraha, Etelä-Savon maakuntaliitto	62 500 €	12 500 €		2.1.2021-31.5.2022
Puumalan retkikohteet kuntoiden	Uudenmaan ELY	49 450 €	24 725 €		26.11.2020-31.12.2021
ViasitSaimaa2 Lakeland Etelä-Savon pääomarahasto	E-S Maakuntaliitto	2 520 000 €	40 400 €	EAKR- ja valtion rahoitus, yksityinen rahoitus 2 519 596 €	2019-2021

9.7 YMPÄRISTÖVASTUIDEN HARKINNANVARAINEN ESITTÄMINEN

Ei ilmoitettavaa.

9.8 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

41. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Puumalan kunnan henkilöstön määrä 31.12.2020 on 90 henkilöä, jotka jakautuvat alla olevan ryhmittelyn mukaisesti: KUEL:iin kuuluvia virka- ja työsuhteisia 81 henkilöä ja VaEL:iin kuuluvia opettajia 9. VaEL:n kuuluvien opettajien määrä vähenee, koska vuoden 1970 jälkeen syntyneiden opettajien eläkevakuutus on KuEL:ssa.

Henkilöstöraportti laadittu erikseen.

Henkilötyövuosi	2020	2019
Hallintopalvelut	10,29	13,08
Hyvinvointipalvelut	39,24	39,46
Tekniset palvelut	33,26	33,32
Kansalaisopiston tuntiopettajat	2,40	2,70
Yhteensä	85,19	88,56

42. HENKILÖSTÖKULUT

Eritelty tuloslaskelmassa.

43. LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2020	2019
Suomen Keskusta	1 272,00	960,50
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	558,50	568,50
Kansallinen Kokoomus	62,00	119,00
Suomen Kristillisdemokraatit	92,00	133,00
Perussuomalaiset	166,00	191,00
Yhteensä	2.150,50	1 972,00

44. TILITARKASTAJIEN PALKKIOT

	2020	2019
Tilintarkastus	4 450,00	5 850,00
Tilintarkastajien lausunnot		
Muut palkkiot		
Yhteensä	4 450,00	5 850,00

45. KUNNAN JA SEN INTRESSITÄHOIHIN KUULUVIEN VÄLISET LIIKETOIMET

Ei ilmoitettava.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

	Säilytystapa	Säilytysaika
Kirjanpitokirjat		
Pääkirja vienneittäin	Atk-tulosteina	10 v.
Virallinen päiväkirja	Atk-tulosteina	10 v.
Toetutumisvertailu	Atk-tulosteina	10 v.
Kirjaustason tase	Atk-tulosteina	10 v.
Tase-erittelyt ja liitetiedot	Atk-tulosteina	10 v.
Ostoreskontra	Atk-osakirjanpito	10 v.
Myyntireskontra	Atk-osakirjanpito	10 v.
Tilinpäätös		
Tasekirja	Sidottu	pysyvästi
Palkka kirjanpito		
Palkkakortit	Atk-tulosteina	50 v.
Kirjanpitoerittely	Atk-tulosteina	10 v.
Verottajalle palkkalista	Atk-tulosteina	10 v.
Kuntien Eläkevakuutukselle tiedot	Atk-tulosteina	50 v.
Vakuutusyhtiölle tiedot	Atk-tulosteina	10 v.
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tulosteina	13 v.
Konsernikirjanpito	Atk-tulosteina	10 v.

TOSITELAJIT

		Tositenumerot
1	Konserni	1-22
001	Tilinavausviennit	1001
002	Muistot	2001-2383
006	Jaksotukset	6000
009	Käyttöomaisuus viennit	12001-12020
101	Ostoreskontra suoritukset	40001-40257
151	Myyntireskontra viitteet	25001-25545
201	Rahatilit	20001-20583
205	Myyntireskontra, suoritukset	27001-27389
301	Palkat	30001-30136
401	Ostolaskut	410001-410130
402	Konsernin ostolaskut	420001
403	Investointien ostolaskut	430001
404	Kierrätetyt ostolaskut	440001-445028
601	Asuinhuoneistojen vuokralaskut	610001-610725
602	Liikehuoneistojen vuokralaskut	620001-620422
651	Hallintopalveluiden laskut	650001-650393
652	Palveluasuntojen vuokralaskutus	652001-652599
653	Peruspalvelujen laskut	653001-653197
654	Päivähoitomaksujen laskutus	654001
672	Puumalan kansalaisopiston laskutus	692001-692805
683	Venepaikka laskutus	683001-683162
684	Maa-ainesluvut	672001-672015
685	Rakennusvalvonta	685001-685279
686	Jätehuoltolaskutus	686001-696944

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT**Tilinpäätöksen allekirjoittaminen**

Kuntalain 68 § mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja. Seuraavassa vuoden 2020 tilinpäätöksen allekirjoitukset:

Puumalassa 29. maaliskuuta 2021

Harri Kautonen
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Keijo Montonen
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Seija Ikonen
kunnanhallituksen jäsen

Antti Kasanen
kunnanhallituksen jäsen

Minna Korhonen
kunnanhallituksen jäsen

Olli Luukkonen
kunnanhallituksen jäsen

Laura Pitkonen
kunnanhallituksen jäsen

Anne Julin
palvelujohtaja, kunnanjohtajan sijainen